

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JOZSEF. BRAUN SANDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 23 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

A jajveszéklok.

Budapest, május 23.

(v.) Azt mondják, jön a reakció. Bánja a kánya, hadd jöjjön. Várjuk harca készen, felvértezve, szinte türelmetlenül. Ugyis mintha kissé elposhadt volna a szabadelvűség egy idő óta. Mintha elrenyhültünk volna a babárainkon való pihenésben. Talán jól is fogna, ha új küzdelmek megint megpezsdítenék a vérünket; ha új tusák új lelkesedést keltenének a liberális táborban. A régi — mért tagadnók? — jórészt elpárolgott s a maradék mintha megsavanyodott volna. Hát minket nem rémit a vészír, mely a reakció közelségéről beszél. Mi a liberalizmust nem élvezni, hanem *bírni* akarjuk s készek vagyunk harca kelni bírásáért.

Nem az a fontos, hogy ne jöjjön a reakció, hanem az, hogy el ne menjen a liberalizmus. A retrográd szellem időről-időre megújítja ostromát a magyar nemzetnek szabadelvű közszelleme és szabadelvű intézményei ellen. De valahányszor támadt, még mindig zuzott fövel támolygott vissza. S a magyar szabadelvűség sohasem tekintette szerencsétlenségnek, ha újra meg újra ki kellett vívnia létjogát. Sőt öröme tellett benne, hogy dicsőséges harcokban ismét kiérdemelhette hatalmát, hogy régi jogcimeit mellé szilárdítsa és bátorsága révén újakat szerzhethet. A közeledő reakcióról szóló jajveszékelt mi tehát izléstelennek tartanók, ha hinnünk lehetne őszinteségben. De kimondjuk nyíltan, hogy nincsen mibennünk ebből a hitből egy szikrányi sem.

Akik ma minden erejükkel a falra festik a reakció ördögét, vajjon a szabadelvűség fentéi érdeke szól-e belőlük, avagy pedig holmi önös aspiráció? Láttuk már mi ezeket a jó urakat azon a polcon, amelyre most

vissza szeretnének kapaszkodni. Mikor onnan lezuhantak, azzal ijesztgették a közvéleményt, hogy velük együtt elbukik az alkotmány is. Ha rajtuk mult volna, bizony beteljesedik ez a sötét jóslatuk. Viharzóvá tették a parlamentet, belevitték az országot az exlex végzetes sodrába s megteremtették szorgosan egy nemzeti katasztrófának minden előfeltételét. De az alkotmány elég szívós és elég maliciózus volt túlélni e mesterkedéseket. S kiderült, amiben kételkedni különben istenkáromlás lett volna, hogy nem az alkotmánynak volt megrendítve az egyensúlya, hanem a hatalomnak volt korhadni a lelkiismerete. Ez kiderült cáfolhatatlanul, okult is rajta az egész nemzet s éppen csak azok nem akartak okolni, akiknek bukásukkal kellett lakolniok vételükért. Ők megmaradtak a Cassandrák szerepében, csupán más tartalmat adtak jóslataiknak. Ha bukásuk előtt azt harsogták, hogy jön az abszolútizmus, most meg azt óbégatják, hogy jön a reakció. Azt hiszik nyilván, hogy a nemzet megrémül próféciájuktól s odaszalad majd hozzájuk oltalomért. De a nemzet csak nem akar sehogy megijedni; s ha megijedne, de hogy várná tőlük az oltalmat. Tőlük, akik a szabadságjogok elfojtását összeegyeztethetőnek vallották a szabadelvűséggel. Tőlük, akik az alkotmány folytonosságára kevesebb ügyet vetettek, mint hatalmi egoizmusuk háborítatlanságára. Tőlük, akik mesterségesen hazug ellentéteket konstruáltak a közzjogi lelkiismeret és a szabadelvűség között. Éppen *ezeiktől* várná a nemzet, hogy az élére álljanak a liberalizmus védelmi hadjáratának? Ha oltalomra szorulna csakugyan a magyar szabadelvűség, nem innen várná, de innen el sem fogadná a segítséget.

De vajjon van-e igazán szükség a libe-

ralizmus megvédésére? Azt mondják a jajveszéklok, hogy van, mert Európa-szerte erősen szervezkedik a reakció. Hogy a retrográd szellem a külföldön bizonyos foku hódításokat tud felmutatni, tagadhatatlan. Am ez a tünet nem egyéb, mint visszahatás a forradalmi szélsőségeik ellenő radikalizmus ellen. Nalunk hiányzik az okul szolgáló véglét, nem fog tehát létrejönni az okozatul jelentkező véglét sem. Magyar radikalizmus nincs, ma mindenesetre kevésbé van, mint bármikor ezelőtt; a nemzet ragaszkodik a haladói irányhoz, de a haladás józan tempójához s a fejlődés fokozatos jellegéhez is. Mint visszahatás tehát a reakció minálunk nem jelentkezik. A másik lehetőség az volna, ha mint autochton jelenség mutatkoznék hazánkban a reakció ma félelmetesebb mértékben, mint eddigé. Hát kérdezzük, mely tünetei a közéletnek teszik elfogadhatóvá, vagy akár csak valószínűvé is ezt a feltevést? A néppárt nem mostanában alakult; megvolt az már a Bánffy-kabinet alatt is. A különbség csak az, hogy a Széll Kálmán alkotta törvénykicsavarta kezéből a klerikális befolyásnak két legvalóságosabb fegyverét: a templomban való korteskedést s a kegyesekkel való visszaélést. Ezek nélkül a fegyverek nélkül meddő marad a néppárt minden erőlködése. Ha sem a szószékről, sem egyházi körmenetekben, sem az egyház kegyeszeinek megvonásával a népet lelki presszió alá helyezni nem szabad, akkor fel nem gyújtható a felekezeti szenvedély s akkor nem lehet a tömeget a szabadelvű haladás útjáról a reakció lejtőjére elcsábítani. Hivatkozhatnak a jajveszéklok az agrárizmúra is. Hát most nem kutatjuk az agrár törekvések mennyire állnak ellentétben a szabadelvűséggel. De rámutatunk igen is arra

TÁRCA.

A felbontatlan levél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Papp Dániel.

Midőn odakünn hó szállingált s mi a diákszoba repedezett asztalán cukrot és rumot kevertünk a forró vízhez (a teát mindig megtakarítottuk), Miklós az apró esibukok füstjében Aladin bölcseségével szokott volt megszólalni. Többnyire ezeket mondta:

— Ebben a nagy városban gyönyörűen tudnánk mi élni, ha módunkban volna. Telen prér ezett kabátban járnánk és kettőstalpu cipőben s a díszmükereskedésekben aranyos japáni vázcskákkal töltenők meg mély zsebeinket. Nyáron ismét kihajtatnánk a hegyek közé s a hűkők és tölgyek alól félig lehunytt szemmel néznők a völgyi párákban uszó várost: azután vastag plüszakörökre hevernénk a gyepen s fejünkön piros bordeauxi palacok állnának az ő fivőn. A tisztáson a közben paripáink estős száma esőrége s a lombok mögül gyöngyvirágbokréttákkal jönnének elő nőink és kis szőke gyermekeink. . . E mellett persze bélszínpecsenyét ennénk és pedig kétszer oly vastag darabokat, mint amekkorák a mi vékony sertés-szeleteink a „Nagy pipá”-ban. A dohány is sokkal finomabb lenne s íróasztalunk fölött díszkötésű könyvekkel telnénk meg a polcok. . .

Mindez természetesen csak szerényebb méretekben lett meg, s abból, amit a jövőtől várt az ember, elmaradtak például a paripák, meg a drága vázák. De meleg kabátot adott a sors és gyermekkaecagást is, s nyár elején, ha a gesztenyefák fehér fűrtjeit, mint könnyű harangozskákat lengeti a szél, két forintért mindig találni egy bus-

szűkét is s egy vidám koesist, aki kiesörtet velünk a zőtébe. Csak Miklós nincs jelen, hogy ezeket a tényeket konstatalja. Most nyolc esztendeje, hogy elvált tőlem s mindig azt hiszem, hogy nem is fogom többé látni.

A legjobb barátom volt s pazarul duskált mindazokban a természeti kincsekben, amelyek az ifjú férfitársai közt kiválóvá teszik. Gyönyörű Goethe-homloka alatt mély és kutató elme lakott s a csudálatosan finom mechanizmusnak a fantázia alkotott hátteret, mint egy szingazdag kárpit. Miklós költő volt, aki feltétlenül érti a mennyiségtant. Midőn beszélt, egy pengő óramű szavát véltém hallani, amelyre napsugár esik, az acélhajszálak mögött rejtett drágaköveket villogtatva. Ily megbízható, pontos és erős is volt Miklós; széles válla és zömök termete higgadt pályafutást s hosszú életet ígért s a csudálatra méltó bajtárs azzal is uralkodott rajtam, hogy sohasem láttam őt, mint fut. Midőn szülővárosomban megbarátkoztam vele, már fiatal, selymes korszakálta volt neki s ez a körülmény még jelentékenyebb különbséggé tette azt a két, három évet, amivel ő nálam idősebb volt. A fővárosban később állandóan együtt voltunk s míg én vékony jogi füzeteket lapoztam, Miklós széles rajzmintákat terített asztalunkra. Ő a műegyetemen tanult s a gépterembe gyűrött vászonbluzban járt, miközben heves filippikákat tartott az új diákegyruha ellen. A kuesmát és sastollt érthetetlen merov vonalaknak mondta. Rembrandti kalapokat szeretett volna reánk adni és renaissancekori báronyokat; hasított ujjú zsekket, eszpkéket, s mandolint a hónunk alá. Mert ekkor már szerelmes is volt s előállt az ez egyetlen helyzet, amelyben Miklós némileg neveltségnek látszott. De a regénynek gyorsan vége szakadt s neki itt kellett hagynia a szőke divatrusléánykát s az egész sokat ígérő várost. Midőn utolsó vizsgáját letette s én esomagozni segitettem neki, egész fűzet mérnököt rajzolt dobott a plékhályhába. — Soha többé nem lesz szükségem e haszontal-

lanságokra, — mondta. Ugy éreztem ekkor, mintha azokat az ékes vázlatokat is elhánnya volna, amiket magának a jövőről rajzolt. Mély szomorúsággal kísérték ki a pályaudvarra Miklóst. Az ország egyik legkiválóbb ifja nem talált keresetet a fővárosban.

Magától értetődik, hogy levelezésünk egy ideig folyt, de aztán csakhamar félben maradt. A természet az ilyen levelezést is úgy csuszattatta be az elválás s a teljes feledés közé, a hogy a halál és a feloszlás közt is egy-két közbeeső órának kell lenni, midőn kibüti és megmerevedik a holttest. Minden fokozatosan mulik el s két-három esztendő után, midőn egyszer megint eszembe jutott Miklós, már a hivatalos névtárban kellett keresnem a címét. Egy felvidéki városban szolgálta ekkor a bányakínestárt. Irtam neki oda, de választ nem kaptam. A következő évben azután az új címéről megtudtam, hogy Erdélyben van, tehát valószínűleg már akkor is ott volt, midőn a levelet irtam. Ujra irtam hát neki Erdélybe, de ekkor sem adott választ. A rávaló évben természetesen ismét felvilágosított a címár, hogy Miklós már Erdélyben sinesen, hanem egy tisztántúli városkában. Ugyáltszik, a bányamezőnköt mindig épp a címár megjelenése táján helyezték át s a levelek sorsa azért volt ilyen szerencsétlen. Ej, mi ez? kérdeztem ekkor. De mindjárt megtaláltam a feleletet: Miklós bizonyosan oly kitűnő mérnök és tisztviselő, hogy mindig oda helyezik át, ahol valami alkalmi munka a legkiválóbb erőket kívánja meg. Az ilyesmii jeles tisztviselőkkel szokott megessni, kivált ha hozzá nőtelnek is. Miklós tehát valószínűleg még legény. . . Az időn aztán egyáltalában nem találtam többé a nevét a címárban. Hová lett vajjon? . . . Egy őcsese ügyvéd a vidéken s egy pár hét előtt atól is ezt kérdeztem. Levelem elment az ügyvédhez s harmadnapra megjött a válasz. Ez a levél a felbontatlan levél.

A hamuszínű irodai boríték, melyre a vidéki

a tényre, hogy az agrárizmus *Bánffy Dezso* alatt lett kiegészítő részévé a kormányzati programnak s hogy ugyanakkor vitte véghez mindazt, amit a javjeszklők most a szabad-elvűség sérelméül hánytorgatnak fel: az őrlelési forgalom megszüntetését, az ugynevezett gabona-elővételek üldözését, a borhamisítások megrendszabályozását, a tőzsdé-adó előkészítését. Amiből annyi mindenesetre következik, hogy a sopánkodók vagy későn, vagy hazugul sopánkodnak.

Egyébiránt ismétlünk: szinte szeretnők, ha új küzdelemre szoritáná a retrograd szellem a magyar szabadelvűséget. A liberális közvélemény harcra készen áll s ha megkínálják a csatával, nem fog előle kitérni. Csak hadd jöjjen az a hírhedt reakció. Várjuk. S várja hagyományos végzete: a véres kudarc. A szabadelvű tábor rendületlenül bizik két erőben: a magáéban és az igazságában. Nincs tehát mért kerülnie a küzdelem, amelynek még az a haszna is megvolna, hogy felpezsdítene véréit és megedzené izmait. Egy szó mint száz: *nem rettegünk.*

A főrendiház ülése.

Budapest, május 23.

A főrendiház ma nagyon rövidesen végzett azzal az óriási munkahalmazzal, mely a törvényhozás másik Házát heteken keresztül tudta foglalkoztatni. Elintézte a főrendiház minden vita nélkül a Németországgal kötött irodalmi szerződés becikkelyezéséről, a hirdetési bélyeg eltörléséről, a választási törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló javaslatokat s azonfelül rövid vita után letárgyalta a szeszkontingensre vonatkozó javaslatot is. Vitának különben ez se volt mondható, mert csak gróf *Zselénszky* Róbert próbált szerencsét a főrendiházban is az agráriusok ismert manőverével, hogy a mezőgazdasági szeszgyáraknak még egy kis kedvezményt csikarjunk ki az ipari gyárak rovására. De ezt a kísérletet *Lukács* László pénzügyminiszter kategorikus rövidezzel hiúsította meg s a törvényjavaslat aztán változatlanul is ment keresztül. *Zselénszky* Róbert indítványait talán három szál méltóságos agrárius pártolta összesen.

Egyébként a főrendiház elintézte ma az új zálogház építéséről szóló javaslatot és tudomásul vett egy csomó miniszteri jelentést.

A főrendiház ülése május 23-án.

— Kezdeté délelőtt 11 órakor. —

Elnök: *Báró Vay Béla.*

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán

nyomdász kopott elzevir-betűkkel nyomtatta rá az ügyvéd nevét, egy egész oldalnyi olvashatatlan írást mutat, ha a világszágnak tartom. De már hetek óta csak ennyire vagyok vele s valószínűleg nem is fogom fölfontani. Ha sejtettem volna, hogy a testvér levele mily aggodalmakat fog ébreszteni bennem, aligha is tudakozódtam volna. . . . Egyserűen nem merem fölteni a borítékot.

Az első pillanatban, midőn föl akartam szakítani a szélét, hirtelen eszembe jutott az az esztendő, midőn lakószobámban nem volt közös, mert *Miklós* a kaszárnyából járt a műegyetemre. Egerszer napokig nem jött felém s ahogy keresésére indultam, épp abban a percben léptem a sivár kaszárnyaudvarra, midőn *Miklós* két egészségügyi katonára a sárba betegszállító koscba emelte. A szegény fiu a katonák vállára támaszkodva jött le a lépcsőn s lába a vöröspaszományos egyruhába úgy meg volt feszülve, mintha valami nagy esonrtörés után gipszbe kötötték volna. Heves izületi csuza volt neki s a sárba kocsai a katonakórházba vitte. Mikor felgyógyult, még gyakran rászokodott szédülésről és vértőlulásról s most azt hittem, hogy a levélben ez a rettentő hír állhat:

„*Miklós* sopherem gyogyult ki abból a régi betegségéből. Állandó vérkeringési zavarokban szenvedett s utóbb súlyos geszvi elváltozásokban, amelynek erejét lassankint észervi fölemésztették. Ha akarod tudni, hogy hol van, jöj haza s keress föl kis temetőnket. Egy fekete márványkörfől, amelyre aranyos cirkalom és szárnyas kerék van véve, leolvashatod, hogy valaki nem élt, csak harmincegy évet.“

... Ó, ez rettenetes volna! . . . Egy negyedóra múlva, ahogy tovább nézgettem a borítékot, ismét más ötött az eszembe. Visszaemlékeztem a sok áthelyezésre s láttam *Miklós*-t, a régi nyugodt, higgadt barátot, amint lángra lobbant minden igazságaitanságon. Hátha összeköcsökösök voltak a főnökeivel, mert a hivatalfőnökök nem mind olyan nemes férfiak, akiket a személyes

miniszterelnök, *Lukács* László, *Hegedűs* Sándor, gróf *Széchenyi* Gyula, báró *Fejérváry* Géza, *Cseh* Ervin, *Flösz* Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést és meleg részvétellel emlékezik meg gróf *Sztáray* János, gróf *Esterházy* Móric, gróf *Vay* Ádám elhunytáról.

Következik a napirend. Vita nélkül felfüggeszti a főrendiház gróf *Degenfeld* Imre mentelmi jogát, majd elfogadja az 1886. XXIX., az 1889. XXXVII. és az 1892. XXIX. törvények módosításáról, az országgyűlési képviselőválasztó jog gyakorlásának némely községet, pusztát és telep illető rendezéséről, az irodalmi, művészeti és lényképzési művekre vonatkozó szerzői jogok kölcsönös védelme végett Németországgal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

A szeszkontingentálásról szóló törvényjavaslatához

Gróf *Zselénszky* Róbert a következő módosítást ajánlja:

Az 1899. évi XXII. törvények, valamint az 1899. évi XXIV. törvények némely határozmányainak módosítását eszközölő és tárgyalás alatt álló törvényjavaslat 6. §-ának 3., 4. és 5. bekezdései érvénytelenítetnek és azok helyett az alábbi három bekezdés iktatattik be a törvénybe:

Ha megfelelő kontingens önkéntes ajánlat alapján nem volt megvaltható, ez esetben az illető felosztási időszakban szükséges mennyiség valamennyi azon ipari szeszfőzdektől, melyeknek lényegesen megváltozott kontingense 3650 hektoliter meghalad, kontingensüknek e mérvet meghaladó részéből aránylagosan és megfelelő kártalanítás mellett levonatik. E levonások alkalmazásánál nem tesz különbséget az, hogy az illető szeszfőzde meglévő törzskontingensét az 1899. évi XXII. törvények 4., illetőleg 5., vagy annak 8. §-a alapján bírja-e.

A kártalanítás mérvé minden egyes hektoliter levont kontingensért 70 koronával állapítatik meg.

A kártalanítás iránti igény annak a termelési időszaknak első napján nyílik meg, amely termelési időszakban a levonás hatályba lép és annak a személynek adatik, aki a kártalanítás iránti igény megnyíltán idejében annak az ingatlannak tulajdonosa, amelyen a szeszfőzde létezik. A tulajdonjog telekkönyvi kivonattal, s ha ha a szeszfőzde a telekkönyvben kiintetve nincsen, még az illető községi előjárás bizonyítványával is igazolandó.

Hogy e módosítás következtében semmi hátrányt ne szenvedjenek az ipari szeszgyárak, indítványozatik továbbá, hogy a javaslatban kimondások, miszerint:

„Ujonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőzdek részletésére ne 9000, hanem csak 8000 hl. szeszkontingens sajátíthatssék ki évenként azon ipari szeszgyáraktól, melyeknek kontingense a 3650 hl-t meghaladja.“

Lukács László pénzügyminiszter nem fogadja el a módosítványt, mert azt hiszi, hogy az igazságos és jogos a kisajátítás az egyik félre nézve, igazságos és jogos az a másik félre nézve is, mert sem a dolog természete, sem a törvényes állapot, sem a multak fejleményei senhol nem igazolják azt, hogy a kormánynak vagy a törvényhozásnak csak az ipari szeszgyárakkal szemben van joga kisajátítással élni, a mezőgazdaságiakkal pedig nem. Tehát éppen abban

hatalom érzése egy kissé el ne kapatna?! . . . *Miklós* bizonyosan felzudult minden méltatlanság ellen s a levélben most esetleg ez lehet megírva:

„Bátramat tönkre tette a bürokrácia, s türehtelen helyzetbe hozta az a szokás, hogy a felterjesztéseken tíz centiméter ünnek kell lenni a dátum s az aláírás között. *Miklós* számos zaklatás után végre is lemondott a hivatalról s most bányaterveket rajzol a gazdagoknak. Hogy hol van, azt ne is kérdezd. A hegyek közt ül egy hideg városkában, ahol májusig fekszik a hó. Ne kívánd látni őt, midőn esténként nehez bányász-csizmájában a sörházig gázol, s ott piszkos kártyákat forgat a postaküldővel s kántortanítóval.“

De a levélben ilyesmí is állhat:

„*Miklós* elhagyta hivatalát, mert meggazdagodott. Egy nagy vállalat külföldre hívta s ő most a szárszorsági Svájcban lakik, egy vashól és terracottából épült villában, amelyet ivlám-pákkal világít ki a gyártelep. Az asztalán rajnai pezsgó van s minden darab butora gyöngyházzal van kirakva. A te utolsó leveledet bizonyosan megkapta, s ha nem felel reá, kiesinyli a régi barátságot.“

... Bárhogy is van, a régi barát emléket bizonyosan megrontáná a levél. S a boríték, amelynek érkezését oly könnyelmű örömmel üdvözöltem, bizony felbontatlanul marad nálam. Miért érje vesztesség a multat, amely rögtön valóságra válik, csak a szememet kell behunynom? Egy elhanyagolt sir, egy tönkretett élet, egy elhidegült szív minek színeze sótétre a képet, amelyet ily soká megöriztem?! Most lombosodnak a fák s én, zsemben a felbontatlan levéllel, a zöldben ülök, egy félig elvirágozott orgonabokor alatt; ilyen illatban és árnyékban ülünk egykor a mi kisvárosi ligetünkben. Besukom pillámat s *Miklós* újra mellettem van a padon. A jázmin bíbirkék még nem hasadtak ki, *Miklós* mértani ábrákat rajzol a porba s halk, kotyogó fűtytel a fülemile hangját utánozza.

látná az igazságtalanságot, ha olyan törvényes intézkedés statuáltatnék, amely kimondaná, hogy az ipari szeszgyárak kontingense elvethető, a mezőgazdaságiaké pedig nem is érthető. A kifogásolt intézkedés szükséges is. Szükséges pedig mindazok szempontjából, akik nem indúlnak ki abból az elvből, amelyből az indítványozó indult ki, aki abban a nézetben van, hogy az ipari szeszgyártásnak nincs jogosultsága és hogy az ipari szeszgyártás egyáltalában megszüntetendő.

Már most ha abban a nézetben vagyunk, hogy az ipari szeszgyártás szükséges és fenntartandó és tovább nem esorbítható, akkor kérdezi, hogy ugyan honnan fogjuk előszerezni a kontingensét a jövőben ujonnan keletkező mezőgazdasági gyárak részére, ha nem helyezkedünk arra az állápontra, hogy lehetőleg decentralizálni kell a szeszfőzést, lehetőleg a kis gyárak keletkezését kell pusszirozni és előmozdítani, nem pedig a nagyokat és lehetővé kell tenni, hogy azok az előnyök, amelyekkel a szeszgyártás jár, minél több ember részére tételesen hozzáférhetővé? Ez az egyedüli út és ez az egyedüli lehetőség, hogyha a törvénybe beiktatjuk a kisajátítás elve minden olyan szeszgyárral szemben, amely nagyobb kontingenssel bír, mint a mennyire okvetlenül szüksége van. Oly csekély az a letonás, amely a mezőgazdasági szeszfőzdekkal szemben kontempáltaatik, hogy az a mezőgazdasági szeszgyártás érdekelt egyáltalában nem érinti és itt a törvényjavaslat koutcipálásánál már a lehető legnagyobb méltányossággal igyekezett eljárni a mezőgazdasági szeszfőzdekkal szemben. A letonás, ha a 9000 hektoliter vesztük alapul, a következő eredményeket mutatja. Az a mennyiség, amely elvonás tárgya a 960 hektoliteren felüli mezőgazdasági szeszfőzdek kontingenséből és az ipari szeszgyáraknak a 3650 hektoliteren felüli kontingenséből, a jelenlegi kontingens szerint körülbelül 297.000 hektoliter tesz. Már most ha ezzel a mennyiséggel szembe állítjuk azt a mennyiséget, amely évenként levonható törvény szerint, kiderül, hogy ennek a 297 ezer hektoliternek 1-01 %-a az, amely a mezőgazdasági szeszgyárakat érintheti, vagyis a törvényben kifejezett szabályok szerint 2/3 része az összes levonható mennyiségnek az, amely mezőgazdasági szeszfőzdekre esik.

Konkrét számokban kifejezve tehát, a következőleg alakul a helyzet: Ha szükségse fog mutatkozni annak, hogy az egész 9000 hektoliter levonassék, tehát, ha semmiféle önkéntes megváltásra ajánlat nem tétetnek az ipari szeszgyárak részéről, a mi nem valószínű, sőt ennek éppen az ellenkezője valószínű, mert bihető, hogy a kisebb ipari szeszgyárak, amelyek kedvezőtlen viszonyok között vannak, önként fogják megváltásra felajánlani a maguk kontingensét, de a legrosszabb esetőséget föltételezve, ha egy 9000 hektos levonást kényser kisajátítás útján kell megszerezni, akkor is az eredmény a következő lesz:

Felvéve pl. egy 1508 hektoliterrel rendelkező mezőgazdasági szeszgyárt, vagyis azt, amely a törvény szerint a legnagyobb kontingenssel fog a jövőben rendelkezni, e mezőgazdasági szeszgyárt kontingensének 90 hektoliteren felüli részére történhetvén a levonás, vagyis 548 hektoliter képezvén a levonást, e 1-01% levonás kites évenként 5 1/2 hektoliter. Tehát e 1508 hektoliter mezőgazdasági szeszgyárnál 5 1/2 hektoliter fog levonatni. A többi levonás mind az ipariakat terheli, vagyis 2/3 esik az egész levonásból az ipariakra és 2/3 a mezőgazdaságiakra. Ez oly jelentekelen mennyiség, hogy ezt a mezőgazdasági szeszgyárak megérzeni nem fogják.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A főrendiház általánoságban és részleteiben is változatlanul fogadja el a törvényjavaslatot. Majd vita nélkül megszavazza a hirdetési bélyeg eltörléséről, a Budapestben építendő új zalognázióri, a nagysikandagybeskereki viainális vasutról szóló javaslatokat. A zárószámadosokra és a kereskedelmi miniszternek több viainálisra vonatkozó jelentéseit tudomásul veszik a főrendek.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülést véget ért.

BELFÖLD.

Az új magyar koronajáradék és az uralkodóház. Ma volt Bécsben az új magyar koronajáradék aláírásának utolsó napja. Mint tudósítottk táviratozza, az osztrák földhitelintézetnél 6 felsége magánpénztára és családí alapja *egy millió koronát irt alá.* Az uralkodóház több tagja szintén részt vett a jegyzésben.

Torontálmegeyelek a pénzügyminiszternél. Torontálmegeye alispánja, dr. *Dellimanic* Lajos ma délelőtt gróf *Csekonics* Endre, gróf *Nakó* Kálmán, *Rohonczy* Gedeon és *Papp* Géza megyebizottsági tagokból álló küldöttséget vezetett *Lukács* László pénzügyminiszter elé. Az alispán, utalva a torontáli helyi érdekű vasutak kedvezőtlen üzleti viszonyaira, melyek miatt a vármegye utalajpa, mint a vasutak legnagyobb részvényese pénzzavarral küzd, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy mindaddig, míg a javult pénzüviszonyok egy harmadfél millió korona kölcsön fölvételét lehetővé teszik, adna a pénzügyminiszter egy hosszabb lejáratu állami előleget vagy kölcsönt a vármegye részére.

Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy ismeri a torontálmegeyei helyi érdekű vasutak kedvezőtlen üzlet eredményéből előállott pénzügyi bizonyalmakat s éppen ezért a kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértve módot keres a kérésemnek ha

nam is ilyen alakban, hanem valamely előnyös közbenjárás által való teljesítésére. A miniszter ajánlatosnak tartana a pénzügyi helyzetre való tekintettel, ha a vármegye közönsége egy felmondható kölcsön útján rendezné pénzügyi bajait.

XIII. Leó és gróf Zichy Nándor. Felkértünk annak közlésére, hogy *Asbóth* János országgyűlési képviselő a magyaroknak a pápa által való fogadtatása iránt érdeklődő ismerőseinek beszéd közben elmondotta ugyan egyéni impresszióit, amelyek tőlük tárgyat nem is képezik, de erről sem nem irt tudósítást, sem ilyenrel magát nem identifikálhatja.

A kvóta. *Bécsből* telegrafálják: Az osztrák kvóta-küldöttség ma közzétett jelentése arra utal, hogy az 1899. november 25-iki jelentésben részletesen kimutatta, hogy miként 1887-ben, ugyancsak is kompromisszum útján állapították meg a hozzájárulás arányát, mert a küldöttségek nem tudtak megegyezni a kvóta kiszámításának alapjára nézve. Az osztrák küldöttség végre azt a határozott megegyezést fejezte ki, hogy a minisztériumoknak köteleességük e tekintetben változást létrehozniok s azért idejkorán fölszólította a kormányt, hogy határozott normákat állapítson meg Magyarországgal a kvóta kiszámítására nézve. A hetes bizottság a Budapesten tartott tárgyalásokon azt ajánlotta, hogy a magyar küldöttség hasonló fölszólítást intézzen a magyar minisztériumhoz, hogy a jövődéli tárgyalásoknál a megegyezés eddigi akadályai elháríthatassanak. A magyar küldöttség elnöke értesítette a hetes bizottságot, hogy a magyar küldöttség az országgyűléshez intézett jelentésben hasonló kívánságnak fog kifejezést adni.

A katolikus autonómia. Minthogy a *katolikus autonómiai kongresszus* tizenkettes bizottságának püspöktagjai jelenleg bérmenton vannak, ez a bizottság csak június 18-án fogja megtartani legközelebbi ülését.

A gazdasági törvény. A képviselőház földmívelési bizottsága ma *Bedó* Albert elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről *Daranyi* és *Plósz* miniszterek, a földmívelésügyi minisztérium részéről *Kiss Pál* államtitkár és *Bartók* József osztálytanácsos, az igazságügyi minisztérium részéről pedig *Lányi* Bertalan miniszteri tanácsos volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a birtokos és a gazdasági jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. *Szily* Pongrac előadó tüzetesen ismertette a törvényjavaslat rendelkezéseit, elfogadásra ajánlja. *Osztroulschky* Miklós egyetért a törvényjavaslat lényeges intézkedéseivel, kívánatosnak tartaná azonban, hogy az egyes rendelkezéseiben foglalt némely előnyök osszák a magasabb kvalifikációval bíró gazdaságvezetőknek biztosíthatassanak. Őnajtandónak vélné továbbá, hogy a szolgálati szerződéseknél bélyegkedvezmény nyújtsanak. — *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszter beható felvilágosítások után kijelenti, hogy a törvényjavaslatnak részletes tárgyalása során a legnagyobb előzékenységgel hajlandó minden felmerülő nézetet és módosítást figyelembe venni; ahhoz azonban, ami e törvényjavaslatban a humanitást juttatta kifejezésre a gazdaságtervek érdekében, ragaszkodik és kéri a bizottságot, hogy az idevonatkozó rendelkezéseket sértetlenül tartsák fenn.

Ezek után a törvényjavaslat általánosságban elfogadottnak, attért a bizottság a törvényjavaslat részletes tárgyalására.

Az első szakaszban azt a rendelkezést, amely szerint a gazdasági szolgálat teljesítése következtében a gazdasági igazgatás, kezelés vagy ellenőrzés rendszerint tennivalóinak fizetésért való ellátására legalább egy év tartamára szerződik, hosszabb tanácskozás után ekként állapította meg a bizottság: gazdasági szolgálat, az aki másnak a gazdaságában, a gazdasági igazgatás, kezelés vagy ellenőrzés, a magasabb műveltséget feltételező rendszerint tennivalóinak fizetésért való ellátására írásban legalább egy év tartamára szerződik.

A 9. §-nak abba a rendelkezésébe, amely szerint ha a gazdasági szolgálat teljesítése következtében betegszik meg vagy öt saját hibáján kívül szolgálatában közben éri baleset: gyógykezeléséről a birtokos legfeljebb hat hónapon át saját költségén köteles gondoskodni, felvetett, hogy ha a gazdasági szolgálatot bizonysíthatóság stb.

A 14. §-nak abban a rendelkezésében, amely szerint a birtok állagában vagy kezelésében beálló változások esetében a határozott időre kötött szerződés is felmondható, — a beálló változások, kifejezés beallott lényeges változások kifejezéssel cseréltetett fel. A 20. §, amely szerint „felmondás után a birtokos köteles a gazdasági szolgálatát megfelfüggesztetni, hogy az az idő úgy választandó meg, hogy minél kevesebb kára legyen a gazdaságnak”.

A törvényjavaslat többi szakaszait lényeges módosítás nélkül fogadta el a bizottság.

A tárgyalásban a földmívelési és igazságügyi minisztereken, az előadón, *Lányi* és *Bartók* minisz-

teri tanácsosokon kívül résztvettek: *Kubinyi György*, *Semser*, *Osztroulschky*, gróf *Serényi*, *Teledy Ragályi Gyula*, *Piukovits* és gróf *Vass Béla* bizottsági tagok.

A delegációk.

Budapest, május 23.

A magyar delegáció hadügyi és tengerészeti albizottságai ma délután hitelesítették jelentéseiket, majd az egyesült négyes albizottság tartott ülést s változatlanul jóvá hagyta a jelentéseket. Az albizottságok ezzel befejezték működésüket. Pénteken délelőtt lesz a magyar delegáció első plenáris ülése.

A Bosznia és Hercegovina előirányzatára vonatkozó jelentés is elkészült és az albizottság *Kállay* Béni közös pénzügyminiszternek elismerést és köszönetet szavazott működéséért.

Az osztrák delegációk albizottságai ma délután letárgyalták a zárószámadásokat, a tengerészeti költségvetést és a közös pénzügyminisztérium előirányzatát. Az első teljes ülést pénteken, e hó 25-ikén délután négy órakor tartja az osztrák delegáció.

A hadügyi albizottság jelentése.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délután három órakor hitelesítette a jelentését, amelyet *Münich* Aurél szerkesztett.

A jelentés kifejti, hogy az 1890. évi IX. ülés jegyzőkönyve szerint hozott határozatra, melynek értelmében bármely felszerelési és ruházati tárgynál a pályázat kiírása alkalmával a magyar iparnak fenntartott szükségleti rész a jövő évben is ennek tartandó fenn és amennyiben a kispár számára elkülönített részt az igénybe nem venné, az így fennmaradó rész is a hazai iparnak adandó ki, a különböző gyárak lehető figyelembevételével: a hadügyminiszter azt válaszolja, hogy azon hányad, mely a császári és és királyi hadsereg ruházati és felszerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar részére fenntartott, a jövőre is ennek fog juttatni. Ha pedig a magyar kispár a neki szánt részt valamikor igénybe nem venné, akkor ezen rész a különböző gyárak lehető figyelembevételével szintén a magyar iparnak fog átengedni.

Az albizottság a választ a hadügyminiszternek ama kijelentésével kapcsolatosan veszi tudomásul, hogy a magyar ipar számára fenntartott rendelkezésként a kvóta-arány a lehetőség határain belül mindig tekintetbe vétetik, hogy továbbá a szállítókknál kövendő eljárás szabályozása végett a magyar kereskedelmi miniszterrel tárgyalásokat folytatott, amelynek eredményeként közölni, hogy a Magyarországra eső hányad szállítására lehetőleg konzorciumok lesznek alakítandók, úgy, hogy a szállítók köze több gyár és esetleg új gyárak is fel lesznek vehetők.

Az 1900. évi IX. ülés 28. jegyzőkönyvi pontja szerint hozott határozataival az országos bizottság felhívta a hadügyi kormányzatot, hogy az élelmiszeri cikkek és termények lehetőleg a termelőktől a legközvetlenebb uton leendő beszerzésénél első sorban a szükségelt szállítókra vállalkozó tojtelepeket, jelesül a gazdasági egyesületeket és szövetkezeteket vegye figyelembe.

A hadügyminiszter a következő választ adta: A közös hadsereg számára szükségelt terménycikkek szállításánál a termelőknél engedélyezett összes kedvezményeket teljes fenntartása mellett a hadügyi kormányzat gondoskodott arról, hogy az efféle szállítókra vállalkozó testületek, különösen gazdasági egyesületek és szövetkezetek első sorban figyelembe veendők.

Az albizottság ezt a választ, mely a felvetett kérdésekre kimerítő és megnyugtató felvilágosításokat tartalmaznak, tudomásul vette és az országos bizottságnak is tudomásul vette ajánlja.

A katonai igazságügyi igazgatás címénél a jelentés a következőket jegyzi meg: Az albizottságban felvetett kérdésre válaszólag a hadügyminiszter kijelenti, hogy a katonai büntető törvénykönyv és eljárás, valamint az életbelpertési rendelet tervezete a közös hadügyminisztériumban őszig bizonyosan teljesen el fog készülni; reményli, hogy azután mind a két állam igazságügyi és honvédelmi kormányai rövid idő alatt hasonlóképp le fogják azokat tárgyalni, úgy hogy kilátás nyúlik arra, hogy ez a régi óhajtas végre meg lesz valósítható.

A rendkívüli költségvetéshez a jelentés ezeket a megjegyzéseket fűzi:

Az albizottság a rendkívüli költségvetés tárgyalása közben arról győződött meg, hogy a tavalyi költségvetésből elmaradt és korábbi megszavazások folytatásának jelentkező tételek ezáltal a költségvetésben újból szerepelnek és hogy oly intézkedésekre is irányoztatnak elő újabb tételek, melyek részben már 1897. év óta, részben későbbi évek óta a költségvetésben nem szerepeltek.

Mindezeket a hadügyi kormány azzal indokolja, hogy e költségek folytonos beállításával a köit-

ségvetésbe tovább várni nem lehetett, mert az illető intézkedések és beszerzések folytatása ma már elodázhatatlanul szükséges és eddig csak az általános pénzügyi helyzetre való tekintetből lettek függőben tartva.

A fegyverzeti ügyről a jelentés a következőket mondja:

1897. óta újabb tétel e címen nem irányoztatott elő, de tekintettel a hadügyminiszter ur által részletesen előterjesztett indokokra, az albizottság az összeget megszavazásra ajánlja azon megjegyzéssel, hogy a kézi löfegyverek tartalék készletét feltétlenül beszerzendők lévén, hasonló összeg még két évig fog ugyanezen célra megkívántatni.

Egy új tábori és hegyi ügyrendszer létesítését célzó kísérletekre előirányzott 1,500,000 K.-nyi tételnél a jelentés ezeket jegyzi meg:

Az új tábori és hegyi ügyrendszerre vonatkozó kísérletek annyira előrehaladtak, hogy az illető lövegminták kipróbálás céljából a csapatoknak kiadattak; minthogy pedig e kísérletek hosszabb ideig tartanak, a felvett összeget ezen fontos célra való tekintetből megszavazásra ajánljuk.

A gránátgyújtók tételénél a jelentés ezeket mondja:

Az 1861. óta alkalmazásban levő gránátgyújtók nem felelnek meg kellőleg rendeltetésüknek, amint az az albizottság előtt közvetlenül is demonstráltatott. Ennekövega az albizottság tudomásul véve azt, hogy tekintettel az új kísérletezésekre, csak azok a gyújtók lesznek elegendő kiscserélendők, amelyek a gyakorlatok folytatására feltétlenül szükségesek, az összeget azzal ajánlja megszavazásra, hogy jövőre e címen még 1,350,000 K. lesz megszavazandó.

Az albizottság hitelesítette a jelentést.

A magyar tengerészeti albizottság.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ma délután négy órakor ülést tartott s hitelesítette a jelentést, amelyet gróf *Teleki* Sándor szerkesztett.

A jelentés összefoglalja a rendes kiadások 1901-re 28,521,660 koronát (a múlt évről előirányoztak 25,556,050 koronát), a rendkívüli kiadások 1901-re 14,969,160 koronát (a múlt évről 13,910,450 korona volt) tesznek ki. Az összes előirányzat 4,024,320 koronával több mint az ez évre megállapított összeg.

E többszükséglet a már előző évben megállapított intézkedések keresztülvételére, valamint a megkezdett hajó- és szárazföldi építések folytatására, valamint a modern kor igényei által okvetlenül megkövetelt tökéletesítések leterjesztésére szükséges. Nevezetesebb új tétel csupán az elavult szerkezetű és harcias célokra alkalmatlan hajók pótlása gyanánt kért új csatahajónak első részlete.

A tengerészeti albizottság a tengerészetnek azzal az előterjesztésével is foglalkozott, melyet a tengerészeti vezetés a haditengerészet megrendeléseiben a magyar termelésnek igénybevetéséről terjesztett a bizottság elé. Ezekből meggyőződhetett az országos bizottság arról, hogy a haditengerészet tárgyi szükségleteinek szállításában az arany kielégítő, amennyiben az a kvóta arányát meghaladja. Az országos bizottság ezt az ipari és gazdasági termékeinkre iontos ügyet továbbra is ellenőrizni kívánja. Megújítja az utolsó ülésszak alatt hozott határozatát, még pedig a magyar iparnak külön is figyelembe vételével.

A hitelesítés után az ülés bevégződött.

(Bosznia-Hercegovina).

A magyar delegáció négy egyesült albizottságának ma hitelesített jelentése Bosznia és Hercegovina kormányzatáról a következőkben emlékezik meg:

Az albizottság a költségvetés tárgyalásából azt a megjegyzést merítette, hogy a megszállott tartományok közigazgatási, közgazdasági és kulturális viszonyai fokozatos haladást tüntetnek fel, valamint megnyugvással vette tudomásul az albizottság azt is, hogy a megszállott területeken levő hadesapok költségei változatlanok.

Az albizottság tehát kéri az országos bizottságot, hogy a Bosznia és Hercegovina kormányzatával megbízott *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter urnak határozatilag elismerését fejezze ki.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága bár *Chlumetzky* elnöke alatt ma délelőtti ülést tartott, melyben mindenekelőtt az 1898-iki zárószámadásokat vette tárgyalás alá.

Bár *Czedik* előadó ismertette a zárószámadások eredményét, melyek 3,283,302 forintnyi túladást, 1,332,037 frtnyi túbevételel mutatnak fel. A budgetáris kezelés rendszerességét elismerve, javasolja a zárószámadások elfogadását. A bizottság az indítványt elfogadja.

Ezután a legfőbb számvevőszék költségvetését tárgyalta.

Kozlovsky lovag előadó törvényjavaslatot sürget: a számvevőszék organizációjáról szóló törvényjavaslatot. Osztrák szempontból a zárószámadások sokkal fontosabbak, mint a költségvetések, mert a politikai okok sokszor lehetetlenné teszik a költségvetés letárgyalását. A könyvelés egyszerűsítését ajánlja.

Plener számvevőszéki elnök elismeri, hogy most ninos Ausztriában törvény a számvevőszékrol,

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percrenyre Payerbachotól. Rehoheban. Tulajnos: Dr. K. ur. Gyógyfürdő, napos, szőlői övön fekvésben, 600 m. mag. a tenger szintje fölött. Teljes vizgyógyász. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész évon át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értekezéssel szolgál. — Az igazgatóság.

mag Magyarországon van. Ő már régen készít elő a törvényjavaslatot, melyet a monarchia két állama alá fog terjeszteni.

A számvevőszék kezelésére vonatkozólag adott felvilágosítások után a költségvetést elfogadta az albizottság, majd a tengerészeti költségvetést tárgyalta. Pergelt előadó behatárolt ismereti a tengerészeti költségvetést, melyet elfogadása ajánl. Kozlovsky támogatja az előadó feltevéseit. A maga részéről interpellációt intéz a tengerészeti parancsnokokhoz a szállítások osztrák és magyar aranyai tárgyában, mivel e tekintetben több osztrák kamara részéről panasz történt.

Hinterhuber az Adriára tervezett új vasúti összeköttetésre való tekintettel nagyobb előkészületeket óhajt az úttengerutúli összeköttetés létesítésére. Demel örömmel üdvözi az új hadihajó építését. Az utolsó spanyol-amerikai háború tanúságai elővigyázatára készítetnek és szükségessé teszik, hogy tengerészetünk a többi hatalmasságokéval lépést tartson.

Gróf Montecuccoli a tengerészet fontosságát partvédelem szempontjából fejtegeti. Hogy a tengerészet kereskedelmi érdekeket is támogatson, ahhoz szükséges lenne, hogy nagy magán-hajóállataink legyenek, melyek előkészítik a hadi tengerészetnek mint kereskedelmi tengerészetnek fontosságát.

Báró Spaun tengerügyi megígéri a kereskedelmi érdekek hatálos védelmét és bejelenti, hogy a legközelebbi expedíciókban gazdasági tudósítónak is helyt fog adni. A tengerészek számára megrendelt szállítókra vonatkozólag kifejti, hogy Magyarország jogos igényére figyelemmel kell lenni. A szállítók részletese még mindig nem éri el a kívánt arányt, dacára annak, hogy tavaly óta bizonyos javulás mutatkozik. Az érvényes eddig az, hogy Ausztriára 84,4, Magyarországra 15,6%-ban osztották fel a szállítást.

Ismereti azután a torpedó-hajókkal a külföldön folytatott kísérletek eredményét. Ily költséges experimentumokra nekünk nincs pénzünk; de hogy legalább arányosan lépést tartson a tengeri hajók technológiai fejlődésével, egyes nagyobb hadihajók ágyúit felszereli gyors-tűzelő ágyúkkal.

Pergelt zárszava után a költségvetést megszavazták.

Kozlovsky lovag előadása alapján végül a bizottság megszavazta minden vita és változtatás nélkül a közös pénzügyminisztérium költségvetését. Ezzel a bizottság befejezte érdemleges tárgyalásait.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár Bécsben. A berlini ünnepnapok emléke az ősszel meg fog ujulni Bécsben, mert mint nekünk táviratozzák, Vilmos császár szeptemberben meglátogatja Ferenc József császárt és királyt, hogy viszonzja a berlini látogatását. Vilmos császárt erre az utra elkíséri legidősebb fia, a nemrég nagykorúvá lett porosz és német trónörökös is.

A lex Heinze és a német flottajavaslat. Gyorsabban lett vége a német birodalomgyűlésben a lex Heinze vitának, mintsem várható volt: a lengyeleknek az obstrukcióhoz való eszaktakozása meghiúsította a kegyelemfőlést az időtlen javaslatnak. A centrum mégis megemeltet belőle valamit, nevet is adtak már neki, úgy hívják, hogy a kis Heinze-törvény. Szól pedig arról, hogy büntetés éri azt, aki tizenhat évnél fiatalabbnak elad vagy eladásra felajánl szemérmelen tárgy képeket.

A lex Heinze rég lekerült volna a napirendről, sőt talán nem is került volna napirendre, ha a centrum nem kívánta volna ezt bérül a nagy flottajavaslat megszavazásáért. S most nemokára meg fog látszani, beéri-e a centrum a kis Heinze-vel. A császár legkedvesebb terve, a haditengerészet erősítéséről szóló, kerül a parlament napirendjére. Tekintettel arra, hogy a birodalmi kormány nagy jóindulattal tanusított a lex Heinze tárgyálása idején a centrum iránt, várható, hogy ezek részéről nem merül fel komoly nehézség s Németország megkapja a maga nagy flottáját.

A porta és Oroszország. Az örmény kérdés megint kellemetlen diplomáciai jegyzékváltásnak lett okozójává. A konstantinápolyi orosz nagykövetség tegnap kemény hangú jegyzéket adott át a portának az orosz-török határon lakó örmények szabad közlekedésének folytonos akadályozása dolgában. A jegyzék utal a határszéli kerületekben lakó örmények szomorú helyzetére, akik a kurdok üldözése, az adószedők zaklatásai és az orosz-osztrák teritések miatt állandóan kivándorolnak Oroszországba, aminek következtében a Kaukázusban letelepedett örmények száma növekedett. A jegyzék panaszkodik azután a török hatóságok ellen, amelyek még olyan örmény kereskedőknek és iparosoknak sem engedik meg a visszatérést, akik szabályszerű török utlevéllel ellátva, üzleti ügyekben mentek Oroszországba. A jegyzék

végül felszólítja a portát, hogy ezeknek az állapotoknak vessen véget. Az a híresztelés, hogy ezzel a jegyzékkel kapcsolatosan újra felvetődött az örmények visszatelepítésének a kérdése, helytelen, mert a cár megengedte, hogy az annak idején a Kaukázusba menekült örmények, körülbelül negyvenezen Oroszországban maradjanak. Ellenben hangoztatják orosz részről, hogy a tegnap átnyújtott jegyzékben érintett ügy nagyon komolylyá válhatik, ha a porta nem orvosolja a bajokat.

A német császár és a bajor herceg. Komoly konfliktus támadt Vilmos császár és Lajos bajor herceg között. Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy politikai körökben kínos feltűnést keltett az a pohárköszöntő, amelyet Lajos bajor herceg tegnap Münchenben a bajor csatorna-hajózársaságban mondott. A bajor herceg ugyanis protestált az ellen a fel fogás ellen, hogy Bajorországra nézve nagy szerenese és kegy, hogy a német birodalomhoz tartozik. Ez a tiltakozás egyenesen Vilmos császárnak szól. Miért volna az kegy? — folytatta tőszíját Lajos herceg. — Avagy talán nem öntözte bajorok vére a német birodalom földjét?

Valami történhetett a kulisszák mögött a császár és a bajor herceg között. Nem ez az első eset, hogy Lajos bajor herceg nyíltan szót emelt a császár ellen; Moszkvában már megjárta egyszer s akkor is természetesen a rövidbebet ő húzta. Azóta nagyon óvatos volt, valahányszor pohárköszöntőt mondott. Udvári és politikai körökben találják ennek a kirohanásnak okait, előzményeit s úgy lehet, rá is jöttek az igazi motívumra. Beszéli, hogy Vilmos császár születésnapján a bajor középületeket legfelsőbb rendeltetűre felbőgőzték, de Luitpold herceg születésnapján sehol sem tűztek ki zászlót. Annyi bizonyos, hogy a berlini és a müncheni udvarok között nem tegnap állott be a feszült viszony s az is kétségtelen, hogy folytatása lesz ennek a zászló-afférnek.

A háború.

Budapest, május 23.

A boerok a Rhenoster folyónál, Kroonstad-tól északnak harminc mérföldnyire készülnek erős védekezésre az előnyomuló angolok ellen. Steyn oranjei elnök és Botha Lajos tábornok 7000 embert vontak oda össze és odagyűjtötték a legbatalmasabb boer ágyúkat, amelyek az angolokra nézve olyan félelmeseknek bizonyultak. Köztük van több százfontos és néhány Creusot-ágyú. Így jelentik ezeket a mai magán tudósítások, szemben azokkal a hírekkel, amelyek szerint az angolok átkeltek a Vaalon, amelyen a vasúti hidat sértetlennek találták. Ezzel a hírral kapcsolatban érkezik jelentés arról, hogy miután az angol kormány Krüger újabb békeajánlatára azt felelte, hogy csakis a feltétlen meghódolást fogadhatja el, Krüger kijelentette, hogy a boerok az utolsó emberig harcra fognak. A Rhenoster vizénél ezek szerint kétségbeesett harc készül.

Mai tudósításaink a következők:

(Harctéri hírek.)

London, május 23.

A Reuter-ügynökség jelenti Honingspruitból tegnap kelettel: French tábornok átkelt a Rhenoster-folyón Honingspruitól északnyugatra. Ez a mozdulat, Hamilton hadműveleteivel egyetemben, jóformán tarthatatlanná teszi a boeroknak az angol arcvonalától 20 mérföldnyire levő állását. Az utolsó jelentések azonban azt mondják, hogy az ellenség, amelynek 15 ágyuja van, erős ellenállásra készül.

London, május 23.

Lord Roberts táviratozza Honingspruitból a tegnapi kelettel:

Baden-Powell tábornoktól azt a jelentést kaptam, hogy Mafekinget e hó 17-én felszabadította, miután az ellenséget e hó 18-án megtámadta és heves ütközet után veszteségekkel teljesen megverte. Az angolok vesztesége 3 halott és 22 sebesült. Az egyesült sfilmentő csapatok és Baden-Powell csapatai kivonultak Mafekingből, megtámadták az ellenséges főtábor és kiverték onnan az ellenséget. Niman parancsnokot majdnem elfogták. Az angolok szákmánya egy ágyú, egy zászló, nagy tömeg lövőszék és élelmi szer. 5 halott és 15 sebesült boert találtak. Ugy látszik, hogy az ellenség mindenütt visszavonul egy kommandó kivételével, amely helyén marad, valószínűleg azért, hogy a többi boer csapat visszavonulását fejezze.

Lord Roberts jelenti továbbá, hogy Hamilton tábornok ma Heilbronnba érkezett, miután számos esatát vívott a Christopher Dewet parancsnoksága alatt álló boer haderővel, amely visszavonult. Broadway ezredes 15 kocsit zsákmányolt. Hamilton vesztesége eddig 75 ember. Mi ma reggel ide érkezünk.

London, május 23.

Ma megeafólják azt a tegnapi hírt, hogy az angolok átmentek a Vaal folyón. Hétezer boer Steyn és Botha vezetésével kemény ellentállást akar kifejtetni. A boerok Venterskop mellett, Kroonstadtól harminc mérföldre északra, összevonták legnagyobb ágyúikat.

London, május 23.

A boer kormány proklamációt intézett a johannisburgi lakossághoz, amelyben elhárít magáról minden felelősséget; azért, ha a város védelme során vagyonrongálás esnék. Botha nem helyeselte ezt a burkolt fenyegetőzést.

London, május 23.

A Daily Telegraph jelenti Kroonstadból 21-iki kelettel: Az angol gyalogság előnyomul. A főtábort holnap előre tolják. A csapatok igen jó karban vannak és a betegek száma csökken. A vasutat ismét helyreállították. Az első vonat szerdán érkezik ide. A legújabb jelentés azt mondja, hogy az ellenség elhatározta, hogy a harcot kihuzza. A hadsereg a Rhenoster folyónál ágyuk elsáncolásával van elfoglalva. Az ágyuk között van néhány Creusot-ágyú. A transvaali boerok azzal dicsekedtek, hogy hadaik kétségbeesett ellentállást fognak kifejtetni s megverik az angolokat.

A Times jelenti Lourenco-Marquezból 22-iki kelettel, hogy tudósítója teljesen megbízható forrásból arról értesült, hogy Krüger elnök az utóbbi hat hét alatt transvaali vagyonának javarésztét vagy talán az egészét is több barátjának a nevére íratta. Ezt az óvintézkedést azért tette, hogy az angolok el ne kobozzák vagyonát.

London, május 23.

Buller tábornok hadiparancsot adott ki, amelyben tudtára adja a csapatoknak, hogy Transvaalról egy új boer kommandó nyomult be Oranje szabadállamba s megszállta Laingsnekot.

London, május 22.

A hadügyminisztérium legújabb kimutatása szerint az angol hadsereg május 19-ikéig 26.614 embert veszített, bele nem számítva a kórházakban jelenleg ápoló sok beteget.

New York, május 23.

A World ezt a kérdést intézte Krüger elnökhöz, igaz-e, hogy a transvaali kormány békét kért. Krüger erre azt táviratozza, hogy ez a hír nem igaz.

(Az utolsó emberig.)

London, május 23.

A legújabb hírek szerint mégis való, hogy Krüger és Salisburry között a múlt hét végén táviratváltás folyt, amelynek azonban nem volt eredménye. Krüger a Steyn elnökkel folytatott tanácskozás után azt a távirati kérdést intézte Londonba, hogy milyen feltételek mellett volnának az angolok hajlandók békét kötni, amire azt a választ kapta, hogy az angolok csak a feltétlen meghódolást fogadhatják el. Egy ma érkezett pretoriai távirat szerint Krüger kijelentette, hogy ezt a feltételt nem fogadhatja el s a boer vezérek emberek elhatározták, hogy utolsó emberükig folytatják a harcot.

Brüsszel, május 23.

A transvaali követség határozottsággal jelenti, hogy Transvaal és Oranje csak akkor hajlandók békét kötni, ha Angolország elismeri és biztosítja függelenségüket, különben készek utolsó csepp véréükig harcolni a boerok.

Pretoria és Johannesburg lakossága már készül a védekezésre, mert a város ostroma előreláthatólag sokáig fog tartani.

El van határozva, hogy felrobantják a johannisburgi aranybányákat, ha a végső szükség beáll.

Pretoriából és Johannesburgból az asszonyokat és gyermekeket már utnak indították Lyndenburgba és Lourenco-Marquezbé.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Feltűnő.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

(A boer küldöttek Amerikában.)

Washington, május 23.

A boer küldöttséget egy ösppet sem ösügeszi az amerikai kormány tartózkodó viselkedése s reméli, hogy a nép segítségével mégis el fogja érni célját.

London, május 23.

A mai lapok azt mondják, hogy *Mac Kinley* elnöknek a boer követéséhez intézett válasza olyan, amint a brit kormány egy barátságos nemzet fejtől elvárhatta.

(Csendélet Angliában.)

London, május 23.

Aberdában komoly zavargások voltak, mert a rendőrség meg akarta akadályozni, hogy *Schreiner* egy szocialdemokrata szövetségnek egybehívott gyűlésén beszédet mondjon. A gyűlés helyiségét ellenséges hangulatu, hazafias dalokat éneklő tömeg szállotta meg, amelyet a rendőrség alig birt visszatartani attól, hogy a termet meg ne ostromolja. Doverben, a Mafeking ünnep alkalmából voltak zavargások. A fáklyásmenet résztvevőinek nagy száma megtámadta *Broune J.* kereskedőt, akiről tudták, hogy a háborúnak ellensége. A rendőrség és a katonaság jó sokáig semmit sem tudott végezni. A szomszédos utcák ablakait is beverték. Amikor a zavargás már három óra hosszat folyt, száz tüzér vonult ki a váról és ezek szórták szét a tömeget. Leedsben 3000 ember ostromolta egy *Luptan* nevű polgár házát, aki szintén a háború ellenzőjének hírében állott. Harlemben egy veteménykereskedőt bántalmaztak, aki a boerokkal rokonszenvez. Northamptonban a fáklyásmenet alkalmával egy kivilágított kocsi nagy csomag lópor robbant föl. Egy ügyvéd ez alkalommal borzasztó sérüléseket szenvedett. Aytonban is történt robbanás, aminek több gyermek esett áldozatául. Londonban a Mansion House előtt, a nyit utcaon raboltak. Maga a lordmayor az erkélyről nézte, hogy egy sereg zsebtolvaj közrefogta áldozatát, ellopva minden értékét, aztán megosztzkodott a zsákmányon.

HIREK.

Budapest, május 23.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-én új előfőze és nyit a Eudapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, meitőztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Gróf Szapáry László fiumei kormányzó székhelyéről Budapestre érkezett és néhány napot a fővárosban fog tölteni.

— **Mária Terézia főhercegnő eljegyzése.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Hivatalosan felhatalmazást kaptunk annak a kijelentésére, hogy Mária Terézia főhercegnő ő fensége állítólagos eljegyzésére vonatkozó hírek alaptalanok.

— **A Diákothon József Ágost főhercegnél.** Az *Általános Egyetemi Segélyegylet* elnöksége ma délelőtt *József Ágost* főhercegnél tisztelettel, hogy ő fensége az egylet védnökségét vállalja el. A főherceg a kérelem meghallgatása után a következő hazafias érzellettől áthatott választ adta:

— Őszinte örömmel elfogadom a védnökséget, melyre oly meleg szavakkal kértek föl. Teljes szívemből kívánom, hogy az Isten áldja meg nemes törekvésüket és tölem telhetőleg mindenkor pártolni fogom és istápolni az egyesületet, melyet ezental a magaménak tekintek. Igen! Iparkodjunk szegénysorsu társainkon segíteni, hogy belőlük édes hazánk javára és dicsőségére, melyen szeretett királyunkhoz hű szívvel ragaszkodó igaz magyar férfiak váljanak. Tudom, e működésünket siker koronázza. Köszönöm, hogy eljöttek hozzám.

Ezután dr. *Timon Ákos* jogkari dékán és *József Ágost* főherceg egykori jogtanára a küldöttség tagjait, *Zsembery István* elnököt, *Hindy Zoltán* alelnököt és herceg *Esterházy Rudolf* háznapot bemutatja a főhercegnék, aki meleg érdeklődéssel tudakozódott az egyesület ügyeiről.

— **A bajor király betegsége.** Münchenből jelentik, hogy *Otto* bajor király betegségről orvosi jelentést adtak ki, amely szerint a beteg király állapota minden tekintetben változatlan.

— **Uj pénzügyigazgatók.** A király *Valász József* pénzügyi tanácsost és komáromi pénzügyigazgatót, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett, a hatodik fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatóvá *Lugosra, Kovács József* pénzügyi tanácsost és zombori pénzügyigazgató-helyettest pedig Komáromba pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Windischgrätz herceg ünneplése.** Herceg *Windischgrätz* Lajos tábornagyot hetvenedik születésnapja alkalmából ma lelkesen ünnepelte *Sárospatak* város közönsége. A római katolikus templomban ünnepi istentisztelet volt, aztán az egyházi tanács és a halóságok küldöttsége tiszteletgel az ünnepelel. A díszbádon *Diétrichstein* herceg szárnysegéde ányújtotta a király megleghangu üdvözlő iratát és aranykeretbe foglalt arcképet. Sok lelkes felkészöntő mondta az ősz tábornagynak, többek között gróf *Mauláth* József is éltette az ünnepelet.

— **Sub auspiciis Regis.** A budapesti tudományegyetemen, május hó 31-én délelőtt 11 órakor *Verebélyi Tibort* az orvostudományok és *Gombóc Zoltánt* a bölcsészettudományok doktorává „sub auspiciis Regis” avatják föl. Az ünnepeles felavatáson *Zsüszinsky Mihály* államtitkár fogja képviselni a királyt.

— **A csanádi püspök Szegeden.** *Desszeffy* Sándor csanádi püspök ma délután bérmálás végett Szegedre érkezett. A főpapot a vasulnál nagy ünnepelességgel fogadták és a város részéről *Pálffy* Ferenc polgármester üdvözölte. A püspök június 2-ikáig marad Szegeden és a tanyákra is kimegy bérmálni.

— **Az érettségi.** (Amióta a német császárné is fél.) Az érettségi megelőző drukk mind többet veszít az értékéből. Akik már rég tudnak a veszedelmen, fitymálva hangoztatják, hogy nem is olyan rémes az a matura. Pedig bizony az. A szegény fiúk, akik déltájít savanyu arecal vizsik haza az írásbeli érettségi corpus delictijait, a sorvezetőt meg a tintát, dehogyz esznek jó étvágygyal ebédet. Hogy is tehetnék, mikor egész délelőtt egy-egy kedves témán rágódhattak? És az írásbeli után következik a szóbeli vizsga, a köztötte levő napok megannyi győtrelemben telnek el. A győtrelemben pedig részt vesz a maturanduszon kívül a szülő, a testvér, meg a jelölt szép unokahuga. Nem póz ez a győtrődés, kinos-keserves napok a megérés napjai. Lám, még a német császár felesége is remegett, mikor a fia érettségizett. Pedig elég jó protekcioja volt a fiúnak. A berlini Akadémia jubileuma alkalmából a császári udvarnál reggeliztek az akadémikusok és előttük mondta Vilmos császár felségs neje a következőket:

— Valóban olyan boldog vagyok, hogy a trónörökös fiam jó eredményvel tette le az érettségi vizsgát. Bizony hatalmas kö esett le a szívemről...

Felsőleges ajak rehabilitálta az érettségit megelőző drukkot. Némuljon el tehát a rágalom! Komoly aggodás és sok szorongó érzés tompítja a püsköd hetének vörfényét...

— **Az utazó vezérkar.** Említettük, hogy báró *Beck* vezérkari főnök harminckilenc tisztel tanulmányutat tesz a Dunán túl és Horvátországban. Báró *Beck* körülbelül két héttel ezelőtt érkezett kíséretével Kaposvárra, ahonnan Vasadra utazott; e hó 27-én pedig Fiuméba érkezett. Báró *Beck* társaságában a következő tisztel vannak: *Pitreich Henrik* lovag altábornagy, *Winzer Antal* és *hotendorfi Conrad* Ferenc vezérőrnagyok, a következő ezredesek: *Cvitkovic János*, *Rohr Ferenc*, *Georgi Frigyes*, *Dank Viktor*, báró *Giesl Artur*, *Kolosváry Dezős*, *Bockenheimer Ferenc*, *Schlögelhofer Ferenc*, *Ubal dini Hugó*, *Lehman Károly* alezredes őrnagyok; *Krautwald József* lovag, *Krausz Alfréd*, *Wihullil János*, *Janiczek Wladimir*, *Hordt Tivadar*, *Kral Manó*, *Festl Leonhard*, *Langer Károly*, *Bauer Fülöp*, *Poinesch Otmer*, *Plank Ede*, *Scharizer György*, *Horsoky Ernő*, *Kutscheera Richárd*, *Dániel Ferenc*, gróf *Salis-Seewis János*, báró *Wucherer Frigyes*, *Hajhac Agoston*, *Zanatonl Ede*, *Beau Arthur*; századosok: gróf *Ledochowski József*, dr. *Bardoff Károly*, *Martinch Agoston*; főhadnagyok: báró *Klimburg Róbert*, báró *Beck Nándor* és *Than Károly*. Gróf *Szapáry László* fiumei kormányzó vasárnap reggelit ad a vezérkar tiszteletere. A vezérkar Fiuméből Pólába utazik.

— **Krúger vagyona.** Borul a világ Transvaal felett, nines már remény, hogy a boerek földje a boeroké maradjon. A ki teheti, szedi a sátorfáját s vonul északabba, messzebbre az angolok támadó vonalától. De a földjét, meg a sok elkényvelt ingatlanát ki viheti magával? Ott kell hagyni prédaul. A magánemberek, akik a háború intézésében nem vettek részt, nem féltek a holmijukat, de az intéző politikusokra, a kik Transvaal polgárai közt épp a leggazdagabbak, szomorú napok virradnak. Az ő ingatlanait sok mindenféle titulus alatt egészen bizonyosan elkobozza az angol kormány. Nevezetesen veszedelmen van az öreg *Krúgernek* sok milliót érő vagyona, óriás földjei, tanyái, marhája. *Krúger*, most átiratta legjobb barátai nevére. Talán így marad neki valamije abban az időben is, a mikor nem leng többé transvaali lobogó Pretória házáin.

— **Delegációsális ebéd.** *Szöll Kálmán* miniszterelnök ma este 6 órakor a delegátusok tiszteletere ebédet adott. Hivatalosak voltak: Gróf *Andrassy*

Tivadar, dr. *Demel Leonhard*, báró *Di Pauli József*, gróf *Dzieduszycki Adalbert*, herceg *Esterházy Miklós*, báró *Harkányi Frigyes*, *Jekelihusy Lajos* altábornagy, gróf *Keglevich István*, lovag *Kozłowski Vladimir*, báró *Krieghammer Ödön* közös hadügyminiszter, *Lenassi Alfréd*, *Lukács László*, *Mauthner Miksa*, *Mohay Sándor*, *Münchion Aurél*, őrgrof *Pallavicini Ede*, báró *Parish Oszkár*, *Plener Ernő*, báró *Spaun Herman* tengernagy, gróf *Stürgkh Károly*, *Sulez Vencel*, gróf *Szapáry Gyula*, *Szorb György*, gróf *Telesi Sándor*, herceg *Trauttmannsdorf Károly*, *Vericajz János*, gróf *Vetter Felix*, báró *Wodianer Albert* és lovag *Zaleski Fülöp*.

— **A Tolna bolygó grófja.** Nemrégiben hírt adtunk arról a *Tolna* nevű hajóról, amely hajótörést szenvedett. A *Tolna*knak nemcsak a neve magyar, hanem a gazdája is. Egy *Festetic* gróf, valami nagyon romantikus életű uré, akiről most bővebben is megemlékeznek a német lapok. Ezeknek a nyomán tudjuk, hogy a gróf Amerikában nősült és pedig egy többszörös milliomos leányát vette el. Roppant mód romantikus hajlandósú ember. Nem szereti a szárazföldet, különösen nem a praktikus Amerikát, s mindjárt házassodása után hajóra, a *Tolnára* ültette az asszonyt. Az újdonsült grófnak egy ideig tetszett az örökös hajózás, de aztán beleunt a tenger vizébe, az örök kék égbé és az izgalmakba is és a mult évben Singaporem elhagyta a hajót. Hazament San-Franciskóba s válópört indított az ura ellen. Az pedig nem sokat törődött asszonygyal, pörrel, hanem járta a tengert. A válókereset, amit az asszony beadott ellene — arról tanuskodik, hogy csakugyan nem túlságosan kellemes az örökös tengerjárás, különösen olyan vad vidékeken, ahol a gróf hajója megfordult. *Bourgainville*-ben, a *Salamon-szigeteken* például az a kellemetlen kis kalandjuk támadt az utasoknak, hogy föl akarták falni őket a kannibálok. Egy emberséges törzsfőnök fölment egy este a hajójukra s azt mondta nekik, hogy meneküljenek olyan gyorsan, ahogy csak lehet, mert reggel megtámadják a hajót a bennszülőtték. Menekültek volna, de nem lehetett, mert nem volt szelük. Eppen csak hogy valamieskét el tudtak távozni a parttól. Reggel jöttek is a kannibálok vagy husz esónakon. Nagy erőfeszítéssel és sok puskatüzzel tudta visszaverni őket a hajó személyzete. Aztán kedvező szél kapasszkodott bele a vitorlába — s elmenekült a hajó.

— **Rutka ünnepe.** Turóc vármegyének e legnépesebb közönsége f. hó 19-én és 20-án fényes ünnepelet ült. Ekkor osztotta ki dr. *Rimly Károly* beszerébányai püspök a bérmálás szentségét s ekkor tüzte föl *Saager* Ferenc, kassa-oderbergi vasuti felügyelőnek a ruttkai főmühely főnökének a *Szt.-Gergely-rend* lovagkeresztjét. A tudós püspök tiszteletere Rutka közönsége megérkezésé napján este fényes fáklyásmenetet és tűzijátékot rendezett a ruttkai daloskör s a főmühely zenekarának közreműködésével. Másnap a római katolikus aut. hitközség díszebédet adott, amelyen résztvettek a püspökön kívül: ifj. *Justh György* főispán, *Ráth Péter* udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vasut igazgatója, *Beniczky Kálmán* alispán, *Havran János* püspöki helynök, apákanonok, dr. *Lehotzky Antal* orsz. képviselő, *Köry Antal* kir. tanácsos, üzletvezető, *Szoja Károly* turócú főesperes, *Berecz Gyula* kir. tanfelügyelő, a környékbeli papság s a vasuti tisztviselők közül számosan. Számos lelkes tőszben ünnepelelték a püspököt, *Ráth Pétert* és *Saager* Ferenc hitközségi elnököt.

— **Uj postahivatal.** Szeged külterületén az államvasutak szeged-szabadkai vonalán fekvő *Bászka* nevű vasuti állomáson június 1-én postahivatal lép életbe, amely levél-, pénz- és csomagküldemények, 1000 koronáig terjedő postatalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével, továbbításával és leadásával, s a postatakarékpénztári teendőkkel van megbízva. Az új postahivatalt a Szeged-Ujvidék 183. Eszék-Szeged 29, Szeged-Eszék 30 és Eszék-Szeged 162 számú kalauzpostakkal kölik össze, és kézbesítési kerületébe a rőszei, szent-mihályteleki, fekete-széi tanyai kapitányságokat s a gyalai szigetrészt osztják be.

— **Panaszok a szabályrendeletre.** A legújabb bicikli-szabályrendeletre egymástól érkezik be a sok tiltakozás. A kereskedők azt mondják, hogy a bicikli-tisztel nálunk még annyira a gyermekkorát éli, hogy két volna agyonverni — ilyen hirtelen. A biciklinek át kell menni a praktikus életbe, ez a masina lévén ez idő szerint a leggyorsabb közlekedési eszköz, ha azonban folyton szabályrendelettel bosszantják a bioiklistákat, elriasztják azokat, akikben még csak a hajlandóság van meg a biciklizésre. Még a szabályrendelet azon passzusának is akad kritikus, amelyik azt mondja, hogy biciklire nem szabad gyereket ültetni. Azt mondja a feiszóaló egy hosszú levélben, hogy nem mindenkinek telik a pénzéből arra, hogy gumikereket vegyen s gyermekét friss levegőre.

— **A kápolnai esata évfordulója.** A kápolnai esata ötvenedik évfordulóját szép kegyelettel ünneplik meg az idén, május 29-én a kápolnai csata-téren. Az ünnepet Hevesvármegye rendezi az egri kaszinó, a honvédegyesület és a jogakadémia közreműködésével. Az ünnep programja a következő: Május 29-én délelőtt 10 órakor *Vince* Alajos, Kápolna hazafias eszperplébánosa, aki a kápolnai honvédelemeket gondozó bizottság elnöke is, gyászmisét tart a Kápolna arany-kalászos terein elhullott hősök lelki-üdvéért. Az egyházból a díszmenet a honvédelemekhez vonul és ott a rendezőség nevében *Holló* Nándor egri jogakadémiai polgár szólan, *Barsy* István, pátí *Nagy* Sándor és *Szabó* József egri jogakadémiai polgárok pedig hazafias költeményeket szavalni fognak. A szónoklat és szavalatok között az egri kosorus Dalkör lélekgyújtó dalaival fogja emelni az emlékkünnep fényét, melyet bankett rekeszt be.

— **A napidíjas vagyona.** Ezt a témát, a melyet eddig csak humorosan fogtak fel, ezúttal komolyan tárgyalták az egyik fővárosi elöljáróság. A tárgyalás ugyanis komoly volt, de az eredmény, az pompásan mulattató. A szegény napidíjasokról kimondták hivatalosan, hogy — nem szegények. A dolog úgy történt, hogy egyik miniszteriumbeli napidíjas szegénységi bizonyítványért folyamodott az elöljáróságához, mert peres ügyben volt rá szüksége. Kérlelt azonban elutasították, mert jövedelme — a napidíja — több, mint amit Budapest egy közönséges napszámos kap. A határozatot másodfokban a főváros tanácsa is megerősítette. A folyamodó panaszára a közigazgatási bíróság ugyancsak elutasító határozatot hozott azzal a megokolással, hogy miután a napidíjas jövedelme a szegénység fogalmához kötött közönséges napszámberét túlhaladja, a *napidíjas* nem nevezhető szegénynek, s így szegénységi bizonyítványra nincs joga. — A ki valaha életében volt már napidíjas vagy látott napidíjast, az tudja, hogy ez mily kitűnő meghatározás. Szerep nézetünk szerint a napidíjas például akkor nem szegény ember, ha Pesten egy négyemeletes háza van, de ez az eset felette ritkán fordul elő. A legtöbb esetben azonban legalább is olyan szegény, mint ez a határozat.

— **A párisi világiállítás juryje.** Párisból telegrafálják: Ma délelőtt 11 órakor gyülekeztek a világiállítás jury magyar tagjai a kormánybiztosnál, hogy átvegyék a döntési alakuló ülés számára az instrukciókat, közlik *Graenzenstein* államtitkár, *Ludwig*, *Tormay*, *Farbaly*, *Thék*, *Zolnay* stb. Délután 3 órakor volt a jury alakuló ülése a Trocadero dísztermében *Müllerand* kereskedelmi miniszter elnöke alatt. *Müllerand* rokonszenves beszéddel üdvözölte a jurytagokat, biztosítván a külföldi jurykat a francia jury rokonszenve és pártatlanságáról és felszólította őket a közös együttes munkálkodásra. Erre *Ficard* ismertette a jury-eljárást és kiemelte, hogy legközelebb közléstesi, hogy az egyes osztályok juryjai hol és mikor alakulnak meg.

Delassé külügyminiszter e hó 27-ikén estélyt ad, melyre az összes magyar juryk is meghívattak. A magyar juryk Párisban maradnak, hogy a juryalakulási munkálataknál résztvegyenek.

— **Házasság.** Dr. *Inzelt* Arnold fővárosi gyakorló orvos e hó 17-én esküdött örök hűséget *Heller* Eugénia urhölgynek, Zólyomban. — *Celebrini* János hajóskapitány tegnapi vezette oltár elé *Kittel* Ilona kisasszonyt Ujpesten.

— **Jubileum.** *Freuszer* Ferenc, a fővárosi közbiztonsági és a sertéskonzumvásár igazgatója ma ülte meg huszonöt éves szolgálatának jubileumát. A tisztikar élén *Sik* Elemér ellenőr lendületes beszéddel üdvözölte az igazgatót, akinek fényes disztribuciót is nyújtott át. A közbiztonsági állatorvosi kara, a mészárosok, hentesek és a vásárpénztár tisztviselői küldöttség útján üdvözölték az érdemes igazgatót.

— **A párisi kiállításról.** A nagy világiállítás egyik leghatalmasabb épülete a textilipar palotája, amelyben az egész világ minden állama kiállította textiliparát. Különösen érdekes az osztrák gyapoptiparosok vöröses fából épült kelemes külsejű pavillonja. A bejáratnál balra van a *Mantner* Izsák és *Fia* cég kiállítása, amely fényesen igazolja a világszerte ismert cég kitűnő hírnevét. Amit ez az ipar fehérvöröszben, szatínban és divatszövetekben produkál, azt ez a cég kifogástalan mintákban mutatja be és ezért a szakértők teljes elismerését kapta. A *Mantner* Izsák és *Fia* cég előkelő kiállításával nemcsak hogy büny maradt tradícióhoz, hanem értékes biztonságot szolgáltat az osztrák ipar képességeire vonatkozólag is.

— **Gyilkosság Bécsben.** Az éjszaka Bécsben a *Neustiftgasse* 21. számú házában gyilkosság történt. Kilenc óra felé segélykiáltások riasztották fel a lakókat. Összefutott az egész ház. Ekkor felnyitott az egyik ajtó és *Plessold* Emilia varrónő erősen kirohant a folyosóra, ott összerogyott. Nyomában volt egy fiatal ember, aki egy késsel még egyszer meg akarta szúrni a haladókól, de a lakók lefogták és megkötözték. A boldogtalan szabónót bevitték a lakására, de nem lehetett ráta segíteni. Merholt a nélkül, hogy eszín-

letre tért volna. A gyilkost bekísérték a rendőrségre. Éjjelkor még egyre vallatták, de csak annyit tudott meg a rendőrség, hogy a gyilkos egy bécsi címfeletől van alkalmazásban, nevét és tetteinek okát nem mondotta meg.

— **Egy helyett — két halott.** A *Montescaglio* nevű olaszországi községben egy *Zuppoli* nevű munkás a feleségét temette. A temetés alatt összeszólkalkozott a pappal, a ki a koporsót kísérte. A veszekedés hevében olyan iszonyu dühbe jött, hogy lekapta a koporsóról a fődélet s fejbcsujtotta vele a papot. A pap szörnyet halt a nyitott sir mellett, a nép pedig bizonyára szét-tépte volna a gyilkost, ha a karabinierik védelmükbe nem veszik.

— **Ribillió a főkapitányságon.** Nagy ribillió volt ma délelőtt a főkapitányság Zrinyi-utcai épületében. A galibát egy megrögzött gonoszlelvő okozta, aki föllármázta az egész épületet és harefa szállt mindenkivel, aki közelébe került. *Weinberger* Ignác 22 éves csavargó ma szabadult ki a gyűjtőfogházból, ahol öt hónapot töltött telefon- és táviródrót-lopások miatt. Kiszabadulása után a főkapitányság nyilatartási osztályában jelentkezett, ahol tudtára adták, hogy a főváros területéről való kitiltása és eltölcenolása végett a toloncházba küldik. *Weinberger* ez nagyon fölbőszítette és dühösen kiáltotta oda a tisztviselőnek, hogy azért még is fog lopni. Amikor pedig az 1344. számú rendőr le akarta kísérni, *Weinberger* daocsan védekezett, majd a rendőrré támadt és arcul ütötte. Csak a segítségére jött detektívek tudták levezetni. Utközben folyvást kiabált, üve-rugva mindenkit, aki közelébe ért. Végre lefogták és most a rendőrség hatóság elleni erőszak miatt átkíséri a vizsgalóbiróhoz.

— **Az abbé vétke.** Abban a szenzációs törvényszéki esetben, amelyet a *Budapesti Napló* mai számában részletesen ismertettünk, tegnapi hozta meg a párisi rendőrbíróság az ítéletet. *Legarec* ex-franciskánus tudvalegleg azzal védolta *Breton* abbét, hogy ez a fogadalomszerű papi titoktartást megszegte. *Breton* abbé védője pedig azt hangoztatta, hogy ebben az esetben nem lehet szó gyónásról, hanem csak egyszerű lelkiismereti konzultációról. A törvényszék, mint *Párisból* telegrafálják, az államügyész álláspontjára helyezkedett és *Breton* abbét a fogadalomszerű papi titoktartás megszegésének vétségében büntetésnek mondta ki. Az abbé 200 franknyi bírságra és a panaszos által „az elv kedvéért” kívánt egy franknyi kárpótlásra ítélték el. Az ítélet, amelyet feszült kíváncsisággal vártak, ma beszéd tárgya a lakosság minden körében. A jogászokat különösen az ítélet megokolása érdekli, amely így szól:

Figyelembe véve azt, hogy a büntetőtörvénykönyv azoknak a személyeknek, akikre hivatásukban vagy állásukban titkokat biznak, ezeknek a titkoknak továbbadását megtiltja;

figyelembe véve azt, hogy ez a tilalom különösen egyházi hivatalnokokra vonatkozik azokat a titkokat illetőleg, amelyeket papi minőségükben biznak rájuk, a nélkül hogy a katolikus papoknál szükséges volna különbséget tenni a közt, amit a gyónásban tudnak meg és a közt, amit ezen vallásos aktusban kívül tudnak meg;

figyelembe véve végül azt, hogy ez a tilalom általános természetű és a közrendre tartozik s nem szűnhetik meg egy állítólagos közérdek kedvéért, sőt még kevésbé magánérdek kedvéért, mint amilyen egy szerzetesrendé, — mindezek megfontolásával *Breton* abbé a hivatalos titoktartás megszegésében büntetésnek kellett találni, noha önzetlenségéhez és jóhiszeműségéhez szó se férhet.

A polgári hatóságnak ez a marasztaló ítélete különösen azért érdekes, mert egyházi jogi szempontból *Breton* abbé eljárása nem eshetik kifogás alá.

A katolikus egyház csupán a gyónás titkának föltétlenül megtartását követeli papjaitól. Azt, hogy ezek a lelkiismereti konzultáció folyamán szerzett értesüléseket is titokban tartásuk, semmiféle egyházi törvény nem követeli tőlük.

Csak hogy Franciaországban, ahol az állam fizeti a papokat, ezek mint „egyházi hivatalnokok” minden hivatalos titoknak megtartására kötelezvék és ha ez ellen, mint *Breton* abbé is, vétének, a hivatalos titok elárulásáról szóló paragrafusokat alkalmazhatják rájuk.

— **Ellopott fényeremény.** Ily című közlésünkre vonatkozólag a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank annak a közlésére kért fel bennünket, hogy a bank kizárólag megbízásból a beszedés ügyében járt el és semmiféle előleget vagy kölcsönt a sorsjegyre nem adott.

— **A király vadászruhája.** *Bubacék* Ferenc udvari szállító, a férfidivat-cégek egyik legelőkelőbb tagja a királynak egy vadászöltönyt, egy marsall-uniformist és frakköltönyt állította ki. Különösen a vadászöltönyt kelt nagy feltűnést a párisi kiállítás látogatói között.

— **Kutya-história.** Magyarországon a legaktuálisabb állat az idő szerint a kutya. Hiszen csak tegnapi zajlott le a fényes sikerült kutya-kiállítás, ahol ez a derék emelőállat az öt jogosan megillető fontos szerepét jutott. A reneszánsz-korszakban a Mediciek udvarában nem korszakoztak meg annyi póttát, ahány kutyaft tegnap a Tattersallban. Ah látam ezen a kiállításon egy félvér kölyökagarat, amelynek, noha mesallinceből származik, arisztokratikus korunkban gyönyörű jövőt merék jósolni. Az a *dear-hound*, amelynek annyi bámuloja akadt, a legszebb reményekre jogosít. Volt aztán egy német *visla*, amelyről az eb-világ *Plutarchosa* sokat lesz kénytelen föl-jegyezni a történelemba. Mesés egy állat, amely már derült pillantásával, a nélkül, hogy egy szót is ugatótt volna, rohamosan hódította meg a sziveket, az az édes *gráci* *griffon*, amely az eb-világ elítjéhez tartozik. Az eb-tonyésztszének diadala volt az a *wiehofeni pointer*, amelyre gazdája büszkébb, mint az angol királynő mind a két *Indiára*. Hát talán az a nemes formájú angol setter — kutya? Az ember igazán nem tudja, hogy ennek nyujtsa-e a diadal pálmáját avagy a konkurrens *irish-setter*nek, nem is szőlván néhány *gordon-setter*ről, amely előtt egyszerűen le kell borulni. *Kölyök-tacsók*, *kurtaszörű* és *szállkaszörű tacsók*, hát még ti, oh *hajtó tacsók*, — mennyi jól megérdemelt babérhoz tudatokat juttat! Es diadalmasan állították meg a harcot a bécsi *bassette*-ok, a különféle *fox-terrierek*, a német *dogok*, az *ujfundlandik*, a *kollik*, a *bulldogok*, az *uszkárook*, a *pinscik*, a *sifferkék* és a *komondorok*. Mindezek az ebek kitüntetéshez jutottak, részint, mert gyönyörű formát mutattak, részint, mert vadász- vagy házörök céljaiknak remekül megfeleleltek, részint mert az illető faj remek típusát képviselték. De higienikus és köztisztasági szempontból egyetlenny eb se kapott kitüntetést a budapesti eb-kiállításon. Remélem, hogy a nálunk kitüntetett kutyaftajokat nagyon érdekelné fogja, hogy Németországban a törvény előtt az ebvilág egyik fajtát éppen higienikus tekintetben érte a föltétlen elismerés. Erről az esetről a következő telegramot kaptuk:

Wiesbaden, május 22.

Az itteni törvényszék ma egy furcsa pörben itélkezett. Egy *wiesbadeni* háziur bepörölte egyik lakóját, aki egy óriási bernáthegei kutyaft tart, amelyről a bolhák elirasztották az egész házat. E miatt több lakó kiköltözött a házból és a lakások üresen maradtak. A háziur kártérítésért pörölte az a bernáthegei kutyaft tulajdonosát. A szakértők, tanárok, állatkörmők, tudósok és eb-szakértők ugy vallottak, hogy elsőször is a kutyaft élő bolha nem megy át emberre, másodsor meg éppen a bernáthegei kutyaft nem inficiál, sőt tisztítólag hat. A törvényszék a háziurat keresetével elutasította és a fölmerült költségek viselésében elmarasztalta.

Az ebvilág nagy hálával tartozik a *wiesbadeni* háziurnak, aki keresetével alkalmat adott a bernáthegei kutyaftjainak higienikus és köztisztasági érényének törvényes ítéletben való komatálására. A huszadik század hajnalának hasadása többek közt abban is mutatkozik, hogy megszüntetjük a kutyaft ellen századok óta táplált igénytelen előítéleteket. Sőt minden jel arra mutat, hogy a kutyaft nem lesznek ezental oly kutyaft, mint eddig. Mindig is mondtam, hogy a kutyafté a jövő.

— **Öngyilkos uriaszony.** A *Teréz-körnt* harmadik számú házában öngyilkos lett ma egy vidéki uriaszony. Tizenkét óra tájban egy elegánsan öltözött 30—35 évesnek látszó uriaszony ment be a házba s felment a negyedik emeletre. Alig állt ott pár pillanatt, hirtelen átvette magát a korlátlan. A tompa zuhanásra a házbellek figyelmesek lettek s oda futottak. A szerencsétlennek orrán-száján patakzott a vér s még lélegzett. Nyomban előhívták a mentőket is, akiknek azonban már dolguk alig akadt, mert az illető rövid ideig tartó hánykódás után borzasztó sérülései következtében meghalt. Az esetről értesítették a VI. kerületi kapitányságot, ahonnan *Pászka*n fogalmazó ment a helyszínre s jegyzőkönyvet vett föl az esetről. Az öngyilkos uriaszonyt a házban senki nem ismerte, s zsebében csupán egy papírseleletet találtak, amelyen *Krascsenits* Vilmosné olvasható. Kiderült, hogy az öngyilkos uriaszony dr. *Krascsenits* Vilmos veszprémi ügyvéd özvegye. Tekintélyes, kedvelt polgára volt *Veszprémnek* dr. *Krascsenits* Vilmos ügyvéd. Megelőgetten élt feleségével, míg nem életét hozzátartozóinak szerencsétlenségére megkeserítette. Egyetlen nővére, *Vilma*, aki az ő házában lakott, jégben járt egy veszprémi aljárásbíróval. Amde a járásbíró valami félreértés következtében elhagyott jegyzetétől és más leányt vett feleségül. *Krascsenits* Vilma bánatában mérget ivott és e szerencsétlenség egyszerre tünkre-tette az ügyvéd tulajdonított idegzetét. Kévéssel később *Vilma* volt jegyese, a járásbíró is meg-

bánta tettét és Veszprémbe a járásbírósg hivatalos helyiségében főbe lőtte magát. Kracszenits Vilmos menekőre a lipótmezei elmegyógyintézetbe került, ahol rövidesen kiszabadult. Özevegy, egy tekintélyes szeszprémi kereskedő leánya pedig ma vetett véget szomorú életének. Zsebében egy pénztárcát találtak, amelyben 27 korona 55 fillér volt, azonkívül egy levelet, amely a következőképp szól:

Özevegy Kracszenits Vilmosné vagyok: utolsó kérelmem az, ne közöljék újságban a nevem. Pillitz Antal ügyvéd Veszprémbe értesítendő, hogy eltemetéseimről gondoskodjék.

Pillitz Antal bizalmas jó barátja és egykor iroczavezetője volt dr. Kracszenitsnak. A rendőrség közölte vele a szomorú hírt.

— **Halálozás.** Singer Jolánka tegnap reggel meghalt Jászberényben huszonhárom éves korában. Az elhunytban Weizner Vilmos, a Kereskedelmi Utazók Egyesületének irodafőnöke testvérét gyászolja.

(A poliklinika közgyűlése.) A budapesti poliklinikai egyesületnek holnap, csütörtökön délelőtt 11 órakor a poliklinikán (VII. Hársfa-utca 13—15. sz.) tartandó közgyűlése igen ünneplésnek ígérkezik, minthogy azon ugy József főherceg, mint Klotild meg fognak jelenni.

— **Rendőri hírek.** A Bajza-utca 42. számú ház udvarán Antal Vince napszámost több sebből vérezve, eszméletlen állapotban találtak. Valószínű, hogy ittas állapotban leesett, vagy leugrott a második emelet folyosójáról. A Rókusban ápolják. — Pár nappal ezelőtt a Nádor-kert bokrai között egy férfi holttestre bukkantak. Az illetőben ma Vahanya József cipész mestert ismerték föl, aki négy nappal ezelőtt eltűnt lakásáról. — **Csomaszigi István** napszámos 37 éves felesége ma reggel a Szigetvári-utca 25. szám alatt lévő házban eddig ismeretlen okból marólungot ivott. Belseje annyira összeégett, hogy haldokolva került a Szent-István kórházba.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebbet lásd *Lichtblau* A. debreceni katonai előkészítő tanfolyam hirdetésében.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Kétszáz ezer korona főnyeremény.** A június 7-ikén tartandó harmadikmagdi pólgári, jótékonycélokra rendezett államsorsjátéknak 200,000 korona a főnyereménye. Ennek a népszerű sorsjátéknak 16513 nyereménye van, többek közt 10,000, 5000, 3000 korona. Nagy előnye a sorsjátéknak, hogy a nyeremények száma jóval nagyobb az idén, mint az előző években, tehát a nyereményre való kilátások is sokkal kedvezőbbek. Egy sorsjegy ára 4 korona. Sorsjegyeket minden dohánytözsde és váltóüzlet árul.

A tűz.

— Utazás egy regény körül. —

A világsajtó legnevezetesebb lapjai sorra foglalkoznak Gabriele D'Annunzio új regényével, *A tűz* (*Il Fuoco*). D'Annunzionak ez a regénye körülbelül egy hónappal ezelőtt hagyta el a sajtót, s rövid időn belül világszerte irodalmi szenzációvá nőtte ki magát. *A tűz* egy szerelmi viszonyok története, amely oly szépen és érdekesen van megírva, hogy bizonyára világhírré jutott volna, ha nem is fizik hozzá a legfuresább kommentárokat.

A tűz egy érett szép asszonynak és egy művészernek szerelmét írja le. Miután Olaszország rossz nyelvei már évek óta sutognak arról a nagy barátságáról, amely D'Annunziót Duse Eleonórához köti, mindjárt arra gondolhat a regény olvasói, hogy a szerző alighanem a maga — illetve kettejük élményeit írta meg. Ez a pletyka nagyon foglalkoztatta az olvasókat, úgy, hogy aztán a sajtó is tudomást vett róla. Egy másuttalán következtek a kritikák, amelyek éles bírálat tárgyává tették azt a kérdést, hogy szabad-e az írónak ilyen indiskréciót elkövetni.

Ettől fogva napról-napra nagyobb lett az érdeklődés *A tűz* iránt. A példányok ezerszámra fogytak, s most már mindenki tudja, hogy a regény hősnője nem más, mint Duse Eleonóra, hőse pedig maga az író, D'Annunzio. Így aztán még a lovagiatlanság vádjá is érte az olasz író, akinek szemére vetették, hogy vásárra vitte azt, amit legfőbb titka gyanánt kellett volna őriznie. Szemére vetik, hogy szinte lekötöztette barátjára minden szavát, hangját, mozdulát, szempillantását.

A *Figaro* minapi számába Marcel Prévost nagy cikket írt a regényről, amelyben D'Annunzio eljárását rutnak és udvariatságnak nevezte. D'Annunzio erre sürgőnyt küldött a *Figaró*nak, amelyben panaszkodik, hogy egy ostoba pletyka áldozata.

A sürgőnyt így végzi:

Ellenfeleim a lovagias felháborodás alárcában meghurocolják a latin művészet egyik leg-

nemesebb nevét, holott én pusztán fantáziából teremttem munkát írtam. Megpróbálnak bemooskolni egy törhetetlen barátságot, amelyre mindig büszke leszek. Tudtam, hogy párisi fogadalmomért drázmán írók megfizetni. Egyébként Marcel Prévost ural el a fogom inténi ezt az ügyet.

Erre a sürgönyváltásra Prévost röviden felelt. Azt írta, hogy *A tűz* című regényt csak a kritikából ismeri, s örül, hogy D'Annunziót nyilatkozására tudta bírni.

Ime, ily nagy hullámokat vert már eddig ez az érdekes regény, amelynek Prévost támadása most bizonyára nagy közönséget fog szerezni Franciaországban is.

Az igazság — úgy hiszünk — ott van, hogy D'Annunzio egy kicsit tulmet a határon, amikor a fotografus alaposágával készítelt arcképet. Mentegőzése bizony tisztára affektáció, s nem menti azok előtt, akik nem tartották korrektnak az eljárását. Végleg elítélni azért mégsem lehet ezért az író. Az irodalmi indiskréció és diszkreáció közt oly elmosódott a határ, hogy könnyen áttéved rajta az, aki tulajdonos szereti — önmagát.

Nápolyi emlék.

A tüdővész terjedésének megállítására véget Nápolyban tartott nemzetközi kongresszuson azokat a tagokat, akik nem frakkban jelentek meg: — kidobták.

Leáldozóban volt a nap. Enyészve Foszlott a köd a nyugvó tengeren... S a szürkeségben könnyen vettem észre, Hogy fényes már a kaszinó-terem.

Csillárok, lángok vonzó, esős fénye A meghívó hatását tette rám És lassan, lágyan, lábujjhegyen lépve, Bementem én is a sok úr után.

A frakkom nem volt kihimezve szárnyán, Rubán a hiú pompa mind gyötör, Bár kariernél gyakran ez sem hátrány De himzett frakkban élni nagy gyönyör.

A teremben azoknak tisztítják a léget, Akik fürdőknek s látnak kék habot, De nem érnek meg sosem üdvösséget, Mert a természetet rossz tüdőf adott.

Nem mentem ki hát a Posilipóra És nem kerestem fel a víg avart, S hogy pontosan nyolcat ütött az óra, Egy kövér úr már beszédet hadart.

Gólyanyakú kis szelke-gömb üvegben Egy orvos úr folyadékot hozott, És magyarázta egyre lelkesebben, Hogy sok bacillus ránk mily vést hozott.

Annak az úrnak vörös volt az orra, És ára is. Nagy tudós lehetett, Aki előtben sosem gondolt borra... S mutatott néhány szép kísérletet.

Nem értém bár, de hangja bő torkából Egyre sistergett, recsegett felém S egy vonzó kép: a sejtlemesebb távol Enyhét, nyugalmat varázsolt előm.

És ittam egyet. Nápolyi aquából. — Kehelytől ajkig, hej, még messze rés! Egyszerre beront egy felbőszült tábor Hangzott sok szitok, püffölés, verés!

A lármázók még frakkot sem viseltek, Csak gyászruhát és tiszta féléjt... Az elnök csöngött. Hangja fájón reszket S a tömeg ordít asztala előtt...

S mikor hozzám elértek, fölemeltem Magasra vizes poharamat: — Nyugalmas léletem, sok-sok ismeretlen, Hangotok didadt úgy sem arat!

Lármázóknak még lésezen majd az ára. Itt ez a sok úr ülőcséni vagy, A szolgahad kitesz majd az utóára És rajtatok még gyászruhát se hágy.

Mert ez rendezavarás! És nem igazság! Az elnök úr majd intézkedni fog... Hogy ülőcséni frakkban kell manapság, Romélem előttetek sem titok?

Te sok gérokkban ordítózó lélek! Szeressétek tudósok táborát. És monjétek most haza, szépen kérlek. S csak frakkban jőjétek. Az angyalát!

Pont.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** A főváros törvényhatósági bizottságának a főpolgármester buzdalmából egy heti szünet után újra közgyűlése volt, amelyen egész csomó ügy került elintézés alá. A napirend előtt *Peringer* Ferenc elhunytát jelentette be az elnök és tudatta, hogy helyébe *Gelléri* Mór póttagot fogják behívni. Az Országos Ifjúsági Bizottság elnöke is bejutott tehát a törvényhatósági bizottságba, ahol bámulatos munkaerejének, elismert tehetségeinek új tér kínálkozik. A közgyűlésen általában rokonszenvvel üdvözölték az elnök főpolgármester bejelentését, jóléll annak az osztatlan tiszteletnek, amely iparfejlesztésünk e lelkes harcosát környezi.

A közgyűlés a napirend után elintézte a fürdőkre, az élelmiszerekre és víz-eladókra vonatkozó szabályrendeletet, amely többiből egyik emberséges intézkedés az, hogy ezentul a házalóknak nem kell megfizetni a 10 kr napidíjat. Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a marhavasártéri hajtó és állatbálegyöz teendőkre vonatkozó szerződés felmondassék és szó nélkül elfogadta a lóvásár és a husparolás szabályrendeletét. A budapesti mérésáros ipartestület kérte a tanácsot, hogy tiltsa el a borjúnak egész nagy darabokban való elarusítását a vásárosarnokban. A tanács a kérelmet elutasította és a közgyűlés, amelyhez az ipartestület felebbeszelt, ugyanigy határozott. Hosszabb vita volt az Erzsébet leányarvánház új építkezésének ügyében. A tanács, a főváros kedvezőtlen pénzügyi viszonyaira való tekintettel az építkezés elhalasztását hozta javaslatba. Ezzel szemben *Heinrich István* és *Dezsényi* József azt kívánták, hogy azonnali fogjanak hozzá az építéshez, de a közgyűlés többsége a tanács javaslatát fogadta el.

(*) **A Gellérthegy sziklái.** Az Eskü-téri hid szerencsétlenül irányra már eddig is sok kalamitást okozott. A híd építései tudvaleg nagy forrás buggyan föl, minek következtében a Rudas-fürdő vize teljesen elapadt. Ez a kalamitás ismét megújult. De most változatosság kedvéért nem a Rudas-, hanem a Rác-fürdő vizét csappantották meg. A budai híd-feljáró építésénél ugyanis le kell a Gellérthegy egy részét metszeni, még pedig oly mélyen, hogy ennek következtében nemcsak a régi, a forrásvizet összegyűjtő csatornák is felszínre kerültek, hanem 35 hőfoku forrásvizek törtek elő. Mióta e forrásvizek előtörttek, a Rác-fürdőben a víz naponta körülbelül ötszáz hektoliterrel apadt. A fürdő tulajdonosa dr. *Heinrich* Károly, egy a bányakapitányaságnál, mint közvetlenül a földművelésügyi miniszternél is panaszt emelt, már csak azért is, mert a munkálatok helye a Rác-fürdő belső védterületébe esik. Kérte a vizsgálat megkezdését s a munkálatok azonnali beszüntetését. A vizsgálat, illetőleg a helyszíni szemle, ma délelőtt volt meg. A bizottságban *Guckler* bányakapitány vezetésével mellett résztvettek *Sontagh* Tamás osztály-geológus, a közmunkatanács részéről *Zsigmondy*, a főváros részéről *Devecis* Ferenc műszaki tanácsos és *Marin* Ernő, továbbá a Rudas-fürdő igazgató-sága és a panaszos dr. *Heinrich* Károly. A bizottság a helyszínen egyhangulag konstátálta a panasz alaposágát, mire a bányakapitány kerekén kijelentette, hogy a munkák azonnali beszüntetendők s azon a helyen több sziklát ropezteni nem szabad. Ugy a főváros, mint a közmunkatanács kiküldöttéi a bányakapitány határozatát tudomásul vették, azzal a kijelentéssel, hogy kéri a határozatnak azonnali kézbesítését, hogy felettes hatóságuknak a jelentést haldéktalanul megtehessek.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A Zeneakadémia hangversenye.** Az országos magyar zeneakadémia ma este tartotta harmadik vizsgálati hangversenyét az intézet nagytermében. A mai koncerten az akadémia legjelesebb tanítványai versenyeztek a pódiumon. A műsor épp olyan értékes volt, mint a növendékek játéka, akik valamennyien nemes ambícióval, alapos tudásról, kiváló művészi képzettségről tettek tanúságot. A magas színvonalon álló hangversenyt ifjabb *Ábrányi* Emil kezdte meg, aki *Bach* remek *Passacagliáját* játszotta orgonán. A nagy tehetségű fiatal növendék komoly felfogásával, erős és szép előadásával, méltónak mutatkozott kitűnő tanárra, *Koessler* Jánosra, akinél jobban senki sem érti és magyarázza az igazi klasszikusokat. A második számban *Herzfeld* Viktor tanítványai tünettek ki (*Erkel* Ilona, *Szigeti* Dezső, *Pilitz* Imre és *Humphreys* Rikárd) *Brahms* g-moll zongoranegyesének a harmadik és negyedik tételével. *Burose* Adolf tanítványa, *Frank* Ferenc, virtuóz módon adta elő *Fuvalon* *Ciardi* változatait. Mindenkit meglepett *Schultz* Ernesztine briliáns hegedűjátéka *Mendelssohn* egyik hegedűversenyében. A kisasszony két év óta rendkívüli haladt és ma kész művésznek vált belőle, aki előtt fényes jövő áll. Epp ilyen haladás konstátálható *Eisner* Mór-nál, aki ma ugy adta elő a *Szentiványi* *Alom* nászindulót.

ját, mint egy elsőrangú zongoravirtuóz. A Thomán-iskola minden előnyét egyesíti magában az a jeles növendék, épp úgy, mint kollégája, *Várkonyi Béla*, aki mesterével Thománnal, Saint-Saëns g-moll zongoraver-senyét játszotta hatalmas erővel, perfect technikával. Az éneket három kisaszony képviselte: *Kadies Szidónia*, *Durigo Ilona* (Meletzkyné jeles tanítványa) és *Radó Etel*. Az első sokat ígérő szoprán hanggal rendelkezik, a másodiknak meglepően szép alt-hangja van, a harmadiknak az organum erőteljessége kelli fel a figyelmet. Alapos képzés mind a hármat jelentékeny énekesnővé fejlesztheti.

**** Népszínház.** Csakugyan áldott egy operett-ország vagyunk! Ha székecskén élünk is egyben-másban, vannak kincsek, amelyek dolgában a világ egyetlen országa sem tesz túl rajtunk. Így például a — *Heléna*-bőségünk dolgában. Az idei népszínházi *Heléna*-repriz rövid két hónap alatt már a harmadik szépséges Helénát hozta előnkbe, — nem is számítva azt az egész sereg titkos *Szép Heléna* aspiránst, akiről csak nekünk van privát tudomásunk, s aki mind hajlandó lenne formás testét a szép görög királyné lenge costume-jében előtűnk bemutatni.

Az eddigi *Szép Heléna*kor sorában ma este K. *Kopácsy* Juliska vonult a Népszínház színpadára. Azt hisszük (ez idénre legalább), utolsó volt a sorban, de éppenséggel nem az, a — klasszikus női formák dolgában.

K. *Kopácsy* Juliska is, mióta elszállt a hazai operett-talajról, a külföld színpadait, tüzeten a német színpadoktól járja s nem egyszer siven hirtelöl, hogy itt vagy ott nagy sikereket arat. Szívesen látjuk, ha a messze idegenből haza látogat s különösen tavalyi jelentős sikerei után, amelyeket itthon *A komédiásokban* aratott, kétszeres örömmel láttuk viszont ma este a *Szép Heléna*-ban.

Ebből az ületből bizonyára kétszeres ambíció kergette haza: kedve lehetett megmérkőzni két olyan Helénával, mint amilyen *Pálmay Ilka* és *Küry Klára*. Elégre *szép asszony* arra, hogy ezt az ambícióját megértsük! Formáinak tökéletessége dolgát an egész méltóan helyet is foglalhat ebben az előkelő magyar Heléna-triászban s az Álom-duett áttetsző tunikájában épp oly gyönyörűséget nyújt a szemnek, mint a harmadik felvonás egészen eredeti szecessziós toilette-jében.

A közönség is szívesen látta a hazánézó prima-donnát s a második felvonásban már annyira belemelegedett a nézésébe, hogy a Venus-mamához intézett imáját háromszor is megismételtette. Még nagyobb volt a sikere a harmadik felvonásban, amelyben a lezajosabb tapsokat kapta. Figyelmes tisztelői a virágokról sem feledkeztek meg. *Hegyi Aranka* Páris királyfia ma este is a legnagyobb gyönyörűségére szolgált az igazi operett-művészet minden műértő-jének.

Kopácsy Juliska holnap és holnapután megismétli vendégjátékát.

(M—s.)

**** Küry Klára szerződése.** *Küry Klára*, a Népszínház szubrett-primadonnája és a színház igazgatója közt hetek óta húzódó szerződési tárgyalások, mint értesülünk, szerencsésen befejeződtek s azzal az eredménnyel végződtek, hogy *Küry Klára* további két esztendőre megmarad a Népszínház kötelékében. A művésznő a napokban írja alá új szerződését.

**** Hangverseny a gyorsíróknak.** Kiválóan érdekesnek ígérkezik az a hangverseny, amelyet az Országos női gyorsíró-egylet rendez június 9-én a sváb-hegyi Eötvös-nyaralóban a gyors-és gépirónok segélyalapjának növelésére. A hangversenyen közreműködnek *Amon Margit*, *Bojár-Baligovich Tereska*, *Blaha Sárka*, *Kápolnai Irén*, a Népszínház művésznői, *Boer Elza*, a Kistaludy-színház, *Róssa Gizella*, a Városligeti Szinkör tagja, *Kovács Mihály*, a Népszínház kütünö komikus, *Kiss Mihály*, *Kenedich Kalmán*, *Eisenbach Sándor* hegedűművész. A hangverseny napján a fogaskerekű vasut két különvonatot is indít s mérsékelt áru menettérti jegyeket ad ki. Jegyek e hangversenyre, melyet táncmulatság követ, már most válthatók *Kaiser Gizella* előadásánál (Szondy-utca 42/c) *Uppimny* Ilona főpénztárosnál (Róssa-utca 42) és a hangverseny napján a fogaskerekű vasut pénztáránál. Személyjegy három koronáért, családjegy hat koronáért kapható.

**** Opera.** *Signorini Ferenc*, az Operaház vendégtenoristája holnap, esütörtökön a *Bajazzók* Canio szerepében bucsuzik el a közönségtől; ezt a szerepet annak idején *Signorini* kreálta nálunk s ez ma is legjobb szerepeinek egyike. A többi szerepeket Szilágyiné B. Ilona, Takács, Várady, Kiss, Ney B. énekelik. Az operát a *Zuleika* ballet előadása követi, s ebben a címszerepet *Schmidke* Gizella táncolja. Ez az előadás lesz a szezon utolsó bérletfolyamos előadása.

**** A Vigaszínház premijere** A *Vigaszínházban*, mint már említettük, kedden, e hónap 29-ikén kerül bemutatásra az idei évad utolsó udjónsága, *Valabrèguenek* ismert bohózata *A minta férj* (Le premier mari de France), mely a párisi Varietés-színház legkedveltebb műsordarabjainak egyike. A kacaglató bohózatban *Nikó L.*, *T. Dellé E.*, *Harasathy H.*, *Hegedűs, Góth, Gál* játszzák a főszerepeket. A keddi bemutatás-előadásra, holnapról, esütörtöktől kezdve lehet jegyet váltani a *Vigaszínház* pénztáránál és a városi jegyirodáknak.

**** Primadonnák a kóristákért.** A Népszínház vasárnap délutáni előadása iránt, amelyet a színház karszemélyzetének javára rendeznek, a közönség minden rétegében rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A küszöbön álló fin de saison mellett is olyan óriási tolongás volt a ma reggeli pénztárnyitáznál, amely a legszenzációsabb téli premiekre emlékeztetett. E délutáni előadásokon *Blaha Luiza*, *Küry Klára*, *Hegyi Aranka*, *Amon Margit*, *Fedák Sári*, *Bárdi Gabi*, *Lukács Juliska* és a színház majdnem minden elsőrangú tagjának művészetében lesz a közönségnek alkalma gyönyörködni. A *Lumpácius* és a *3 jó madár* szereposztása különben erre az alkalomra úgy változik, hogy *Fortuna* szerepét *Lukács* Juliska és *Julis* szerepét *Kápolnai Irén* fogja játszani. *Kovács Mihály* pedig utólag felvette műsorába a *Kórista keszevei* című paródiát is.

**** Patti Oroszországban.** *Patti Adeline* ez év novemberében két-két hangversenyt ad *Pétervárott* és *Moszkvában*. Az egykor világhírű énekesnő esténként 12,500 frank tiszteletdíjat és külön 1600 frank utazási költséget kap.

**** Fővárosi Nyári Színház.** *Rostand* híres színműve, a *Cyrano de Bergerac*, a mely most a budai színház műsorát betölti, napról-napra tett házat csinál. — Pénteken mutatkozik be az operett-személyzet a *Csángyárban*. Szaffit *Sugár Aranka*, Barinkayt *Mihályi* játszza. A vasárnap délutánra kitűzött *Néni* helyett a *Peleskei nótárius*, esta pedig a *Cyrano de Bergerac* beedlőszere kerül előadásra.

**** A Magyar Színház udjónsága.** A *Magyar Színház* nem zárja le idej udjónságai sorát az *El Fáriska!* című darabbal, mint eleinte tervezte. A színháznak, kapuzárás előtt, még egy udjónsága lesz, *A szerelem óvodája* című eredeti énekes bohózat.

**** A Városligeti Szinkör premijere.** A *Városligeti Szinkör*ben holnap, esütörtökön este kerül bemutatásra *Feld Mátyas* új bohózata, az *Uj Szulamit*, vagy *Abszolút Jakab, Jeruzsálem gyöngye*. A darabhoz új díszletek készültek, s előadása iránt igen nagy az érdeklődés. A bohózat főszerepét a következők játszzák: *Feldi Boriska*, *Almássy Ida*, *Jeszenszkykné*, *Follinszkné*, *Torma Jolán*, *Lubinszky*, *Bihari Béla*, *Szentmiklóssy*, *Nyáray*, *Inkey*, *Kutassy*, *Szentes*, *Nagy*, *Deéri* stb.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** Ma este a *Telefon Hírmondó* az *Operaházban* színkerülő *Bajazzók* operát és a *Zuleika* ballet zenéjét közvetíti az előzetők lakására. A *Bajazzókban* lép fel utóljára *Signorini Ferenc*, az *Operaház* vendégtenoristája. Az opera előadása után 11 óráig pedig katonai- és cigányzene lesz hallható a *Hírmondó* kagylóin.

Uj Szulamit

vagy

Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia.

— Szerző a darabjáról. —

A Városligeti Szinkörben ma este színkerülő bohózatotról, ha nem diszkvalifikálnának érte, — a lehető legnagyobb elismeréssel írnék. Mert őszintén szólva, ennyi gondnal még egy darabomat sem csináltam, s azt hiszem, a fővárosi közönség és sajtó előtt a mai premió után ismét egy vagy több fejjel nőnöm kell. Mert tessék elhinni, megnevetetni az embereket ártatlan, jóízű tréfákkal, a mai alsós világban nehezebb, mint megírni.

Hogy senki elfogultsággal ne vádoljon, elárulok egy családi titkot. Én ugyanis, mielőtt egy darabomat a kezemből kiadom, az egész csalámmal megbeszéltem. És csak miután valamennyien helybenhagyják, hogy a darab jó, kérem meg igazgató *Feld papám*at, hogy adassa elő.

Hogy pedig az *Uj Szulamit*ről tíz év testvérem mily véleményét nyilvánított, a kíváncsiak kedvéért elmondom:

Aw él! (született 1877-ben). Hogy a *Matyi* jó darabokat ír, arról már sokszor meggyőződtem, de hogy ilyen jól írjon, azt sohasem hittem volna.

Irén (született 1880-ban). Mióta a Nemzeti Színházban fellépett, nem olvassa el az én darabjaimat!

Jenő (született 1881-ben). Az *Uj Szulamit* legalább 100 előadást fog megérni!

Olga (született 1883-ban). Nagyobb sikere lesz, mint a *Tryblik*-nek.

Móric (született 1884-ben). Miért nem vagyok én te és te miért nem vagy én!...

Aranka (született 1886-ban). Hahaha...! Majd megszokadom nevettemben...

Margit (született 1888-ban). Nagyszerű darab!...

Ella (született 1889-ben). Ez már aztán bohózat!

Rózsika: Nem mondhat semmit, mert még nem tud olvasni.

Amint e véleményekből látni, méltán remélhetek zajos sikert. Az *Uj Szulamit* zenéjét *Barna Izsó* fényesen állította össze. Annyi humor van ebben a muzsikában, hogy akik eddig csak hallották, mind elvannak ragadtatva. Miuán pedig, azt hiszem, már mindent megdicsértem, nyugodtan felvehetem a frakomat és csendes izgatottsággal leshetem az első: *Éljen a szerző!* kiáltást.

Feld Mátyas.

U. i. Koszoruk mellőzése nem kéritek!

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Csiky Gergely élete. Nagybecsű munka hagyja el néhány nap múlva a sajtót *Kolozsvartot*. Az ottani Nemzeti Színház jeles fiatal tagja: *Janovics Jenő*, kit a napokban avatnak juris doktorrá, több vaskos kötetre terjedő tanulmányt írt *Csiky Gergely pályájáról*. A mű első kötete, amely a *Proletárokkig* terjed, a jövő héten jelenik meg s előfizetési ára 3 korona.

SPORT.

***. Országos labda-verseny.** A budapesti *Lawn-Tennis-Club* június 6-án és 7-én országos labda-versenyt rendez a fővárosban. Lesz egyes verseny Magyarország lawn-tennis bajnoka emérr; az 1900-ik évre és lesz páros verseny. Minden műkedvelő magyar játékos részt vehet a versenyen, melyre június 4-ig lehet nevezni a klubnak *Hermína*-ut 49. szám alatt lévő irodájában.

***. A Derby.** Most már erősen aktuális kezd lenni a *Derby*, a versenyestendő legnagyobb szenzációja. A startolók listája immár egybe is állítható, de a legérdekesebb az utolsó napok eseményei közül az, hogy *Attila*, mint a *Magyar Turf* jelenti, teljesen egészséges és fut a *Derby*-ért, továbbá, hogy *Don José* is olyan jó állapotban, hogy részvétele valószínű lett. Futnak még a kékszalagért: *Topromene*, *Sternbusk*, *Sabri*, *Glen d'or*, *Incredyble*, *Polónius* és *Capo Gallo*.

***. Bécsi lövészények.** Holnap kezdődik a *Freudenau* nyári szezonja, a *Derby*-meeting. Mindjárt első napján híres verseny dől el, a 35.000 koronás *Osztrák kancadaj*, mely mindenben s érdekességben is pendantja a budapesti *Oaks*-nak. Pendantja lesz ezuttal a versenyzők listája tekintetében is, azzal a különbséggel, hogy most már *Dundi* kigyógyult a bajából s holnap ő is a starthoz fog állni. Ez pedig talán döntő lesz a verseny sorsára nézve, mert *Dundi* olyan nagy klasszusú lo volt két éves korában, hogy egészségesen föltétlenül vernie kell kortársait. A versenyben ezek a lovak indulnak:

Lili	lov.	Gilchrist
Quota	"	Bulford
Sellő	"	Wilton
Miss Duncan	"	Black
Algier	"	Adams
Culture	"	Hyams
Dundi	"	Poole
Imorham	"	Barker

A pesti kancadaj résztvevői közül ezuttal talán nem *Sellő*, hanem *Miss Duncan* lesz a jobbik, mely utolsó futásakor még javulóképesnek látszott; s jól fog még futni *Quota* is, melynek a kitartás erős oldala. A verseny előreláthatólag *Dundi* győzelmével végződik *Miss Duncan* és *Quota* előtt. A holnapi nap tippei ezek:

I. *Csillag*—*Mautner*-istálló.

II. *Félenk*—*Baltavár*.

III. *Dundi*—*Quota*—*Miss Duncan*.

IV. *High Leicestershire*—*Schwedjintz*.

V. *Tablavró*—*Martignan*.

VI. *p. p. c.*—*Bokhara*.

VII. *Glend'or*—*Or Dur*.

***. A bécsi lövészények eredményéről** leggyorsabban a *Telefon Hírmondó* utján értesülhet a nagyközönség, amennyiben a *Hírmondó* kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján már a kora délutáni órákban részletes jelentést olvastat fel. Az összeredményt 1/2 órákor közli a *Hírmondó*, riadójellet híván fel minden olvasásra az előfizetők figyelmét.

TÖRVÉNYSZÉK

Kötélhalálra ítelve.

(A szatmári testvérgyilkosság.)

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától. —

Szatmár, május 23.

Két emberrel akarja kiengesztelni a bűntető igazság a szatmári testvérgyilkosságot. Késő éjszaka halozta meg a bíróság az ítéletet: kötélt általi halálra ítélték Papp Bélát és Zsoldics Mihályt....

A bíróság azonban még nem ítelt, mikor a közvélemény már meghozta a maga ítéletét. A törvényszék előtt óriási közönség ácsorog. Lázaz igaztossággal tárgyalják, hogy mire ítélik a vádlottakat.

— Nincs igazság, — hangoztatják — ha ezeket föl nem akasztják!

Papp Béla pedig megdöbbenő nyugalommal várja az ítéletet. A védője megkérdezte tőle, hogy nyugodt-e, mire ő cinikus mosoly közepette válaszolt:

— Csak ne fognak fölakasztani!

A nagy anyag különben kifárasztotta már a bíróságot. Az elnök, a ki bámulatos energiával vezette a tárgyalást, berekedt. A közönség azonban türelemmel kitart. A hallgatóság sorában van az öreg Jekey, dugdagdaz földbirtokos, Papp Béla feleségének a nagypapja.

Papp Zoltán remeg. Folyton sir. Zsoldics azonban fásult közömbösséggel untat, néha beszélget a fogházőrökkel, a védőbeszédet nagy figyelemmel hallgatja.

Az ítéletet az egész város lázasan várta. Csak Papp Béla édesapja, Papp Gyula nem mutat különös érdeklődést. Megtiltotta, hogy külön küldőne vigye meg hozzá az ítéletet.

— Ráérek azt megtudni... — mondja a vigasztalóknak, akiket meg se hallgat.

A délelőtti tárgyalás.

A közönség érdeklődése ma még fokozódott mértékben mutatkozik. A tárgyalási terem már korán megtelik és egy-egy belépőjegy megbeszélhetetlen értékű.

(Egy postás, egy borbély és a kis diákok.)

Az elnök a tegnapi félbeszakított tanukihallgatást folytatja és elsőnek György Józsefet hallgatja ki, aki Papp Zoltán leveleit hordta Papp Bélának. Többek közt ő volt a postása annak a levélnek is, amely Papp Béláné kezébe került s melyben az volt megírva, hogy akadt egy olyan borbélylegény, aki Elemért hajlandó eltenni láb alól.

— Láttam-e, kérdi az elnök, mikor Elemér a Lili lovon Papp Béla-hoz lovogott?

— Láttam, a Zoltán ur is elkísérte. Papp Zoltán tagadja ezt, de a tanu a szemébe

vágja: — Igenis, a tekintetes ur is elkísérte az urfit. Ezután Helmezy Endre borbélylegényt hallgatja ki az elnök.

— Mondja el, mire biztatta magát Papp Zoltán? — 1899 őszén egyszer az elnök kezdte tőlem Papp Zoltán, hogy nem akarnék-e könnyű szerrel háromszáz forintot keresni. Azt feleltem rá, hogy könnyű szerrel és becsületen uton szívesen akarnék, de mikor Papp ur azt mondta, hogy csak egy fiatal embert kell érte fejbe ütni, vagy a Szamosba dobni, akkor senogy sem értettem, hogy miképp nevezheti ezt Papp ur könnyű keresetnek.

— Hat azt mondta-e Papp Zoltán, hogy ha maga nem bír azzal a gyerekekkel, akkor majd ő segít?

— Mondta.

— A nevét is megmondta?

— Azt nem. Csak annyit mondott, hogy a Víz utcában lakik az a fiú, de sokszor biztatott és már ötszáz forintot is ígértett, ha azt a magas, szőke fiatal embert beledobom a Szamosba.

A szembesítés alkalmával Papp Zoltán úgy adja elő a dolgot, hogy Helmezy egy ízben borotválni jött hozzá s ekkor azt mondta neki, hogy összevesztett egy vörös írártalról s öt pengőt adna annak, aki nyakon ütné. Helmezy ezzel szemben megmarad állítása mellett.

A borbély után három tanuló áll a törvényszék elé. Valamennyi jó pajtása a megölt Elemérnek.

Az első Dravecky Sándor lakótársa volt Papp Elemérnek. Emlekszik, hogy szeptember 29-ikén este egy ember kopogtatott be — az ablakon s Elemért hívta. Azt mondta, hogy az anyja beteg az ifjurnak, rögtön menjen haza. Elemér haza is ment akkor s csak másnap deiben jött vissza.

— Nem beszélt Elemér valami kalandról?

— Igen. Azt mondta, hogy az uton egy subás ember megtámadta, de aztán csak még sem bántotta. — Hat a gyilkosság napján láttam-e, hogy Papp Zoltán beszélt Elemérrel?

— Láttam, Papp Zoltán déiben jött és kihívta

Elemért. Még Elemér mondta is, hogy: Zoltán gyáva ember, nem mer fölmenni az osztályiönökhöz kikérni, pedig haza hivat Béla bátyám.

Dr. Kelemen védő: Láttam-e, hogy Zoltán pálnikkával kínálta Elemért?

— Láttam. Engem is kínálta.

— Milyen fiú volt Elemér?

— Jó, derék fiú. Olykor föllentet, de egyébként szolid fiú volt.

— Kártyás volt?

— Sonasem kártyázott.

A második diák Osvát Ödön azt vallja, hogy Elemér neki is elmondta a rablóátadás történetét. Szoboszlay Sándor a harmadik diák, szintén látta Elemért Zoltán társaságában november tizenyolcadikán.

A védelem tanni közül dr. Egri Károly vallomása volt érdekes. Egri nővérét Papp Béla nagybátyja bírja feleségül.

Kelemen védő: Vannak-e betegek a vádlott családjában?

— Vannak. Papp Béla anyja nagyfokban hiszterikus asszony, egy nagybátyja pedig elmebajos. Ez az anyai ágon való terheltég.

— Hát atyai ágon?

— Egyik nagybátyja delirium tremensben halt meg, egy másik szintén iszákos.

— Tud-e ön valamit Papp Árpád amerikai utjáról?

— Tudok. Papp Árpád a maga jószántából ment Amerikába, Béla nem befolyásolta.

— Beszámíthatónak tartja ön Papp Bélát?

— Erre nem lehet keréken felelni. Annyit tudok, hogy napszúrás következtében gyakran szenved görcsös lejtájsóban.

(Az orvosok.)

A tanukihallgatás után a Papp Elemér holttestéről fölvevett jegyzőkönyvet olvastatja föl az elnök.

Majd dr. Török Istvánt hallgatja ki, aki azt mondja, hogy a holttesten látható mindkét lövés föltétlen halálos volt.

Dr. Vajai orvosszakértő megerősíti ezt s még hozzátéveszi, hogy a két lövéseken kívül nem volt a holttesten már sérülés.

Elnök (dr. Vajaihoz): Talált-e orvos ur olyan elme zavart, amely a vádlottak valamelyikének beszámíthatóságát kizárja vagy korlátozza?

Dr. Kizár: Nem. A napszúrásnak, orvosi szempontból nincs jelentősége. Annak sem tulajdoníthat fontosságot, hogy Papp Béla oldalágon terheit, mert a vádlott mostani elmebeli állapotában disharmóniát nem találok.

Dr. Jaeger, a másik szakértő, mindenben hozzájárul dr. Vajai véleményéhez.

Az erkölcsi bizonyítványok felolvasása után még dr. Felldár Emil országos vegyész véleményét olvassák fel arról a méregről, melyet Papp Béla adott Zoltának. A vélemény szerint a mérég strichnin.

Mielőtt a bizonyítási eljárást befejezték, az elnök még egyszer szembesítette Papp Bélát Papp Zoltánnal, mert Zoltán azt mondta, hogy Béla két doboz mérget adott át neki.

— Két doboz mérget adott Béla — mondja Papp Zoltán — de az egyiket visszaadtam és ennek tartalmát ő a pálnikkába öntötte. A revolvért sem én adtam Bélának, hanem Béla ad a nekem.

Papp Béla: Nem igaz. Tagadom.

Az elnök ezután a bizonyítási eljárásra vonatkozólag intézett kérdéseket a felelőre.

Dr. Kelemen védő kérte a törvényszéket, hogy az orvosszakértők véleményét az igazságügyi orvosi tanáchoz terjessze föl. A törvényszék azonban nem teljesítette a védő kérelmét és ezzel az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította. Fölvívta azután dr. Németi ügyészt, hogy kérdéseit terjeszse a bíróság elé. Az ügyész a vádirattól eltérve szerkesztette meg kérdéseit, mert szerinte a bizonyítási eljárás során bebiztosított nyert, hogy Papp Béla és Zoltán többször megkísérelték Elemér életét kioltani, és így ezek az előkészületek egy folytatódólag cselekményt állapítanak meg. Mind a három vádlottra nézve egy főkérdést terjesztett a bíróság elé:

Bűnös-e Papp Béla, mint felbujtó, Papp Zoltán, mint bűnségdél és Zsoldics Mihály, mint tettes, Elemér meggyilkolásában?

A kísérletre vonatkozó vádat eljettette és beolvastotta a főcselekménybe.

A védők kiségitő kérdéseket terjesztettek a törvényszék elé, melyek a vádlottak beszámíthatatlanságára vonatkoztak.

Az elnök erre fölfüggesztette a tárgyalást.

A délutáni tárgyalás.

Délután három órakor az elnök újból megnyitotta a tárgyalást. Az ügyész vádbeszéde után a védőknek adta át a szót, akik beszédjükben igen sok olyan érdekes körülményt mondtak el, amelyeket a tárgyalás folyamán nem érintettek.

(A vád és védelem).

Némethy József ügyész körülbelül egy óráig tartó beszédet mondott. A vádbeszédben éles jogászai gondolkodás és ritka logika nyilatkozott meg. Bizo-

nyította az ügyész, hogy Papp Bélánál és Zsoldicsnál az előre megfontoltság kétségtelen. Épp úgy bizonyítva van Papp Zoltán bűnrészesége is. A bűntettőtörvénykönyv 278. §-a alapján Zsoldicsot gyilkossággal, Papp Bélát ugyan e szakasz alapján felbujtással Papp Zoltánt bűnségítéssel vádolja. A beszédet a hallgatóság megjelente.

Utána Fejes István, Papp Zoltán védője beszélt. Felmentést kér, mert a védelem ha tudott is a terről, nem segített benne.

Hermann Lipót Zsoldics védője, azt fejtegette, hogy Zsoldics nem cselekedett előre megfontoltan, hanem Papp Béla szuggerálta és ő csak hosszas habozás után hajította végre tettét. Védenének felmentését kéri.

Fél órai szünet után dr. Kelemen Samu, Papp Béla védője kezdte beszédét. Költői lendületű védőbeszédében megrajzolta azt a keretet, amely Papp Béla bűnös szándékának tápot adott. Így szólt többek között:

A halottról, aki kiszenvetett, fordítsuk tekintetünket az élő felé, aki küzd, szenved és vonaglik és az élet hátszalnyit mesgyéjére állítja, vezekel a multnak minden büneért. Olyan szörvetvege ő, mint aminőnek önk előtt festették vagy elhatározásának véres függőnye mögött ott lappang-e az agybetegnek árnya? Ige-e, hogy dacos akaratban, eltökélt szándékkal maga vágja sorsának ösvényeit, mint árkoszéli csalánt írta azt, aki utjában áll, vagy nem-e nálánál erősebb hatalom őrzi és hátszalnya, kermái közé ragadja, kiszívja akaratának volóját és diadalmasan rája térdelve tépi ki belőle felelősségének életérét: akaratának szabadságát. A királyi ügyész ur nagyra terezette önk előtt, mint akart örökölni Papp Béla a szülei után. Ezennel meghívom a királyi ügyész urat, vizsgáljuk hát meg azt a szomorú hagyatékot, amelyet Papp Béla valóban örökölt a szüleitől. Az udvari apai házbán született Papp Béla. A ház olyan, mint a gazdája. Mást mutat kívül, mint a milyen belül.

Kívül csupa derű, belül csupa zordonság. A ház felkelt egy hozzátartozó kis birtokkal együtt nősilése alkalmából kanta Papp Gyula, Bélának az atya, édes apjától Papp Györgyötől. Ez a házasság épp olyan felütnő volt, mint amilyen rendkívül minden, ami ennek a családnak történetéhez tartozik. A férfi tanuló éveiben; a nő még csak nem is nő, annyira gyermek. Előkelő, vagyonos családból való árva, akinek vagyonát kissé megtízdelte a gyami kezelésnek gondatlansága; ám a fiának kinkakozó nagy szerencsénél szemben az öreg Papp György készséggel lemondott a megszámloltatás szigoráról és az üzleti kötés dobta egymáshoz a két gyermeket, akiknek talán jobb lét volna soha sem találkoznok. A férfi nyers és erőszakos, benne az olah vér lobogó indulatával, mely nemes fellángolásra kész, ha megfellekzi a tanulás és a jónevelés; de brutális és vad ösztönök korbácsolják, ha szabadjára hagyva tombolhatja ki magát. Egyik bátyja delirium tremensben halt meg, a másik szintén iszákosságnak rabja, szenvedélyének áldozata lesz. A nő gyenge és árva, árvaszájában kétszeresen gyönge. Anyja megőrült, anyjának bátyja szintén megtévelyodott; ő maga a legerősebb terheltég csiráit viszi a házasságba, melynek boldortalanágában hisztériája teljesen kifejlődött. A házasság megkötésének napjától fogva egy kettős vértanuság kezdődik; a szülőké és a hívesé. Az öreg Papp György a birtok átadásával egyidejűleg mérsékelt vitalciumot költött ki magának és ez az életjárakék, melyet minden ellenérték nélkül is halás szízzel kell adniuk, imádkozza a gyönyörűségért, hogy azt minél tovább adnassuk öreg szüleineknek, itt az irtalomnak koldus falatjára váit, melyet keserűvé tett az átok, amelylyel odadobták és még keserűbbé a könnyek, amelyekkel fölszedték öit.

Öt típetett a kis Béla atya körül, mikor ez szétlétte saját atyjával szemben a várség és szeretet köteleit és tágra nyitott szemekkel bámulta, mikor anyja elmenekült a valódi és képzelt megaláztatások keserűből. Valószínű, hogy kinsynye elméje nem értet meg mindent, ami körülötte történt, de amit fel nem fogott értelmével, azt megszejtette a gyermekek éles ösztönével, amelyet öntudatosan tett a haladó kor fejlődése és hamar kioktatott a cseledezőbának felsőbb nevelése. Mert családi viharok idején, mint megrádt bárányok a karánba, menekült a mindenütt utban levő gyermek a cseledezőbába bizalmas melegébe, ahol mint kiterített holttestem a varjak, lakmározik a cseledező a gazda erkölcsén, becsületén, legféltettebb titkain, mert csak egyetlen és igazi gyóvúrúsége van a nyomorult és megalázott cselednek, ha még nyomorultabbnak és megalázottabbnak tudja a gazdáját, mint amilyen ő maga. Ennek a légrének páriával telt meg a gyermek Béla lelke s mialatt teste sudár karoságába szökkent, lelke visszahajlott önmagába, befelé, mintha gyönge szára nem bírná el saját terhet és elfordulva mindatól, ami környezi, ennek a gyermeknek soha sem volt gyermek-kora. Vidám kacagása nem verie fel a szobak esendjét, libegő hajjal, gyönyörtől kipirult arccal nem kergetett szines pillét a réten, amint később az ifjú kor telpezdülő verével nem kergette az élet tarka ábrándjait sem. Szótlan, komor és zárkózott lett és alig volt öt évesnél több, mikor minden érintkezés atyjával arra szorított, hogy jó regelt és jó éjt kívánt neki, ha azt már éppenséggel nem kerülhette el. E szorosan zárt léleknek rekeszén csak két ikerérvés világa szűrődött be: a póg és az uraskodás. Anyja, az élet száz sebéből vérezve csak az egyetlen ábrándnak élt, hogy fiat hatalmasnak, nagygnak, mindenki által irigvelt urnak tudja és ez volt a törekvése az apá-

nak is, aki olvégre szerette gyermekét, csak hogy a maga módja szerint: nem keresve a kulost, mely e zárkózott sziv nyitjához vezet és nem is találva azt meg soha.

Pénztelen lett Papp Béla a nélkül, hogy költött és tönkrement volna a nélkül, hogy pazarolt volna. Terhelt szülei, gyermekekorának megmégereztet létköre, amely nagyra növelte kőros őstőit, magába zárkózott ifúsága hajlamaival és nevelésével diametrál ellenkező életviszonyok, amelyek közé pályája elején kidobták a nélkül, hogy lett volna valaki, aki örökös első léptei felett és támogatja, mikor először néz farkasszemmel egymással az egyén és a világ, — ize a családi hagyaték, melyet Papp Béla a szüleitől örökölt, a fekete keresztel legyzett uti podgyász, melyet életutjára magával vitt. Nem éppen a Papp Béla sorsa az, mely ebben a pillanatban előttem lebeg. Számára talán megváltás volna a halál szemben az élettel, amely reá vár, de feltűnik előttem egy asszonyinak alakja, aki isten és emberek előtt jozot váltott ahhoz, hogy eldobja magát! ezt a szerencsétlen nevet és törvény szerint oldhassa fel a köteleket, mely következményeivel ősszekők a házasságot még a siron tul is és réam mered e bünpör aktaiból két ártatlan nézésű gyermekszom, mely sok estén át kísértett, mikor jegyzeteimre ráhajolva elitőprengtem az örök sphinxen, melynek ember a neve. Én szegény kis gyermekem! Környezetemben kinek a vigyázatlan csacsakása, vagy durva tréfája fogja megnyitni előttem a kegyetlen valóság világát? Mintha csak látám, a mint zokogva rohansz föl edes anyádnhoz, ruhádnak redőibe temeted bele arcodat és kétségbeesett szivet tépő jajzattal zokogod, ugye nem igaz, nem igaz! Ne akadjon emberi kéz, amely tetézza a te szenvedéseidet és kitörölhetetlen betűkkel egésze be a lelkedbe, hogy milyen halállal halt meg az apád. Ettől, ettől az utolsótól kimeljék meg önök ezt a gyermeket, esküdt uraim! Önök, t. uraim, maguk is család-apák, nagy részük messze földről jött be, hogy teljesítse sulycs köteleességét és ha család körükbe hazatérnek, mint csipogó veréböknek veszik majd körül gyermekeik, pakosnak kutatva uti tarsolyukban, zsebökben: mit hoztal nekünk, édes apa? És ne akadjon önök között egy sem, aki megöskölva gyermeke ártatlan fejét, elborul szemmel legyen kénytelen elmondani: hoztam nektek ajándékokot, de hagytam abban a városban egy gyermeket, aki éppen olyan szép, éppen olyan édes, éppen olyan ártatlan, mint ti vagytok és aki ettől a napról fogva ennek a világnak a legszerencsésebbérvája. Esküdt uraim! Feleljenek önök igennel a védelem kérdésére és üzzék el a halálnak remjé, mely ezeken az ajtókon kopogtat.

(A kérdések).

A kérdések megállapítása annyira elfoglalta a bíróságot, hogy a tárgyalást csak délután 1/2 órakor folytathatták. A kérdések a következők:

Zsoldics Mihályra vonatkozó főkérdés: Bünös-e Zsoldics Mihály abban, hogy 1899. november 18-án este a Szatmár városi határban levő Dezső-híd melletti réton keresztül és Papp Béla anyja felé vezető uton Papp Elemért előre megfontolt ölési szándékkal forgópisztolyból golyóval kétszer fejbőlötte és ekként megölte?

1. Kisegítő kérdés: Bünös-e Zsoldics Mihály abban, hogy 1899. november 18-án este a szatmárnémeti határban fekvő Dezső-híd melletti réton keresztül vonuló és Papp Béla anyja felé vezető uton Papp Elemért forgópisztolyból a fejébe lött két golyóval szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölte?

Külön kérdés: A fenti főkérdésben és a kisegítő kérdésben felhozott cselekményre vádlott Zsoldics Mihályt Papp Béla részéről oly fenyegetés kényszerítette-e, amely saját életét vagy testi épségét közvetlenül veszélyeztette és ez a veszély másképpen nem volt elhárítható?

Papp Bélára vonatkozó I. főkérdés: Bünös-e Papp Béla abban, hogy ücscsének Papp Elemérnek megölésére Zsoldics Mihályt előre megfontolt szándékkal reá bírta és Zsoldics Mihály eme reabírás következtében nevezett Papp Elemért 1899. november 18-án este meg is ölte?

1. Kisegítő kérdés: Bünös-e Papp Béla abban, hogy ücscsének, Papp Elemérnek megölésére Zsoldics Mihályt szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal reabírta és Zsoldics Mihály eme reabírás következtében nevezett Papp Elemért 1899. november 18-án este meg is ölte?

Külön kérdés: A fentebbi I. főkérdésben és I. alatti kisegítő kérdésben leirt cselekménnyel vádlott Papp Béla előző betegség vagy a Papp Zoltán részéről a levelek átadásával való fenyegetés által előidézett megfélemlítés avagy mindezek hatása által okozott oly öntudatlan vagy elmezávart állapotban volt-e, hogy emiatt akaratának szabad elhatározási képességével nem bírt?

Papp Zoltánra vonatkozó I. főkérdés: Bünös-e Papp Zoltán abban, hogy Papp Elemérnek 1899. november 18-án este 5-6 óra közt történt megölését a Papp Bélával történt előzetes megegyezésből kifolyólag szándékosan előmozdította vagy könnyítette száltal, hogy Papp Bélának azt a levelét, melyben Papp Elemért meghívta a saját tanyájára abból a célból, hogy ez utközben megölésék, Papp Elemér-

nek, a level tartalmat és célját ismerve, átadta vagy Papp Elemért a tanyára való kimenésre rábeszélte?

As éjszakai tárgyalás.

Fél tizenegy órakor nyitja meg újra az elnök a tárgyalást. Néma ösönd van, mikor az esküdtek főnöke, **Ferenczy Béla** — **Ferenczy Ida** fivére — kihirdeti a verdiktet. Aztán a vádlottakat fölhívja az elnök, hogy akarnak-e valamit még mondani. Egyik sem szól. Minden gyorsan, sietve történik, mint a nagy tragédiák végső jelenetei. A vádlottakat kivezetik. Még csak egyszer fognak visszatérni. A teremben megváltozik a hangulat; a zsufolt karzatlan nincs már mosolygó arc. Komoran várják az ítéletet.

(A verdikt).

Ferenczy Béla, az esküdtek főnöke kijelenti, hogy az esküdtek Zsoldicsra vonatkozólag egyik külön kérdést (*Nem hátríhatta-e el a veszélyt másképpen stb.*) nem találták elég világosnak, miért is felvilágosítást kérnek.

Az elnök a kérdést megmagyarázza. Az esküdtek újra visszavonulnak.

Három perc múlva magint megjelennek. **Ferenczy főnök** nagyon izgatottan olvassa föl a verdikket, amely a következő:

Zsoldicsra a főkérdésre 7-nél több igen, a kisegítő kérdés elmaradt. A külön kérdésre: nem.

Papp Bélára a főkérdésben 7-nél több igen. Külön kérdés: nem. A kisegítő kérdés elmaradt.

Papp Zoltánra: a főkérdésben 7-nél több igen. A verdiktre a teremben nagy izgalom támadt, mely növekedett a vádlottak bevezetésekor.

Az ügyész előterjeszti indítványát, hogy **Papp Béla** és **Zsoldics** a 71. §. figyelmebevételével a 278. §. alapján *kétl által halálra*, **Papp Zoltán** a 278. §. alapján a 65. és 66. §§-ok figyelmebevételével *ítéltesseenek el*.

Hermann védő Zsoldics számára kegyelmet kér. **Kelmen védő** az enyhítő szakaszokra utal, felsorolja az enyhítő körülményeket, a bűnhalmazat, az eszmei halmazat hiányát, védelemnek büntetlenségét, fiatalságát, teljes beismerését, családi viszonyait.

Fejes István, **Papp Zoltán** védője, szintén utal az enyhítő körülményekre, főleg, hogy védelem segítségével sikerült a tényállást világosan megállapítani.

Elnök: Zsoldics, kíván-e még nyilatkozni?
Zsoldics: Nem.

Elnök: Papp Béla kíván szólni?
Papp Béla: Nem.

Elnök: Papp Zoltán akar valamit mondani?
Papp Zoltán: Semmit.

A törvényszék most visszavonult ítélethozatalra. A vádlottakat kivezetik a teremből.

(Az ítélet).

Sárga fényt vet az éjszakai világítás az arckokra, a melyekről letükörözik a lázas izgatottság. Éjjél után van. A közönség között az utolsó pillanatban mintha mégis megmozdulna valami részvét. Beszélnek a vádlottak gyermekeiről. Számlálgatják:

- Zsoldicsnak öt gyermeke van!
- Papp Zoltánnak három!
- Papp Bélának egy!
- Összesen kilenc!

Egy lélek sem távozik. A bíróság éjjél után husz perccel bevonul a terembe. Bevezetik a vádlottakat. Az elnök föláll, utána az egész közönség.

Ünnepélyes csendben hirdeti ki az elnök az ítéletet.

Ó felségse a király nevében!

Zsoldics Mihályt a 278. §. szerint *gyilkosság büntetlében, mint tettest*, **Papp Bélát** a 278. §. szerint a 69. §. 1. pontja értelmében, *mint felbujtót*, **Papp Zoltánt** a 278. §. szerint, a 69. §. 2. pontja alkalmazásával *mint bűnségélet bünösnek találta*.

Papp Bélát és **Zsoldics Mihályt kétl általi halálra**,

Papp Zoltánt nyolc évi fegyházra és öt évi hivatalbesztésre ítélte a törvényszék, öt hónapi vizsgálati fogság betudásával.

Az ítéletet megemmisülten fogadták a vádlottak.

Az elnök egymásután szólította a vádlottakat. — **Papp Béla** lépjen elő!

Előlép.

— Nyitva áll ön előtt az ut, kérhet kegyelmet vagy éhlet semmisségi panaszszal.

Papp Béla (dacosan fölemelve fejét): *Nem kérek kegyelmet!*

A megdöbbenés moraja hangzik a termen végig. Előlép **Zsoldics Mihály** és megtörve válaszol az elnök kérdésére:

— *Kegyelmet kérek!*

Papp Zoltán semmisségi panaszszal él.

Papp Béla és **Zsoldics Mihály** védője bejelentette a semmisségi panaszt és kegyelmet is kért. **Papp Zoltán** védője semmisségi panaszt jelentett be.

A közönség megrendülve távozott a teremből, Kint a sokadalom lassan szétozszlik . . .

§§ **A nagy-szalontai dráma. Nagyváradról** telegrafialak: A nagy-szalontai dráma mai tárgyalásán **Radl Ödön** védő nagyszabasi beszédben fejtegette, hogy **Bajót** nem a boszuvágy vezette **Bonecos** házához, hanem légyottra ment oda és **Bajó** jogos önvédelemből követte el tettét. Védelemét fölmenteni kérte, **Várady Zsigmond**, a magánpanaszos özvegy képviselője kéri a bűnség kimondását. A replika és duplika után **Radl** indítványozza, hogy a tárgyalást a holnapi ünnepe miatt pénteken folytassák. A törvényszék elhatározta, hogy a tárgyalást holnap folytatják. **Radl** e miatt semmisségi panaszt jelentett be.

Nyiltter.

ROHITSI
PÓRÁKTÁR
Hoffmann János-féle
Bathory-utca 8. szám.
A Rohitsi savanyuviz mint
gyógyoszer feltűnőhatatlan hatásu gromor-
és bélhurutnál, az ivarszerkezlet hurutjainál
száj- és léghajjoknál, de különösen váltóállamál.
A Temepei forrás borzal ve-
gytve kitűnő aditó ital.
A SIVIA forrás ellen-
ben kizárólag
ivókörára
használatk.

Savanyuviz

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alak-
jáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Berlin, május 23. Mint a *Reichsanzeiger* jelenti, **Vilmos** oszár **Lászlófalvi Felics** nagykövetségi tanácsosnak a berlini osztrák-magyar nagykövetségnél a II. osztályu koronarendet a csillaggal adományozta.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, május 23. A kereskedelmi miniszteriumnak a falusi postamesterek szolgálati viszonyai ügyében kiadott rendelete szerint a postamesterek jövőben rendelettel nevezetnek ki és azáltal állandó szolgálati viszonyba lépnek. Külön státuszot fognak képezni, melynek keretében fokozatos előléptetés lehetséges. A fizetés 1400—2400 korona.

London, május 23. (*Gabonapiac*). Az iránzat általában renyhé. Tengeri 3 p.-vel alacsonyabb. Városi liszt 22 sh. 6 p., repceolaj 20 sh., Bavitel: Buza 50.000, árpa 2000, zab 3000 qu. Az idő esős.

New York, május 23. (*Terménytőzsde*). (*Zárilat*) **Gyapot:** New Yorkban helyben 9.9/16. (9.10/16.) júliusra 9.26. (9.26.) augusztusra 9.02. (9.12). New-Orleansban helyben 9.16/16. (9.16/16). — **Petróleum** Stand white New Yorkban 8.30. (8.30). Stand white Philadelphiában 8.25. (8.25). Refined in Cases 9.60. (9.60). Credit Balances at Oil City 1.34. (1.34). — **Zsír:** Western steam 7.25. (7.25). Rohe és Brothers 7.40. (7.40). — **Tengeri** iránzata igen szilárd. Májusra 42.—. (41.1/4). Júliusra 42.1/4. (42.1/4). Szeptemberre 43.1/4. (42.1/4). — **Buza** iránzata igen szilárd. Piros 5özi helyben 80.1/4. (80.1/4). Májusra 71.1/4. (71.1/4). Juniusra —.—. Júliusra 72.1/4. (72.1/4). Szeptemberre 73.1/4. (73.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2. (3.1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 7.1/4. (7.10/16). Juniusra 6.70. (6.75). Augusztusra 6.75. (6.70). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — **Cukor:** 4.—. (3.1/2). — **On:** 29.50. (29.90). — **Réz:** 16.75. (16.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 23. (*Terménytőzsde*). (*Zárilat*). — **Buza** iránzata igen szilárd. Májusra 65.1/4. (65.1/4). Juniusra —.—. — **Tengeri** iránzata igen szilárd. Júliusra 37.1/4. (37.1/4). — **Zsír:** Májusra 6.90. (6.85). Juniusra 6.95. (6.87). — **Szalonna short** clear 7.—. (7.—). — **Sertésus:** Februárra —.—. (—.—) Májusra 11.37 (11.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Mártir.*)

— Ada Negri. —

Tanítónő. Szelid szemébe' látod
A türelem s megnyugvás sugarát,
Meg azt, hogy szenvedett és megbocsátott.

Szeretve fírad, és sok éven át
A mások gyermekit bugzón tanítja,
S lassú, komoly szavában semmi vád.

Hideg lakában — amely mint a kripta —
Hol boldog mámor lángja sosem ég,
S az ajtó a nyomornak van csak nyitva,

Hol pajkos álma sosem lakozék
Az ifjúságnak: fog meghalni végül,
Az arcán gyöngédség és gyöngédség.

És hűlő ajka lassan majd ha kékül,
Szeme világa ha végső lobog:
Lázában így bucsúzik majd a léttül:
„Csönd, édes gyermekim — vigyázatok!”

Radó Antal.

George Junior Republic.

Ezt az intézményt a „gazemberkéi köztársaságának” is lehetne nevezni, ámbar akik oda kerülnek, csakhamar jó utra térnek. William N. George alapította meg 1895. július 10-ikén New York közelében Freevilleben, s polgárai egytől-egyik gyermekek. Georgeot, az emberbarátot sokat foglalkoztatta New York zsenge kora gonosztevőinek a sorsa, s végül ezt a köztársaságot tartotta a leg'obb eszmének a felügyelet hiányában züllésnek indult gyermekek megmentésére. A köztársaság tagjai nyolc-tizenöt évesek és leányok, akik nagyjából a nagy városok külvárosaitól kerülnek, s csaknem mindegyiknek megvan már a maga „múltja”. Létővajlás, zsebmetszés, csavargás s más vétség terhoi ezeknek a gyermekeknek a lelkét.

A köztársaság területe vagy száz hold s ezen van tíz egyszerű faépület, két gazdasági épület fiúk és leányok számára, a „köztársasági” épület könyvtárral, étteremmel és hotelek, iskola, bankház, raktár, kormányzósági épület törvényszékekkel, fogház, postahivatal, léányfogház, kórház, mosó- és fürdőintézet és gépház.

A köztársaság lakóinak száma jelenleg nyolcvanhat. Az alkotmányt először egészen az Egyesült Államok mintájára tervezték, később azonban egyszerűsítették és demokratább elvokra fektették. A

*) A közelebb megjelenő *Két olasz költőné* című könyvből.

REGÉNY.

Zsarkovic kapitány.

— ELBESZÉLÉS. —

Irtá: SAS EDE.

(1)
Zsarkovic Tamás nyugalmazott es. és kir. százados urnak mindenki hosszu és boldog vénséget jósolt, mindenki, aki elment a kertjük mellett és látta ott üldögélni, avagy a fákkal, virágokkal bibelődni az öreg embert, akinek olyan gyönyörű, impozáns, hóféhér feje volt, mint ama tragikus végű, legnagyobb piktorunknak. Nagyszerű volt ugyanis ez a kert, Zsarkovic Tamás vejenek a kertje, emitt sötéten pompázó hatalmas vadgesztenyefaival, amott édes, fiatalleányos élénkséggel nevető rózsaszalagjaival. És az öreg urnak nem volt semmi más dolga, mint hogy vejenek a tündérbertben kertészkedjék. Ott nevelhette ő a legszebb La Francookat és Maréchal Nieleket és ama rózsákat is, amelyek szemének és szívének minden contifoliánál kedvesebbek voltak: kis unokái, a hadsereg leendő legvittezebb generálisát és a jövő legünnepeltőbb báli szépségét. Ki hitte volna, hogy ilyen körülmények közt az öreg ur ne éljen akár száz esztendőnél is tovább, megfialatodván ragyogó virágai és ragyogó unokái mellett?

Azonban azok a hatalmasságok, akik az emberek sorsát intézik, legkevesebbet sem törődnek a profeciákkal, melyek hosszu és boldog öregségről szólnak. Megjelennek ridegen a legszébb kertben, a sötétben pompázó vadgesztenyék alatt, nevető rózsaszalagok és nevető kis gyermekök közepette...

kongresszus helyére az összes polgárok periodikus ülése került. Az elnöknek ötven centes (két korona) civillistája van hetenkint. A rendőrség létszámát, amely 1896-ban még tizenháromez volt, kettőre szállították le, ezzel szemben azonban gyarapodott a hadsereg, amely a dobossal és a zászlótartóval tíz emberből áll. Mivel a közhivatalok fejeit ugy választják, azért a politikai szenvedélyek meglehetősen nagyfokúak és már pártalakulások is történtek. A leányoknak is van választó joguk, szintugy adókötelezettségük. És mindannyian tudatában vannak szavazatuk jelentőségének. Hogy pedig a hozott törvények üdvösek, az a következőkből kiténik.

Többek között a cigarettézésre is törvényt szabtak, a füstölés azonban mégsem szűnt meg, mert a bűnösöket nem csípték meg. Erre a törvényhez pótlólag egy paragrafust csináltak, hogy azt a polgárt, akinek a lehellelő dohányzaga, megbüntetik. Káromkodni, pálinkázni és hazardjátékokat üzni is tilos. A fogság rendkívül szigorú. A fogházban kis cellák vannak rostélyival, magas ablakokkal, kemény ágyakkal. Van azonkívül fogházi koszt is. Egy fiu, aki megjárta a fogházat, mikor kijött, így nyilatkozott:

— Sokkal hasznosabb jónak lenni. A munkámat megfizetik, a legjobb hotelben alhatom, a legjobb ételeket ehetem. De ha rossz vagyok, cellában alszom, vizet és kenyert kapok, dolgoznom kell és pénz nem kapok érte.

A köztársaság polgárai a munkájukból élnek, fizetik a kosztjukat és ruházatukat a keresetükből. Vannak földművelők, ácsok és másféle mesteremberek, akiknek a bére ötven cent és másfél dollár között vállalkozik. A leányok a háztartásban foglalkozkodnak, s a tizenkét éven alul levő gyermekek kijelölt gyámjuknak segítenek. A bért csak egyszer fizetik ki hetenkint, s az, aki a hét elején eloposkolja, a hét végére kemény ágyat és sovány kosztot kap. A szegényeket eleinte államköltségen látták el, de mert mindig akadnak henyek, törvényt hoztak, hogy „aki nem dolgozik, az ne is egyék”. Csak betegek kapnak szabad étkezést. Három étterem van, ahol tizenöt, huszonöt és ötven centért lehet ebédelni. A köztársaság minden polgárától a legnagyobb tisztaságot követelik, mert „a piszok veszedelmes a közegészségre”. Egy törvényt meghagyja, hogy minden polgár köteles kétszer hetenkint fürdőzni. Havonként egy kis újság is megjelenik a Junior Republic Cityben, amelyet egy fiu ad ki.

A polgárok szellemi táplálékáról két tanító gondoskodik. Az iskola látogatása kötelező, egy tiszt mindig összefogdossa az iskolakerülőket. Mindezeknek az üdvös törvényeknek pedig az az eredménye, hogy a polgár, aki ebből a köztársaságból kilép, örök életre becsületos lesz és nagy örömmel megy látogatába a köztársaságba, ha szabad ideje van.

I.

Bodvay Lajos, ennek a gyönyörű kertnek a gazdája, építési vállalkozó volt a vármegye székhelyén. Egyszerű, átlátszó, primitív módon becsületos ember. Aki olyan formán fogta föl a mesterességét, hogy ha valahol árlejtést hirdetnek: hát ki kell számítani, mennyibe kerül az a munka a vállalkozónak? Mennyit kell fizetni a munkásoknak? Mi az ára a szállítandó tisztességes, tartós, erős anyagnak? Ehhez hozzá kell adni némi csekély polgári hasznot és ekképpen beadni az ajánlatot, melyet persze többnyire kedvezőtlenül találtak a többi versenytárs ajánlatai között. Mert a többi vállalkozó sokkal jobban érti a dolgot. Azok kiszámítják: mennyit nyuzhatnak le a munkások béréből? Hogy szállíthatnak minél pudvásabb fát és minél rosszabbul égetett téglát? Azután repül az ajándek a versenytárgyalás elnök urnak, hogy bizalmas értesítést kapjanak: milyen olcsó ajánlatot tegyenek? Azután szivességeket tesznek az alispán urnak, hogy lehetőleg versenytárgyalás nélkül, kéz alatt, suba alatt adja ki nekik a munkát. Ez a mód a legcélszerűbb, a legokosabb. Így boldogul minálunk, a mi jó vármegyénkben az ügyes vállalkozó... A gyámoltalan Bodvay Lajos azonban azt nem így csinálta: következőképpen nem is tudott annyira meggazdagodni, mint kollégái ezen a nehéz, sok ézt és élelmeséget követelő pályán. Nagyon, nagyon szerény vagyonkát birt összekuporgatni, hosszu keserves évek munkája után, mikor már összetört a tenger fáradtságba, meggyörnyed a sok tervrajzolásba; míg a többi vállalkozó majd kiesattan az egészségtől, tárcájuk majd szót pattan a temérdek banktól...

Ehhez a világos kék szemű, világos szőke haju, primitív emberhez ment férjhez Zsarkovic Ida, a zárkózott, büszke katonalány, akinek a szépsége olyan volt, mint a briliáns hideg tündöklése egy királyi diadémjában. És a kis város fölöttébb esodálkozott ezen a házasságon, mert ha már a kevély, felséges Zsarkovic Ida

— Az erkölcsi felháborodás bünhödése. Lantheny kisasszonynak, a Théâtre de la Cigale egykori tagjának egy kis dolga akadt a direktoraival a bíróság előtt. Plateau direktor és társa durva szerződészegés címén hétézer franknyi büntetést kértek ellene. Az volt a panaszu, hogy egy szép napon a Cigaleból a Variétéba, onnan pedig Amerikába vándorolt.

— Ugy van — jelentette ki a színész nő méltatlankodva — elhagytalak benneteket, de erre meg volt az alapos okom. Hát ti cinikusok, nem határozátok el egy napon, hogy egy szál ingben menjek ki a színpadra? Tudom, hogy egy gondoltátok, hogy az ing alatt trikó lesz rajtam. Csakhogy milyen trikó! Testszinű trikó, amely jobban meztelenít minden meztelenségnél. Ezért mentem el Amerikába. Ti pórt indítottátok ellenem. Ebből jogotok van. De vannak még Franciaországban bírák, akiknek meg kell védeniük az erényt.

Franciaországban csakugyan vannak még bírák, akik védik az erényt, de ezáltal a törvény volt föltétük, amelynek értelmében el kellett itélniük Lantheny kisasszonyt, akiről kisült, hogy erkölcsi felháborodása ez alkalomból jóképp azért tört ki belőle, hogy előnyösebb szerződéshez jusson. Lantheny kisasszonynak meg kellett fizetnie a hétézer frankot.

+ Uj szagteória.

Abban a kérdésben, miképpen jön létre az illat, a tudományos kutatás csekély eredményt ért el, sőt joggal állítható, hogy a manapság uralkodó nézet ugyanaz, mint amelyik már a régi görögökönél él. Erre szerint a nézet szerint mérhetetlenül kicsiny részecskék válnak le az illatot szolgáltató anyagról, amelyek szerte jutnak és az illat érzését kelteik. Ennek a föltevésnek a bizonyítására régebbi természetbuvárok kísérleteket végeztek, amelyek lényege abban állott, hogy az anyagok, ha hermetice el vannak zárva, a szaglás szervére nem hatnak, azonkívül, hogy a szaglás érzését keltő tényezőzt a levegő közvetíti. Ha ez nem is cáfolható meg, az említett föltevést nem támogathatja döntően. Mert például a haragszót is a levegő vízi és terjeszt és azért a haragról nem válnak le részecskék és egy világító forrás, például egy elektromos izzólámpa, amely átláthatatlan burokba van zárva, a szemre nézve elvész. Vachide és Van Mello francia természetudósok a francia akadémia elő nemrégiben egy értekezést terjesztettek, amelyben az illatra nézve a következő hipotézist állították fel. Az illat, amelyet egy anyag terjeszt, nem kis részecskék leválása után jön létre, hanem bizonyos kurta hullámok közvetítik azt, mint a világosságot és a melegséget. Ennek a bizonyítására fölemlítik, hogy a szagló idegeknek ugyanaz a kiinduló pontjuk van az agyban, mint az optikai idegeknek és ezzel kü-

nem irtozott az efféle esetlen fickótól, az efféle egyszerű mesterembertől, mért nem választott olyant, aki legalább kövér pénzeszsák? S még jobban esodálkozta az öreg kapitányt, aki még a leánya férjhez menése előtt letette a tisztí kardot és azontul egyebet nem csinált, mint járt-kelt a városban és a vejt magasztalta. Hogy tudott vele annyira dicselkedni? Hogy tudta ezt az együgyű mesterembert annyira megszeretni? Ó, akinek azelőtt vajmi csekély véleménye volt a munkájuk után élő polgárokról, olyan csekély véleménye, mint egyáltalán a civilekről van a katonáknak, akik a polgárok közt csak a henegegő, ingyenelő uraságokat becsülik valamire.

Zsarkovic azonban nem törődött az emberek esodálkozásával, hanem a leánya házasságának első éveiben az volt a legfőbb gondja, hogy minél szebb, pompásabb kertet neveljen az új házuk köré. Hogy virágos pázsiton kerethessék a lipét és rózsas- és szőlőlugasok között játszassanak leszálloítat ama kis anyagyalok, akik csakhamar leszálloítat hozzájuk, igen hangos sirással, amire a kapitány mégis azt mondta, hogy az az anygalének, amit még a menyországban tanultak...

II.

Bodvay urról még a legdühösebb ellenségei, azaz a konkurrensai is elismerték, hogy elég ügyes építőmester. A ház tervét is nagyon ügyesen készítette el: valóságos kis tündérbert volt az épület. Am én azért mégis a mondó vagyok, hogy ha Bodvay ur bőles férfiú: akkor nem csinálja a házán azt az eszlopos, kényelmes verandát, amelyen hosszu órákon át elüldögél immáron a felesége, aki most is oly eszöndes, nyugodt és hideg volt, mint leánykorában. Mert a verandáról el lehetett látni messze, az ország-utra, amely viruló akéfa-sorával a beláthatatlan távolba kigyózott, smaragdos színben ragyogó réteken, aranyhullámos buzamezőkben át, a ligetes kék halmok felé. S azon az országuton lovasok is jártak, többek között Bárfay Dezső is, a vár-

lőnböznék más érzékszervek idegeitől és így valószínű, hogy működésük is ugyanaz. Az illatos anyagok azzal, hogy illatot sugároznak ki magukból, semmiképpen sem veszítenek térfogatukból és súlyukból, legalább eddig senki sem tapasztalta ezt. Másrészt azonban sok anyag van, amely leválaszt magából részecskéket, párolognak, a nélkül azonban, hogy szaguk volna. Végül arra is rámutatnak a francia tudósok, hogy vannak anyagok, amelyeknek erős a szaga, de összelevegőve egymással veszítik ezagukat, ámbar új kémiai vegyületet nem alkotnak. Ilyen anyagok például a kávé és a jodofor. Ezek és hasonló tények vezetik rá Vachideot és Van Mellet az ó dinamikus szagteóriájukra és tagadhatatlan, hogy az analógia erősen támogatja ezt az elméletet. Ha a világhossz egy alkalmas médiumnak a hullámai útján terjed, nem valószínű, hogy ugyanez az eset áll a szagra nézve is.

† **Telepátia.** Mr. Max Hecht a Daily Mailben közli a következő esetet:

Felix Mottl, aki jelenleg a Wagner-előadásokat dirigálja a Covent-Garden színházban, vasárnap reggel nálam volt reggelin és ezt mesélte:

— Borzasztó álom volt az éjjel. Hermann Levy direktornak a hálószobájában voltam. Betegen feküdt. Megölelt, megcsókolt és hirtelen holtan esett össze.

Két órákor Mottlall ebédhez ültem, amikor Karlisruhóba a következő telegramot kapta a feleségétől:

Levy ma reggel Münchenben meghalt. Koszorút küldök ravatalára.

† **Milyen volt a Babel tornya?** Egy francia tudós, Mély — mint egy párisi tudományos folyóiratban kifejtette — megtalálta egy eddig ismeretlen görög kézírásban a Babel tornyának leírását. A kézírás adatai szerint a torony 94 kilométernyire volt Babilontól. Alapépítményének egy-egy oldala 184 méter széles volt. A torony négyzetleltű épület volt s hét emelet magas. Az emeletek teljes magassága 67 méter. A torony tetőjén levő kis szentélybe 365 lépcső vezetett, amelyek közül 305 ezüstből volt, 60 pedig aranyból. A lépcsők az év 365 napját jelentették. A hét emelet a hét hét napjának felelt meg.

† **Az automobil ellensége.** Él Cabourg francia községben egy jómódú birtokos, aki sehogyse tudja megbocsátani az emberiségnek, hogy le nélkül járó kocsiin szaladgál. Háza éppen az országot mentén van, ott, ahol naponta tíz-husz gépkocsi pöfög végig. A derék ur kérvénnyel fordult a községtanáshoz, kérve, hogy tiltsák el a gépkocsiknak az országhozon való közlekedését. A községtanács a polgármester

indítványára elutasította a birtokost. Az automobil ellensége erre bosszút forralt. Kivágott erdejében egy terebélyes fát, s adatmasztotta a kerítéséhez. Ahány-szor csak egy automobil közlede, a birtokos kortései kiöntötték a fát keresztben, az országút közepére. Az ur meg pokoli kéjjel dörzsölte kezét, amikor a gépkocsin jövő ember az összes szenteket lekívánta az égből. De ez még nem volt neki elég. Követelte, hogy az olyan polgármester, aki megengedi, hogy gépkocsik járjanak a községben keresztül, mondjon le az állásáról. Ha pedig nem mond le, akkor ő, az automobil ellensége átalakítja a házat olyan szanatóriummá, ahol csupa ragadós beteg üül. A polgármestert a legközelebbi választáson egyhangulag megválasztották, amire a mi emberünk azzal felelt, hogy beváltotta a fenyegetést. Azóta vídaman üdülnek házában a felgyógyult himlősök és egyéb ragadós betegek. Utóbb a község már könyörgésre fogta a dolgot, de az automobil ellensége nem enged. Követeli, hogy a polgármester mondjon le s most már petroleumgyárral és enyvidző teleppel fenyeget. Hogy mi lesz a vége, nem tudni.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, május 24. — Római katolikus: Áldozó csütörtök. — Protestáns: Áldozó csütörtök. Janika. — Görög-ország: (május 11.) Mór vt. — Zsidó: Ijar 25. — A nap két 3 óra 57 percekor. — Nyugszik 7 óra 23 percekor. — A hold két éjjel 1 óra 46 percekor. — Nyugszik délután 2 óra 25 percekor.

A miniszterek nem fogadnak.
A budai tornacsigolyt júniusban. Délelött 11 órákor ünnepi közgyűlés a budai vígadó emeleti termében, délután 4 órákor disztorna az egyet Margit-körtüri játszótérén; este 9 órákor disztancsora a vígadóban.

A budapesti poliklinikai-egyesület közgyűlése délelött 11 órákor a poliklinikán (VII. Hársfa-utca 13-15.)
A jöszefvárosi jétkonygsági egyesület közgyűlése délelött 11 órákor az előjáróság épületében.

Nemzeti múzeum: Állattár, nyitva van délelött 9 órától délután 1 óráig.

Tavaszi tárlat a városligeti Múcsarnokban, nyitva délelött 9 órától délután 6 óráig. Belépő díj 1 korona.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva délelött 9 órától esti 9 óráig. Belépődíj 40 fillér.

Földtani múzeum (Stefánia-ut. 14. sz.) nyitva délelött 10-1 óráig. Belépő díj nincs.

Az iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelött 9-től 1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelött 9-12 óráig és délután 3-5 óráig.

Műegyetemi múzeum (Kerepesi-ut. 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körtü 19.), nyitva délelött 9-1-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelött 10-1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelött 9-12-ig, és délután 3-8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-8-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9-től délután 2 óráig. Tulajdonos-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt.

megei aljegyző, aki minden délelött kilogavolt, — ami természetes, hiszen akkor van a hivatalos óra ...

A megei aljegyző úgy ülte meg a lovát, akár a legdaliásabb huszártiszt. Egyáltalán ropant déleg és kevély fiatal ur volt. Nem képzelhetünk büszkébb magatartást, mint mikor ő a megyebálon a négyesen rendezte; nem képzelhetünk a parancsolóbb hangot, mint a hogy ő hajnal-tájt a cigányoknak odakiáltotta, hogy ne merje más nótáját huzni, csak az övét. Ahogy ő a kis város utcáin lovagostorával végig ment: mindenki belátta, hogy így csak egy véres győzelemből hazatért, diadós, ifju hadvezér mehet, vagy pedig egy aljegyző, aki a vármegyei uralkodó család sarja. Bártfay Dezső csak akkor volt alázatos, amikor egy-egy szürke fiskális irodájába fölfáradt, hogy baladékat kérjen az ellene kitűzött árverésre. Akkor barátságos is tudott lenni a fiskálisokkal szemben, akik pedig éppen nem tartoztak a gentryhez; sőt kunyorálni is tudott nekik, csakhogy a heitációt megakadályozza, amit e türelmetlen szabók és egyéb hitvány izmaeliták kértek ellene, akiknek a kellemetlenkedését nem lehet párbajra való kihívással elnémitani. Amde Bodvayné nem látta Bártfay Dezső urat a fiskálisok előtt hajlongó alakjában; ő csak a háts lován látta, amikor a hatalmas, fejedelmi állat oly híven engedelmeskedett az aljegyző ur minden kézmozdulatának, mintha a gazdája nem is volna az árával adós ...

Bártfay ur tehát minden nap ollogavolt a Bodvay-ház mellett, az akadémalombos országúton, olyan kevélyen fogadva nyeregéből a parasztköszönését, akár a hódító angol nemzet tisztje az indiai bennszülöttek üdvözlését ... Eleinte csak egy-egy futó pillantást váltottak, később Bártfay ur nekibátorodott, hogy köszöntse is a szép asszonyt, mert Bártfay ur az llyesmire hamar von magának bátorságot. Az asszony elnézte a továbbtűnő lovat, akinek eleinte igazán csak a paripáját bámulta. Kicsi leány korában is mindig hátsról őbrándozott, melyen messze, messze vágat-

hat, szélnél sebesebben, nyaktörő akadályokon átváratva. De hát a szegény katonatiszt gyermekeké hogy állott volna módjában ezt a nagyuri passzióját kiélegetni? ... Most tehát annál erősebben fölébredt benne az amazon-szenvedély. Ott akart vágatni a 6 is, ládadozó, nehezen fekézhető paripán, lángoló arccal, dobogó szívvél, a daliás, büszke lovas mellett, — aki a képzeletben persze nem volt a férje, a derék építési vállalkozó ...

Egy délelött a megei aljegyző ur tiszteletét tette a Bodvay-házban, hogy átadja nagybátyja, az alispán megbízását, aki a kitűnő mesterre akarta bízni ama hid helyreállítását, melyet az áríz éppen akkor lesodort. Lám, milyen különös! Éppen ez áríz által elsodort hidon tudott a gavalér a szép asszony ismeretségébe jutni. Mert az ismeretség azután mindig bizalmasabbá vált, az aljegyző ur mindig sürűbb látogatója lón a Bodvay-háznak. Sokat beszéltek a lovaglászról s ilyenkor az asszony szeméből kilángolt a vágy, úgy, hogy Bártfay egy izben a férj jelenlétében jegyezte meg:

— Nagyságos asszonyomnak nagy kedve volna erre a mulatságra. Nos, akkor csak egy szavába kerül. Ahogy én Bodvay tisztelt barátomat ismerem: holnap már az istállójában lesz a legszebb háts paripa ...

— Ugyan monjen! Való is az már az ilyen öreg asszonyoknak! nevetett Bodvayné és a szive csak úgy repesett a gondolatra, ha a férje csakugyan venne neki egy háts lovát ...

S Bártfay ur valóban jól ismerte az ő igen tisztelt barátját, mert a derék ember még aznap titokban megkérte, hogy legyen segítségére a felesége óhaját teljesítésében. Vegyen neki egy szép paripát, mivelhogy ő nem ért az ilyesmire. Amire Bártfay ur rögtön elhívatta a lócsiszárját, mondván neki:

— Lássá: milyen jó üzletet szereztem magának! Aztán már most ne zaklasson az én lovam áráért ...

Hőfőhő paripát kanott Bodvayné az urától.

Hivatalos órák délelött 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az élelmiszeripar és az élelmiszeripar) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelött 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiállítások központi élelmiszeripari (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körtü 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somogyi Múlató, Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőcsöb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások konyhájával.

Petanovits Météporkó szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince 6-termeken Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsa ma Budapesten ülést tartott *Bilinski* lovas kormányzó elnökletével. A főtanács a bankvezetés indítványára elhatározta, hogy a kamatlábat ez idő szerint nem változtatja meg, továbbá elhatározta, hogy sőtárványokra és magyar királyi kincstárjegyekre való kölcsönöknél a kamatláb egy fél százalékkal a más értékpapirokra való kölcsönöknél érvényes kamatlábon alul tartas. Végre azt is elhatározta a főtanács, hogy Fedgorzen fizetődjé váltók, utalványok stb. után eddig járt távolsági díj ezentul ne eszedessék.

Az új koronajárulék. Amennyire a beérkezett tüdőstások mutatják, a 4%-os koronajárulék jegyzésére mai napra kitűzött aláírás a kölcsön igen telemes tulajgyezését eredményezte, úgy, hogy a jegyzések jelenékeny leszállításának lesz helye. Az aláírás kedvező eredményéhez különösen Magyarország — még pedig egy a székesfőváros, mint a vídók — igen lényeges mértékben járult hozzá. A Magyar Általános Hitelbanknál bejelentett jegyzések 30-40 millió koronára ragnak.

A Duna-Gőzhajós Társaság közgyűlésének határozata értelmében 1900. évi június 1-jétől kezdve az esedékes részvény-szelvényt bécsi és budapesti főpénztárainál 16 koronával váltja be.

Fizetésektelelenségok. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Goldstein Izrael Mózes kereskedő Csernowitz, *Schönwald* Zsigai kereskedő *Trencsón*, Baburek Károly kereskedő Rakonitz, Weisz Mór kereskedő Zilah.

olyant, mint egy mesebelü táltos. S az asszony előtt olyannak tűnt föl az ő lovaglása a harmatfriss, csillogó reggeleken, mintha meseparipán, meseországba repülne ki az életéből, mely gyermekkorában fekete nyomorúság volt, asszonykorában csupa egyhangú szürkeség. S látta őket messze szállani, látta az asszonyt mindig lángolóbb arccal visszatérni az öreg, fehérfejú Zsarkovic kapitány, aki most már egyedül üldögezt az azon a veszedelmes, végzetes tornácson ... Gyönyörködött az édes, szépséges leányában, aki oly délecegen ült a nyeregben, oly kecsesen tudott a nyeregből a földre lebbenni, — de azért mégis egyre buszabban és mélyebben hanyatolt alá a feje a mellére. Es esőndesen becsoszogott az istállóba és megveregette a nyihogó meseparipá nyakát s bár igen-igen szerette a pompás állatot, szilárd eltökéltséggel mondá neki:

— Bist ein prächtiges Thier, Muci. De azért bizony mondom: arzenikumot keverek a zabod közé, derék Muci ...

III.

Fényes, forró augusztus havában Lajos napja közlegett azonban és e nap közledelede teljesen elfoglalta a vén Zsarkovic minden gondolatát. Behúzódott a kert egyik rejtett zugába, a leg-sürűbb lugasba és térdei közé fogván kiesi unokáját, fölemelte az állát a leendő generálisnak vagy tengernagynak, aki most még csak matróz uniformist viselt.

— Nos, halljam, édes fiacskám, e ltudod-e már mondani hibátlanul a köszöntőt az apuska nevenapján?

S összecsókolgatta a gyermeket százszor, ezerszer, ha az csakugyan fennakadás nélkül el tudta mondani a névnapüdvözlését, amely szerint ahány csillag van az égen, sőt ahány virág van a réten, nemkülönbön:

Valahány harmatcsepp,
Csillog a fűszálon:
Édes apuskámra
Annyi áldás szálljon!
(Folytatás a következők.)

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 38,50 korona, áruban 39.— korona.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-terti vásári pénztár részvényszerűségi tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 924 darab, magyar tehén: 603 darab, szerbiai ökrök 537 darab, szerbiai tehén 19 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 34 drb, bika 139 darab, összesen 2256 drb.

Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök — darab, fejős tehén 232 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 60.— K-tól 64.— K-ig, kivételesen 66.— K., 100 kilonként élő súlyban, középminőségű 52.— K-tól 58 K-ig, silányabb minőségű 44 K-tól 50 K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 52 K-tól 58.— K-ig, kivételesen —, K-ig, silányabb minőségű 44 K-tól 50 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 62 K-tól 68.— kivételesen — K-ig, középminőségű 52 K-tól 60 K-ig, silányabb minőségű 46 K-tól 50 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 52 K-tól 62.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 46.— K-tól 50.— K-ig. Bika jobb minőségű 52.— K-tól 66.— K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 46.— K-tól 50 K-ig. Bivaly — K-tól 44 K-ig, kivételesen —. K. Magyar tehén 42.— koronától 56.— koronáig, kivételesen —. koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételesen 66 koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — K-tól — K-ig, kivételesen — K 100 kilonként, — K-tól — K-ig páronként, közép — K-tól — K-ig, — K-tól — K-ig páronként. Hizlali való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-tól — K-ig. Fejőstehén keresztelt szines 130 K-tól 220 K-ig drbont, bonyhádi faj 240 K-tól 320 K-ig, kivételesen — K-ig drbont. Igás bivaly — K. páronként. — A felhajtás vágómarhától 200 darabkal kisebb volt a mult hetinél, miertis jobb minőségű fiatal marhák árai némely esetben 2.— koronával métermázsánként emelkedtek. Idegen vendők ugyan tekintélyes számmal jelentek meg, de a magas árak miatt tartózkodtak a bevásárlástól, azért az irányzat általában élénkebb nem volt mondható, sőt a vásár vége felé ellenyhult, s csak mult heti arakon lehetett eladni. — Fejőstehének ma a szokottnál nagyobb számban voltak felhajtva, ezeknek árai darabonként 10—20 koronával hanyatlottak.

Borjuvásár. 1900. évi május hó 23-án. (A budapesti marhavásárterti vásári pénztár részvényszerűségi tudósítása.) Felhajtás: Belsőföldi élő borju 1653 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növények marha 64 darab, bárány élő 120 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételéből: Árjegyzések. Belsőföldi élő borju 50—68 f.-ig, I. r. 69—78 f.-ig, kivételes 84—100 f. kilonként, leölt borju I.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig, Növények marha 42—50 f.-ig kilonként, I. r. 100—56 f.-ig, Bárány élő 12.—16.— k., leölt bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként. Kecse — k-tól — k-ig. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferenfvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-tóvárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi május 22-én. Készlet 331 darab. Erkezett 1043 darab. Összesen 1374 darab. — Eladatok: 874 darab. Maradt 500 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 96—102 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 98—105 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 84—90 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 84—90 koronáig. Malacok 72— korona 100 kilonként. A vásár hangulata élénk.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 1493 drb. Az üzlet szilárd. Jegyzetelt: Kivittelt juh 52—57 nyirt és selejtes juh 44—45 fillér. Fogyasztási juh 68 fillér.

Bécsi szuromarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhottak 4572 darab élő borjut, 1018 darab élő sertést, 1959 darab levágott sertést, 210 darab levágott juhot, 750 darab bárányt. Az irányzat javult borjura.

Eladási árak: Levágott borju 80—100 fillér, elsőrendű 102—112 fillér kiv. — fillér, élő borju — 72—90 fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 114—124 —128 fillér, fiatal sertés 68—82 fillér, kivételesen — f., levágott lebez sertés 90—96 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt sertés — fillér, zsirra hizlalt sertés — fillér, könnyű sertés 90—96 fillér, elsőrendű süldő 80—92 fillér, silányabb — fillér, levágott juh 68—83 fillér, bosnyák silányabb sertése — fillér, kilogrammonként. Bárány 14—25 korona, kivételesen — korona páronként.

A pünkösdi héten a marhavásár kedden tartatik meg.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, május 23.

Élénk kínálat és mérsékelt kereslet mellett nyugodt irányzattal 14.000 métermázsza buza került változlan árral eladásra. Zárlatkor néhány tétel tartott árral került forgalomba.

A rozs szilárd, néhány fillérrel drágább.

Eladatok:

Buza, Tiszavidéki: 2500 mm. 79-5 k. 8 K. 30 f., 450 mm. 79 k., 8 K. 30 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k., 7 K. 90 f., búkkönyös, 200 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 75 k. 8 K. — f. Kalocsai: 1825 mm. 75 k. 7 K. 90 f.

Csongrádi: 2700 mm. 76 k. 8 K. 12 1/2 f. Pestmegyei vidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f. 500 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 78-5 k. 7 K. 80 f., búkkönyös, 1500 mm. 78-2 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 77-5 k. 8 K. 10 fillér.

Paksi: 1800 mm. 75 k. 7 K. 97 f. Raktár áru: 700 mm. 77 k. 8 K. 15 f.

Mind 8 hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 K. 25 f., hajóból, 50 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 7 K. 20 f., kpl., paritás, 100 mm. 7 K. 19 f. kpl. paritás, 100 mm. 7 K. 20 f., 50 mm. 7 K. 25 f., 50 mm. 7 K. 10 f.

Arpa: 100 mm. 6 K. 30 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktörzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buzák, Kilo, K-tól, K-ig, Ár, and other specifications for various types of wheat and grain.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Kilo, K-tól, K-ig, Ár, and other specifications for various types of grain.

A határidőfizetés folyamán a következő kötések történtek:

Table listing various grain contracts with columns for item name, quantity, and price.

Dél egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a törzsden:

Table listing grain prices at 1 o'clock with columns for item name and price.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table listing grain prices at 5 o'clock with columns for item name and price.

A budapesti értéktörzsde.

A mai értéktörzsde irányzata kedvezőtlen terméskilátásokra, amelyeket főleg Bécsből híreszteltek, gyenge irányzatot tüntetett fel. Bécsből tömegesen jöttek eladási megbízások, minthogy az ottani spekuláció igekezett a küszöbön álló ellátás előtt hasse-engagemenzeit lebonyolítani. Az előzárlat egy árnyalattal jobb volt.

A helyi piac üzletellen, de gyengésre hajló volt. A déli törzsde üzletellen és változatlan volt, végül általános lanyhaság terjedt el s az összes értékek az üzlet folyamán ismét veszteségeket szenvedtek. A helyi piac is gyenge volt, csekély forgalom mellett.

A valutapiac változatlan. Az előzárlat: gyenge.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 719.50—721.20. Osztrák-magyar államvasút 650.25—652.—. Leszámlított bank 494.—. Rimamurányi vasmű részv. 578.—579.— korona.

A déli törzsde lanyha. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 719.50—720.25. Osztrák-magyar államvasút 650.—651.50. Kézúti vasút 620.50—622.— korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 91.40. Kereskedelmi bank részvény 2670. Adria 495.— korona árfolyammal.

Utózársde. A 4 irai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 717.75. Magyar hitelrészvény 722.—. Leszámlított bank 494.50. Rimamurányi vasmű 570.—. Osztrák-magyar államvasút 648.50. Kézúti vasút 621.—. Villamos vasút 318.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table showing Hungarian government debt with columns for currency type and amount.

b) Osztrák Államadósság.

Table showing Austrian government debt with columns for currency type and amount.

c) Idegen Államadósság.

Table showing foreign government debt with columns for currency type and amount.

II. Más kölesönök.

Table showing other debts with columns for item name and amount.

III. Záloglevelek és kölesönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bonds and securities with columns for issuer and amount.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table listing priority bonds with columns for issuer and amount.

V. Bankok részvényei.

Table listing bank shares with columns for bank name and amount.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares with columns for bank name and amount.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares with columns for company name and amount.

VIII. Gőzmalomok.

Table listing steam mill shares with columns for mill name and amount.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing mine and brick factory shares with columns for company name and amount.

X. Vasutvek és gépgyárak részvényei.

Table listing railway and machine factory shares with columns for company name and amount.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table listing printing house shares with columns for company name and amount.

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI—XVI. alatt jegyzetkeket pedig darabonként koronáiban.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share price. Includes entries like 'Alf. wagn.-kölcs.', 'Bécsi villamos.', 'Köz. magyar selyemipar.' etc.

XIII. Közközlési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and share price. Includes entries like 'Adria tengerhaj.', 'Egységes vasút.', 'Magyar posta-és telegraph.' etc.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Lottery name and price. Includes entries like 'Eszaki', 'Magyar', 'Ungar', 'Kassa-oderbergi', 'Magyar-railai', 'nyugodt' etc.

XV. Pénzszemek.

Table with 2 columns: Currency type and price. Includes entries like 'Vert arany', '10 frank arany', '50 márkás' etc.

XVI. Külföldi váltók (Átra).

Table with 2 columns: City and exchange rate. Includes entries like 'Amsterdam', 'London', 'Német piac' etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árnyékbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

- List of commodity prices: 'Jegyzések: Heremec: lucerna magyar', 'korona, vörös aprószemű', 'erdélyi korona, vörös búsági', etc.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 23. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A magyar földművelésügyi minisztérium jelenti, hogy az időváltozás május 21-ikén északra meglehetősen nagy károkat okozott rozsban, a szőlőkben és a gyümölcsösökben; ennek következtében rozsz iránt élénk volt a kereslet s árfolyama 11 fillérrel emelkedett. Buzában is szilárdabb volt az iránzat s 7 fillér lett a javulása. Ezt az emelkedést sem a kedvező időjárás, sem a külföldi jelentések nem akadályozták meg, mert a párisi szilárd árfolyamokat ellensúlyozták a liverpooli lanyha és a new yorki nyugodt jelentések. Zab és tengeri árfolyama nem változott, repce hanyatlott, az ára 30 fillérrel esett.

Buza május-juniusra 8.12, őszre 8.33-8.37, rozs őszre 7.70-7.77, zab május-juniusra 5.45-5.44, tengeri május-juniusra 5.83-5.84, rozs május-juniusra 7.63-7.65, zab őszre 5.62-5.63, tengeri július-augusztusra 5.88-5.89, tengeri szeptember-októberre 5.98-5.99, repce augusztus-szeptemberre 13.95-14.5 koronán kelt. Felmondottak 1000 métermáza rozsot és 3000 métermáza tengerit.

A készárú piacon az üzlet jelentéktelen volt, az iránzat változatlan maradt. Rozsban tíz fillérrel magasabbak voltak a követelések. A tőzsde zárlatok gyöngyölt. Buza május-juniusra 8.18-8.16, buza őszre 8.44-8.40, rozs őszre 5.83-5.81, zab őszre 5.65-5.64, tengeri szeptember-októberre 6. - korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde csendes és gyöngye. Utolsó prolongáció valamivel olcsóbb tételek mellett folyt, mint tegnap, 5/8-5/4 százalék. A déli tőzsde üzletlelen. Zárlat gyöngye. Bécs, május 23. (Magyar értékek számla.) 4% aranyjárdék 114.80. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 138.25. Magyar vasúti kölesön ezüstben 80. Magyar keleti vasúti állami kötvény 115.75. Magyar leszámított és pénrváltóbank... Kassa-oderbergi vasúti részvény 350. Magyar kereskedelmi bank 2670.

649.25. Elbavölgyi vasút 476. Alpesi bányarészvény 505. 20 frankos arany 19.27. Londoni váltó 242.40. Bécsi Tramway 384.50. Az iránzat gyöngye.

Bécs, május 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A déliúti magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 718.25 Magyar hitelrészvény 721. Angol-Osztrák bank 285.50, Bécsi bank egyesület 510. Union bank 292. Ländlerbank 443.25. Osztrák-magyar államvasút részvény 650.25, Lombard 108.50. Elbavölgyi vasút 477. Északnyugati vasút részv. 408. Donányrészvény 292. Rimamurányi vasút 572. Alpesi bányarészvény 507.50. Májusi járadék 97.40. Magyar koronajárdék 91.30. Török sorsjegyek 115. Német birodalmi márká 118.33. Napoleon d'or 19.27.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, május 23. (Tiszai tudósítás.) Biztatás hiányában az üzlet nem tudott megélni. A spekuláció kedveltségére miatt az árfolyamok nagyrészt lendültek. A közélet utolsó alkalmával végzett realizációk is nyomták a hangulatot. A közértesítők mindeztálal megtagították árfolyamukat. A vasipar részvények közül a Laurahob részvényei emelkedtek. Bankrészvények gyöngye kezdet után ártartók voltak. Vasutak közül Kanada-Pacific és Kelet-porosz vasúti részvények kissé javultak. A spekuláció általában tartózkodó volt a holnapi ünnep miatt. Utózárlat Párisra bányádt. Hitelrészvény bécsi előadásokra nyomatott. Utimópénz 4/8. Magánleszámlított kamattal 4 1/2%.

Berlin, május 23. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 97.50. Osztrák aranyjárdék 97.50. Elbavölgyi vasút 476. Magyar koronajárdék 91.25. Osztrák-magyar államvasút 138.25. Kassa-oderbergi vasút 350. Bécsi váltó 84.40. Magyar vasúti beruházási kölesön 101.30. Alpesi bányarészvény 505. Disconto-Commandit 184.25. Általános villamosok Edison 244.80. Gelsenkirchener 214. Laurakohó 258.25. 4 1/2% ezüstjárdék 96.25. 4% magyar aranyjárdék 96.60. Osztrák hitelrészvény 223.25. Déli vasút 26. Károly Lajos vasút 26. Orosz bankjegy 216.40. 4% új orosz kölesön 98.60. Török dohányrészvény 155. Olasz járadék 94.50. Magyar hitelbank 26. Dynamit Trust 159.75. Harpeni 226.10. Az iránzat bágyadt.

Berlin, május 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Feti toralóm. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 96.90. Magyar koronajárdék 91.25. Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államvasút 138.25. Déli vasút 26. Északnyugati vasút 408. Elbavölgyi vasút 477. Orosz bankjegy közpénz 216.40. Buschtiebradi 216.40. Orosz bankjegy 216.40. (Utolsó.) Lombard 108.50.

Hamburg, május 23. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 96.25. 1860. sorsjegy 138.25. Déli vasút 26.75. 4% osztrák aranyjárdék 96.25. Osztrák hitelrészvény 223.65. Osztrák-magyar államvasút 138.25. Olasz járadék 94.30. 4% magyar aranyjárdék 96.65. Az iránzat gyöngye.

Frankfurt, május 23. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 96.65. 4% osztrák aranyjárdék 97.75. Magyar koronajárdék 90.85. Osztrák-magyar bank 120.55. Déli vasút 25.80. Elbavölgyi vasút 476. Londoni váltó 204.85. Bécsi bank egyesület 510. Villamos részvény 108.80. 8% magyar aranyjárdék 96.85. Osztrák hitelrészvény 224.20. Osztrák-magyar államvasút 138.80. Északny. vasút 408. Bécsi váltó 84.33. Párisi váltó 91.35. Unionbank 292. Alpesi bányarészvény 505. Az iránzat szilárdult.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 23. A sertésüzlet iránzata változatlan. A) Hízott sertésár: I. A) Magyar első osztályú: Orosz nehéz (páronként 400 kilogramm) felüli súlyban 100-102 fillér. Orosz közép páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban - kraicérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm) felüli súlyban 105-107 fillér. Fialat közép (páronként 251-280 kilogramm) felüli súlyban 103-104 fillér. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 100-102 fillér. II. Magyar első osztályú: Nehéz (páronként 280 kilogramm) felüli súlyban - kraicérg. Közép (páronként 240-260 kilogramm) felüli súlyban - kraicérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm) terjedő súlyban - kraicérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 280 kilogramm) felüli súlyban - fillér. Közép (páronként 250-320 kilogramm) terjedő súlyban - fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm) terjedő súlyban - fillér. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm) terjedő súlyban - fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm) terjedő súlyban - fillér. V. Szorbai: Nehéz (páronként 280 kilogramm) felüli súlyban 102-104 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm) terjedő súlyban 101-102 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm) terjedő súlyban 97-100 fillér. Sertésárak száma: 1900. május hó 21. napján volt készlet 43230 darab, 1900. május hó 22. napján felhajtott 758 darab, 1900. május 23. napján elszállított 383 darab, 1900. május hó 23. napjára maradt készletben 43605 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 23. Kinevezések. A pénzügyminiszter az orsovai adóhivatalhoz Fekete Károly nagyszámú adóhivatali gyakornok adóhivatali tisztviselői ideiglenes minőségben, az ő-bécsi adóhivatalhoz Neogrády József ottani adóhivatali díjtalan gyakornokot adóhivatali ideiglenes minőségben; az igazságügyminiszter Themleitner Gyula szombathelyi törvényszéki joggyakornokot a gyulai törvényszékhez és Hornyák Aladár miskolci törvényszéki joggyakornokot a nagybányai járásbíróhoz allegyözökre, Bacskor Antal zölömyi járásbíróhoz segédtelegekkénevezetté a beszercebányi törvényszékhez iradottat. Fleischer György esztergom érster.

igazolványos altisztet a pécskai járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Athelyesek. Az igazságügyminiszter Faszinger Rezső szentendrei járásbíróhoz segédtelegekkénevezetté az ő-lubli járásbíróshoz, Pálk István pécsvárad járásbíróhoz irnokkát a privyigei járásbíróshoz helyezte át.

Megerősítés. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Pfeifer Ignác okleveles vegyésznek a kir. József-műegyetemen a 'tűzöl anyagok és a víz technológiájából' műegyetemi magántanárá történő kinevezését jóváhagyta és nevezettet ezen minőségében megerősítette.

Nemmagyarosítás. Kiskoru Gergely Katalin barcsi illetőségű ugyanottani lakos vezetőnekének Gyertyásra, Hausner József eperjesi m. kir. posta-és távirat-segéd-tiszt vezetőnekének Várra, Rosner Lóbi Lajos komáromi illetőségű budapesti lakos vezetőnekének Rónára, Róth József síföldi illetőségű budapesti lakos vezetőnekének Halmosra, Braun R. soproni illetőségű ugyanottani lakos vezetőnekének Gyulára, Kiskoru Zechbauer Ferenc felső-kismartonhegyi illetőségű kismartonai lakos vezetőnekének Zoltánra, Holländer Gyula tolnai illetőségű eszki lakos vezetőnekének Horvára két átváltóztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Felügyelők. Pénzügyi biztos Martonvásáron két hét. Adóellenőr a karacsense adóhivatalánál 14 nap. - Pénzügyi fogalmazó a nagyvárad pénzügyigazgatóságánál 14 nap. - Három tanár a décsi állami gimnáziumánál június 15-ig. - Iroda-segéd-tiszt az igazságügyminisztériumnál június 25-ig. - Gyakornok a budapesti dohányjévedéki igazgatóságánál 28 nap. - Tanárok a mostari, a dolmatuzali főgimnáziumban és a banjalukai főreáliskolában június 15-ig. - Bíró a kolozsvári törvényszéknél két hét alatt.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállítók Budapest, VII., Kerepesi-ut (36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok Zeneplata. Megjelenik: MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, - minden további magyarázat nélkül. Egyszermsind 65 legrsbebb magyar s más kedvelt darab. Ár a frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytők: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrássy-ut 5.

Első Leánykibazásati Egylet Budapestem, VI. ker., Teréz-kört 40-42. szám. Alapítattott 1863. évben. Kifizetett nárszultalékot 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kibazásati biztosításokra. 300 frttól 10.000 frt.

Időjelzés.

- A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. - Budapest, május 23. Az északnyugati minimummal kapcsolatosan az Alpekek fölött nyulványi képződött és ugyancsak alacsony nyomású terület állott elő tegnap óta a Földközi-tenger keleti medencéjén. A maximum megerősödve Oroszországba vonult, ahol az idő ennek következtében száraz jellegűt vett fel, míg egybűtt helyenkint - jobbra zivataros - esők keletkeztek. A hőmérséklet európaszerre magas. Hazánkban az éjjel és a reggeli órákban az ország déli részein, valamint az Alföldön esők léptek fel, északon azonban az idő, mely egybűtt igen enyhe, derült maradt. Kültetés: Meleg idő várható, helyenkint - főleg az ország délnyugati felében - zivatarokkal.

Advertisement for 'Köhögés és tüdő' (Cough and Lung) medicine. Text: 'Köhögés és tüdő-bajok a felülmuhatatlan bécsi eredeti utifü-kivonatnedv-mészavassal, használata mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmaztuk mindennemű tüdőbajoknál, mellhurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásodásnál stb. Ezen kitűnő szer minden köhögést csillapít, feloldja a nyálkát, elmulasztja a rekedtséget, meggyógyítja a tüdőbetegségeket, csillapítja az éjszakai izmadszt, enyhíti a fájdalomat a mellben és a tüdőben, minálfova elafatológ is hat, E könnyen emészthető vasvegyület tartalmazó fagy érőitűvel két a tostro, amelynyiben a vas a vért javítja és gyarapítja, midál a betegnek ápradt kinézése is csakhamar elműlik és az arczsin ismét a rendez lesz. Egy tüdőbajos vagy vöröszegény so melessza el tehát ezen kitűnő gyógszert használni, mely rövid idő alatt visszaadja az óhajtott egészségét. E szer valódiságának bizonyosságául a mellékkelt két törv. védjegyvel van ellátva. Ne hagyjuk magunkat vévára vezetni és értéketlen utánzókat vásárolni, melyek a fennebbi nevének csak némely anyagát tartalmaznak és emellett gyakran drágábbak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10 kr., posta útján 20 krral több csomagolás és szállítólevél feljében (parté nélkül). Előállítás és forgatás: TRNKÓCZY VIKTOR Franciscus-gyógyszerész Bécs, V/2. Schönbrunnstrasse 107. Székel: KUNSTURMERSTRASSE 13. Budapesti raktárak: Török József-gyógyszerháza, Király-utca 12. továbbá Raditz Róbert, gyógyszerésznél, VIII., József-kört 64. és a Nádor-gyógyszerháza, Váci-kört.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Signorini Ferenc vendégfellépővel.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Nedda	Szilágyi	Silvio	Takáts
Canio	Signorini	1. pór	Ney B.
Tonio	Várady	2. pór	Juhász
Beppe	Kiss		

Utána:

Zuleika.

Ballet 3 képből. Szövegét írta Brill Jenő, zenéjét szerző Stern Árpád. Choreográfáját Smeraldi César készítette.

Kezdte 7 1/2 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Az ember tragédiája.

Dramai költemény, írta Madách Imre. Színrakalmazta Paulay E. Zenéjét szerzerzte Erkel Gyula.

Személyek:

Az Ur	Éva	Fáy Sz.
Rafael	Palotai	Mészáros
Gábor	Gerő L.	Nádai
Mihály	Paulay	Szigeti
Lucifer	Gyenes	Arthur
Ádám	Pálfi	Eltét
		Abonyi

Kezdte 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Délután 3 órakor, mérsékelt helyekkel.

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tálay Kálmán	Góth	Napoleon	Hegedűs
Lilla	Lánczay	Filip	Gál
Baráth Ödön	Tapolczai	Flóra	Delli
Bisotka	Szerényi	Zsuzsi	Makróczy
Miska	Gyöző	Guszt	Bárdi
Lizi	Pécsi	Narcisz	Almási

Este:

Golgotha.

Dráma 3 felvonásban. Írta Philipp Félix. Fordította Rutkai György.

Személyek:

Prötörus	Szathmáry	Ella	Berzsei
Johanna	Jászai	Bilau	Gál
Herbert	Góth	Dorottya	Szerényi
Alfréd	Fenyvesi	Ferenc	Baassa
Egon	Bihari	Helén	Ráint

Kezdte 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

K. Kopácsy Juliska asszony mint vendég.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Írták Meilhac és Halévy. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzerzte Offenbach.

Személyek:

Páris	Hogyi	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Kopácsy	2. Ajax	Szerdahely
Agamemnon	Tollai	Orestes	Kápozna
Calchas	Németh	Leona	Réza

A 3-ik felvon. Páris álmája. Táncoz némajáték. Kezdte 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

El Párisba!

Látványos, zenés bohózat hat képből. Írták Heltai Jenő és Makai Emil.

Személyek:

Sólyom	Füredi	Manci	Láng E.
Szobránci	Kardos	Borisika	Aranyossy
Mák Józsa	Sziklai	Filip Tóbi	Giréth
Osztópán	Boross	Cascara	Margó

Kezdte 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.

Ma csütörtökön, május hó 24-én

Betépő díj este 8 óráig 20 kr. azontul 50 kr.

6 nagy előadás 1/2, 5, 6, 7, 8, 9 és 10 órákor.

az összes művészek fellépte, köztük 2 ízben

LOCKHARDT

a tótágast álló csoda elefántjaival.

Megnyitás d. u. 3 órakor.

Zongora-terem és

kölesüző-intézet

A. Thierfelder, Wien, 7/3.

Burggasse 7/c.

Legnagyobb zongora, piano

és harmonium-raktár.

Központi és részletesre meg-

lét való eladási.

Ótós kölesüzősi díjak.

Lepes árjegyzék ingyen.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű teli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértérme és elegáns külöszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 1/2-kor. Kezdte 8 1/2-kor.

Hatásos sikere a májusi műsorok.

Szenzáció! Fenomenális!

Miss Amelia Stone

a jelenkor legérdekesebb operett énekesnője.

La Jolie Nanon Lucia

párisi excentrikus énekesnő.

LE FOLLET

némajátékosok.

Ugyint fellepte az összes műsoroknak.

Ma:

A trapezuti hercegnő.

Komikus operett Offenbachól.

Előadja az újonnan szerződött operett- és bohózat-társulat.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss

A. nagytőzsde Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által esz-

köztelték; a gépek Wüste és Ruppert gépgyáro-

sok által készítették.

Szolyva-Hársfalva

Klimatikus gyógyfürdő és hidegvízgyógyintézet.

Jarványmentes hely. Állandó fürdőorvos.

Idény: májustól októberig.

Gyógyszertár. Két vendéglő.

Romek szép fokvással, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYÉSZKÖZPONT: Hidegvízgyógyintézet, vasas és gyógyvíves

szanatórium és fürdő, az ideg-ujjban és celtzuroban átalakított

sós és fonyó-belégzéssel intézet, villany-masszázs, természetes me-

legelő, juhsaró; mindezek célszerű használatára a gyógyfürdő

orvosa ügyel fel. Újonnan épült vasúti állomás. — GYÓGY-

JÁVALLATOK: Tüdőbeteg, máj- és vesebeteg, görcs, hörgő-

és tüdőbaj, gyomorbaj, emésztőrendszer, máj- és lépbetegs-

ág, vizeletgyógyászat, specielis és görcsös csontbántalmaknál.

Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés,

melóh légzés, hypochondria. — Vértanok, kövesség, görnyed-

tség, elhízás, reuma, netar, N. B. bajok, fehérfolyás, nátha, hó-

lasi zavaroknál. — Kintőno ellátás és lakás. — Prospektus-

tal és egyéb felvilágosítással szivesen szolgál.

a fürdőigazgatóság.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember !!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéllírótoll és tollszár

gyárának kintőno gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulthatatlanok

és jószáguknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen

versenyképesek.

Különösen ajánlatos: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám,

450 szám, 155 szám, 255 szám, 1890 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a SCHAFFER RÓZA névre.

Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig

csak a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállítmónő,

Bécs, I., Kohlmarkt 6. által fölállított és hasz-

nált széptőszerek által sikerült.

Törvényesen védve.

Poudre ravissante es. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer pró-

bálya, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérrő vará-

szolja és pompás zománca alatt a bőrkétfélek, avarjos és himblőhelyek

is eltűnnek. — A rémeket és redőket kismítja, a káros széptőszerek által

kitagított líkacsokat összehurzza és az arencak üde, rózsás fiatal színt köl-

tesz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet

és nélkül, hogy szeméziós hatása a bőrről eltűnnek. Egy doboz ára 2 ft 50

kr. és 1 ft 50 kr.

Crème ravissante évizidekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán

tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene

Egy tőgey 1 ft 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőrfődeségét, erősíti és a legkintőnb,

biztos hatású toillet-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz nemzetközi kiállításon nagy arany-

éremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőit, márványfehér

hölgyek és urak részére, darabonként 30 kr. — Schaffer Róza asszony

viszavarázsolja az ő „KÉNOIR”-járval minden megcsúszott hajnak ifju-

sági színt, a lezompósított szőket, a legnagyobb gőzzel enyvedő barnát, a bür-

nyeszerű feketét. A „KÉNOIR” egyszeri használata elegendő, hogy a szín

szőre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az

előrt szőrnálvalót eltávolítani és a fejbőrt tisztá fehér marad. Egy doboz ára

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

használati utasítással együtt 1 ft 50 kr. és 5 ft. Valamennyi készítményem

Központi raktár: ROSA SCHAFFER, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

PÖSTKÉZ

(Budapestről 3 1/2 óra)

birneves

ISZAPFÜRDŐI a modern kor színvonalán álló legfőkétebb berendezések. — Úgy jufányos árak, mint kényelmi eszközök tekintetében vetekedik a külföld valamennyi fűrdőivel. Csász., köszvény, neuralgiában (Isfias) szenvedők kérjenek prospectust a fűrdőigazgatóságtól. Junius 1-től villamos világítás.

NEMETALFÖLDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma csütörtökön, május 24-én

2 nagy disz előadás 2

délután 4-kor és este 7 1/2-kor.

A délután 4 órai előadásban a 10 éven alóli gyer-

meket az összes ülőhelyeken felét áztetik.

Az esti előadásban először:

AZ ANGOL VADÁSZAT,

nagy szenzációs sportjáték.

Valamint fellépnek az összes művészek és művés-

nők dus, változatos műsorral.

Holnap este 7 1/2 órakor nagy előadás.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

órák- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

„Siófok“ Balatonfűrdő

Megnyitás június 2-án.

Budapesttől 2 1/4 órányira.

Legalkalmasabb nyaralási és kirándulási hely.

Kedvezményes áru menettérti jegyek.

Magasan feltöltött terület, ment

minden süppedéstől.

Kitűnő ivóvíz (vízvezeték), villamvilágítás.

Pompás fűrdő felséges idegedző hul-

lámveréssel.

Telefon összeköttetés Budapesttel.

Szállodai szobákra rendelést elfogad és föl-

világosítással készségesen szolgál a

Siófok Balatonfűrdő r.-t.

Budapest, V., Árpád-utca II.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP lan PAP lan PAP lan

1. szobhajtható vasszó 5.-

3 db kiváló matrac 10.-

1 db rouge paplan 1.50

1 db rouge paplan prima 2.50

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

1 db szőnyeg 3 m. hosszu 2.-

Színházak, szórakozó helyek.

URANIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Délután 4-kor mérsékelt helyárakkal:

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika-
viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Este:

A női szépség.

Kedzete 7/8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Délután 3 óraker, mérsékelt helyárakkal:

A falu rossza.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta Tóth Ede. Zenéjét
szerzette Erkel Ferenc.

Este:

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Edmond
Rostand. Franciából fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Cyrano	Pethes	Roxan	Hahnel
Christián	Szabó	Mont Fleury	Faragó
Guiche gróf	Klenovics	Bellerose	Sándor
Ragueneau	Krómer	Jodelet	Szalai
Le Bret	Sebestény	Liza	Tárnoky
Carbon	Szilágyi	Mártha	Pajor
Lignière	Radványi	D'Artagnan	Eröss
Valvert	Stoll	Margherite	Kissné

Kedzete 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Délután 3-kor mérsékelt helyárakkal.

Az új honpolgár. (Goldstein Számi.)

Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irta Kövessy Alb.

Este:

A kut és a vadmacska.

(Szulamith-paródia.)

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Miklós Imre.

Énekeszövegeket és coupletákat írta Kövessy Al-
bert. Zenéjét összeállította Váradi Aladár.

Kedzete 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Csütörtök, 1900. május hó 24-én.

Délután fél 4 óraker mérsékelt helyárakkal.

A vasgyáros.

Színmű 3 felvonásban. Irta Onnet György. Fordí-
totta Fái J. Béla.

Este:

Uj Szulamith

vagy: Abszolút Jakab Absolon fia.

Látványos parodisztikus bohózat énekekkel és táncos
egy előképpel és 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás.

Zenéjét szerzette Barna Izso.

Kedzete 7 óraker.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!!

11 óraker:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H.-től.

Megelőzőleg 10 óraker. Megelőzőleg 10 óraker

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne.
Rendező Rott S.

Személyek:

Fachruch Jeremiás szobagyáros	Pfeifer M.
Céla, neje	Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk	Ferenczy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg millióner	Rott S.
Dr. Spitz Gerő, ideggyógyász	Steinhardt G.
Szimahy Leó hírlapíró	Fürst B.
Gedeon, Dr. Kazár szolgálója	Petérdi Gy.
Adonyi Mariska műlovarné	Jungwirth C.
Lili, szobaleány egy budapesti nagy- szállóban	St. Lengyel G.
James, főpincér	Echten K.

Ujságárus, távirószolga.

Üzletáthelyezés.

Igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget ez
úton értesítjük, hogy üzletünk most

Fazekas-tér 6. szám alatt

a budai Vigadóval szemben létezik. További beces
pártfogásukat kérve, kiváló tiszteltetel

Hauer és Márton

női- és férfidivat-kereskedők.

Minden tisztá gyapot.

Gyermekruhák, Iskola-
öltöny 6 frt.

Matrózöltöny 6 frt.

Havelok 5 frt.

ROTHBERGER JAKAB

csász. és kir. udvari

szállító

Váci-utca 6. szám.

Graz.

Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szem-
ben, a legszebb fekvésű szálló, utjonnan ké-
nyelmesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J., tulajdonos.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgái

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kéty

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, verszegénységnek, emésztési zavarok-
nál, gyengeségeknek stb. kítőnő sikerrel használják.
Árak vidékre kobányai vasut állomásra szállítva
1 láda 30 nagy palack 17 K. 50 f.
1 . 30 kis palack 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bér-
mentes visszaadások 5 korona visszaszolgáltattik.

Budapestben kapható minden fűszer- és csemege-ke-
reskedésben és poharanként a „Quisiana Automata
Buffet“-ben is.

Dupla malátás sör és világos márciusi
sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak

MEGRENDELÉS HELY:
Királysörfőző Budapest-Köbánya.

Selyem fehérneműek

csak saját, legkiválóbb gyártmány, legkel-
lemesebb, legpontosabb és legújabb
asóruha (nem megy össze) kifogástalan
minőségű mért k szerint.

J. MÜLLER, Eger, (Csehország.)

első selyem fehérnemű-gyár.

Minták stb. ingyen. Legújabbak elismere-
sések. Orvosilag ajánlja. Probáling 7.-
korona.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter 275. 270. 480 frt jó
hosszú szelvény, ele- 6.- és 6.90 frt jobb
gendő teljes férföltö- 7.75 frt tinam
zetre (kabát, mellény 8.65 frt legújabb
és nadrág) ára csak 10.- frt legújabb tinam

Egy szelvényt csak öltöztetésre 10.- frt-ért, valamint fel-
öltöztetésre, turistáknak, legújabb kamuruhák szel-
vénnyel, minták stb. ingyen. Legújabbak elismere-
sések. Orvosilag ajánlja. Probáling 7.-
korona.

Siegel-Imhof Brünnen.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszál-
gatóról kereskedünk.
A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti
cégnél a gyár székhelyén megrendeli, olcsóbb áron tartjuk.

A világ legjobb fénymáza

A kiállásból szép fényben és tar-
tosan akarja gondozni, vásárolja
csak Fernolend-fénymázát

világos jáhbelnek csak
Fernolend természetes
bőrkrémjét.

90/10 mindenütt kapható. 100/10
100/10. 100/10. 100/10.
100/10. 100/10. 100/10.
100/10. 100/10. 100/10.

Bécs I. Schulerstrasse 21. szám.

A sok értéketlen utánzat miatt
tessék pontosan címre ügyelni
St. Fernolend.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherczog-utca 8. sz.

Gyémánt-utánzatok, párisi legyezők, chinai ezüstárak gyári árakon.

4 1/2 ko. Manilla Melange

kávé

elvérvölva és bérmentve
költségmentesen házhöz
szállítva

7.50 kr.

Belák István

BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Zálogházi

cédlésűk veszek. Eladók
13 latos ezüst evőkezele-
teket, grammja 5 kr., gi-
randolokat, gyertyatartó-
kat, háltaákat, stálcaakat,
grammja 6 kr., 12 darab
ezüst evőeszköz 6 frt 50
kr., teljes 12 személyre
való teljes evőkezeleteket
128 frttól kezdve, dus vá-
laszték mindennemű
ezüst műtővs tárgyab-
an, arany férfiláncok kö-
lőggóval, grammja 35 kr.,
masszív arany gyűrűk 2
frt 40 krtól, tula remon-
toir órák 6 frt. Grünberger
Ármin Béla örökösai Bu-
dapesten, IV., Városház-tér
9., I. em. 23. Hárslázar.
Képes árjegyzőket bér-
mentve és ingyen.
Készletfűzetésre is.

ZOLA

A pénz.
A háború
Nana.

egyenként 2 kor.
helyett 70 fillérről
kapható a „BUDAPESTI
NAPLO“ kiadóhivatalá-
ban, József-körút 18.

Siegel-Imhof Brunn.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszál-
gatóról kereskedünk.
A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti
cégnél a gyár székhelyén megrendeli, olcsóbb áron tartjuk.

Segítsük a magyar ipart!!!

DÓCZI MÓR cipész

saját készítésű nagy cipőraktára.
Bpest, Kerepesi-ut 10/D.

Ajánlja csupán hazai nőtől a
magyar munkások
Által készített oszma-
n tartós cipőt és
csizmát, az osztrák
és külföldi
cipőnél sok-
kal olcsó-
bban, u. m. t.

Férfi-cipő:
Sima cipő borjúbőről ... 3-
Bétes cipő borjúbőről ... 2.20
Fűzős cipő borjúbőről ... 3.50
Sima cipő selyemből ... 2.20
Bétes cipő selyemből ... 3.50
Dívtos sárga fűzős ... 3.50
elegáns forma-cugos ... 4.-
Szálon-v. orosz-cugos ... 3.50
lak., kestyűbőr-fűzős ... 4.20
szárral ... 4.50
Val. sarvasbőr-cugos ... 4.-
Kestyűbőr-cugos ... 4.20
Vízke fűzős, kestyű szár ... 4.20

Női cipő:
cipos ... 3.-
fűzős ... 3.20
dívtos sár-
gombos ... 3.50
ga bőrből ... 2.40
igen elegáns
gomb. regatta 2.50
kivitelben ... 1.80
tánc-cipő ... 1.80
Lakk-tánc-cipő, hószarokká ... 2.-
Szálon-v. orosz-cugos ... 3.50
fűzős regatta ... 2.50
lak. kestyűbőr-fűzős ... 3.50
szárral ... 3.80
Lasting 16cm. sely. cuggal 2.70
fűzős regatta ... 2.50
val. Cherevas-cipők ... 5-6 frt

Mindennemű gyermekcipőkben, továbbá ár-, hál- s torna-cipő
nagy raktára és minden fajta cipő-crémek 20 kr.ival. Vidéki
megrendelésekre különös gond fordítottik. Mértéknek ele-
gendő a talp mére. Képes árjegyzék a csomagolás ingyen.
Megrendelések 24 óra alatt mérték szerint elkészülnek.

Páratlan és nélkülözhetetlen fog-crème a

Rendkívül kellemes, fenszerű, konzerválja a fogakat.
1 tubus 60 fillér. Kapható mindenütt. 6 tubus
diszes dobozban 3.60 korona bérmentve.

Egyedüli készítő és fűszertűzdelési raktár:

SCHWARTZ illatszergyára

(hygien. kosmet. laboratorium)
Budapest, Damjanich-utca 29. szám.

Gyári raktár és fióküzlet: TEMESVÁROTT.

Benzoé tejcrème:

legjobb és legkiváló-
sabb
szórtá szer-
készítésű. Ha-
tásos bántulato-
sok minden ar-
tisanosság és bér-
mentve. Törv. véde-
ségi feltételeket teljesít.
1 nagy doboz 3 korona, kisebb 1 korona.

1 drb Benzoé tejszappan 70 fillér, 1 drb Hyattya
pouder fehér, róza v.
crém színi 1 kor. Fogálmát azonnal megszüntető Kréta-
főző

Universal fogesepe 70 fillér használati utasítással.
Készül és szétküldi utánvetél.

Kriván János gyógyszer-tára, Világos.
Főraktár Török József gyógyszer. Egger Leó és J. gyógyszer. és
Neruda Sándor, Molnár és Moser drogulistának, Budapest.
6 korona rendeléssel franco szállítással.

XXXIII. csász. kir. államsorsjáték

0 ózás. és apostoli kir. felségének legfelsőbb rendeltére.

a birodalom inenni részének jótékony céljaira

Ezen Ausztriában egyedüli törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték

10.514 készpénzbeli nyereményt tartalmaz, 410.200 korona
összerűkben.

A főnyeremény 200.000 koronát tesz.

A húzás visszavonhatatlannul 1900. évi június hó 7-én történik.
Egy sorsjegyre ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók: Az államsorsjáték osztályánál Bécsben, I. Riemergasse 7.
lottógyűjtőhelyeken, dohánytűzsdékben, adó-, posta-, táviráda- és vasuti
hivatalokban, váltóüzletekben stb. Játéktervek sorsjegyekről számára ingyen.

A sorsjegyek portamentesen küldetnek át.
A es. kir. lottófüvedéki igazgatóságtól.
Államsorsjáték osztálya.

PÁRISI NAGYÁRULHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 39.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifejtésért és a díszes papírkéretért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műtézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás arnosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Kétségkívül legelőnyösebben vásárolhatni szolid és izléses férfi-, fiu- és gyermekruhát

NEUMANN M. cégnél Budapest, Muzeum-körut 1.

Szabott áruk.

VALÓ.

di francia különlegesség-gek (gumi és halhólyag, ugyiszen összes női óvszerek) F. Bergerand fiú leghíresebb párisi gyáros-tellegelőnyösebben beszerezhetők: **POLGÁR SÁNDOR-nál** BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50

Résletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágatni: a „Budapesti Napló”-ból.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZÁCIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan népszerű, mint a Pollitzer által felfeltalált és k. kir. szabad **gummisérvkötője**. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötők felett a követ-kezők: 1. nem szorítok kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pollitzok oly módon illeszkednek a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfedik és így a sérv kitüszése lehetetlen. 4. A biztonsági 5. felfaltatásával pedig a sérvkötő lecsúszása meg van gátolva. Gélzszerkezete nem úgy bel- és külföldi orvosi tekintélyt ismert el. Használhatóságát bizonyítja továbbá azon számos nézet és hálaanyilatkozat, mely a világ minden tájáról (Német, Orosz, Francia, Orosz, Török-ország, Amerika, India stb.) hozták beérkezett, s melyek a t. vevőknek mindenkor rendelkezésükre állanak. Gélzszerkezete mellett az árak mérsékeltek.

Egyedüli ára 7 és 10 frt. Kétoldala 10 és 16 frt.

Gyermekeknek a felváltó ösceből. Rendelésnél a test bőrére kivevők centiméterekben, továbbá, hogy a sérv jobb, bal, vagy mindkétoldalú.

Nagy részben továbbá valódi angol és francia acélú sérvkötőkben, hasakból, köldökötől, irritator, mindennemű méhbecskendő, görécsharigya, hátgyógyászati, légszára, egybetűt, hávi-fellegzők és minden a szakmába való cikkeltben.

Egyedüli képviselőség valódi angol és francia

GUMMI-különlegességekben. Pontal megbízásokat, rendelvényeket pontosan és titoktartó mellett leggodnóbban utánváltó eszközöl

POLLITZER MÓR és FIA os. és k. kir. szabad. orthopédiai kötszerek Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapított 1859

ARJEGYZÉK kívánatra zárt borítékban bérmentve küldetk. **A címre úgy, elnt tessék.**

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarvosai (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY, v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete Budapest, Váci-körut 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb gyűgyesfolyásokat, leg súlyosabb hughyólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az éntörtötetés utóbjait

Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magámléseket, nőknél fehérfolyást befecs-kendezés nélkül, a legmarkosabb börtbetegsé-gek, valamint ifjúkori hübnök következtében be-állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-jött hágerinebajokat gyűgyít a legújabb gyűgy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárát Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatnk; eset-leg gyűgyeszkerekről is gondoskodva lesz.

KI AKAR = egyéves önkéntes = LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészítőségre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkén-tesi jogot. Aki már sor alatt állott, elkészít. Szüle-tési év közlendő.

Prospektus ingyen és bérmentve küld

LICHTBLAU ALBERT a katonai előkészítő tanf. igazgatója Dobrobenben. Tárbizottság: eddei DRAUGENTZ JÁNOS m. kir. hon-vezéres n. és MAYER ADOLF os. és k. kir. örnagy ny. Felügyelő: a nm. vallás- és közokt. ügyi m. kir. minisztérium megbízásából atank. kir. főigazgató.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferenc József-tér 5. és 6. A társaság vagyona 1896. decem-ber 31-én

Ausztriai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1. sz. alatt a társaság házában. A társaság 1896. decem-ber 31-én

Évi bevétel biztosítások és ka-matból 1896. dec. 31-én... 28,670,916.—

Kifizetések, biztosítási és já-radéki szerződések, vala-mint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1843.)... 339,497,000.—

Az 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki... 80,577,950.—

összeg értékben. Csekély diffizetés mellett a társaság előnyös jelzálogkölcsönbiztosításokat is köt, a ház, vagy a földbirtok tehermentesítésére, a birtokos elhalálása esetére. — Prospektusokkal és életbiz-tosítási díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít és felvilágosítással a jelzálog-kölcsönbiztosítást illetőleg, továbbá ajánlatokkal díj-mentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

Szellem, Erő, Anyag

Szellemválasz Büchnernek Kraft und Storr című könyvére. Irta **Adelma,** fordította **Tévölgyi Titusz.** Ára 3 korona. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában BUDAPEST, József-körut 18. sz.

Kwizda Ferenc János os. és k. kir. oszt. magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító, kerületi gyógyszerész, **Korneuburg** Bécs mellett 8 army., 19 ezüst-bron., 30 dísz- és éltetmérő-ókelet.

Kwizda féle Korneuburgi marlia tappor

Állatorv., állatgyógyászati szer, varhák- és juhoknak. Készít 50 év óta a legjobb italokhoz használatban étvágyhiány-nyal, rossz emésztéssel, valamint tehénknél a teje javításá- s a teletöképesség fokozása céljából. Egy doboz 1 kor. 40 fill. fél doboz 20 fill. Valódi csak a fény védjegyével és kapható minden gyógyszerésznél és droghandikaroknál. Pórkártya: Török József gyógyszerész Budapest, VI. Király-u. 12.

Utolérhetlenek szőpágra és jószágra névre az én valódi évjávi **brilliant-fekete-acél** savonnetto-remontóralam, duplán fedre három brilliant-fekete-acél kö-nyeggel, igen finom precízio- sával (3 évi redlis garancia-va), szabad. bolis mutató ipa- riasnál, opál csillámó fondan- tóvalap, a kerék, a mutatók, pengyel és korona valószagos aranydobos. Ezek az órák elo- páns kiállításuknál igora álta- nos tetszésre találtak és min- denütt elismeréssel hordják. Az óramagáslatba bérmentes kül- detés csak 6 forint.

Brilliant-fekete-acél nől órák, nyitak nagyon finom kiállítás- ban 7 frt. Az órákhoz hozzá- álló urt vagy az óramagáslat- kérésre küldetk. Nem toszó- kieserődtetik vagy a pénz visszazadatk, tobat nincsen közzéadk.

SPIERING JÓZSEF, BECS, I., Postgasse 2. Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyűrtűkről stb. ingyen és bérmentve.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE és **ÉRTÉKPAPIROKRA** (visszatérhető tot- tózes szerinti kisebb részletekben is) bár- mily összeget igen ol- joston ad **KOVÁRY ÁRMIN** bank- és váltóüzle- tesztályos, Állás-fő-üzle- tes. 1V. ker. Ferenciek-tér, Gróf Csécsy-palota

As orvostudományi Akadémiától javallva

VÉRSEGENYSÉG **PILULES et SIROP DE BLANCARD** **SÁPKÓR**

ADAG: 2—6 pillula naponta. ADAG: 1—3 kiskanál naponta.

FEHÉRFOLYÁS **SKROFULOZIS**

változtatlan vasjából 40, Rue Bonaparte, PARIS

